

Spolufinancováno
Evropskou unií

edu.cz

Mimořádné šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ

ANALÝZA POTŘEB KVALIFIKOVANÝCH UČITELŮ

ODBOR ŠKOLSKÉ STATISTIKY A ANALÝZ

Sekce informatiky, statistiky a analýz

MŠMT, Praha

OBSAH

Úvod	3
Manažerské shrnutí	5
1 Potřeba kvalifikovaných učitelů, naléhavost potřeby a situace na trhu práce.....	9
1.1 Mateřské školy	9
1.1.1 Srovnání podle charakteristik škol	9
1.1.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů	13
1.2 Základní školy – 1. stupeň.....	16
1.2.1 Srovnání podle charakteristik škol	16
1.2.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů	20
1.3 Základní školy – 2. stupeň.....	24
1.3.1 Srovnání podle charakteristik škol	24
1.3.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů	27
1.3.3 Předměty, pro které školy potřebují zajistit kvalifikované učitele v největší míře.....	31
1.4 Střední školy — všeobecně vzdělávací předměty.....	39
1.4.1 Srovnání podle charakteristik škol	39
1.4.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů	43
1.4.3 Všeobecně vzdělávací předměty, pro které SŠ potřebují zajistit kvalifikované učitele v největší míře	47
1.5 Střední školy – odborné předměty	57
1.5.1 Srovnání podle charakteristik škol	57
1.5.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů odborných předmětů.....	61
1.6 Střední školy – odborný výcvik	65
1.6.1 Srovnání podle charakteristik škol	65
1.6.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů odborného výcviku	67
2 Počet studentů a absolventů učitelských oborů pro výuku předmětů 2. stupně ZŠ a SŠ s nejvyšší potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů	69

Úvod

Tato zpráva přináší podrobnější analýzu poptávky po kvalifikovaných učitelích pro zajištění výuky v mateřských, základních a středních školách v ČR. Dokument navazuje na Základní výstupy z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v mateřských, základních, středních a vyšších odborných školách¹. Realizátorem tohoto šetření bylo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT). Řádný sběr dat probíhal v období od 22. 4. 2025 do 12. 5. 2025. K účasti v šetření byly osloveny všechny mateřské (MŠ), základní (ZŠ), střední (SŠ) a vyšší odborné školy (VOŠ), které byly v té době zapsány v rejstříku škol a školských zařízení a byly v provozu. Dotazník vyplnilo 99,7 %, tj. celkem 8 694 škol.

Kvalifikovaný učitel splňuje požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonává (alespoň pro část vykonávané činnosti), podle zákona č. 563/2004 Sb. Pokud školy potřebují zajistit pro výuku kvalifikovaného učitele, neznamená to nutně, že pozice není obsazena. Může být však obsazena osobou, která požadavek na odbornou kvalifikaci nesplňuje.

Předmětem analýzy bylo v první řadě srovnání školami deklarované poptávky po kvalifikovaných učitelích podle:

a) charakteristik škol, konkrétně dle:

- velikosti obce, ve které škola sídlí
- zřizovatele školy
- velikosti školy
- počtu dětí/žáků na jednoho učitele;

b) charakteristik stávajících učitelů, a to dle:

- podílu učitelů bez odborné kvalifikace podle zákona
- podílu učitelů bez „aprobace“
- průměrného věku učitelů
- podílu učitelů ve věku 55 až 64 let, tj. ve věkové kategorii, kterou lze považovat za předdůchodovou.

Výsledky této analýzy přináší první kapitola. Její podkapitoly se zaměřují blíže na srovnání potřeb MŠ, 1. stupně ZŠ, 2. stupně ZŠ a SŠ. Pro VOŠ detailní analýza poptávky po kvalifikovaných učitelích zpracována nebyla. Celkový malý počet VOŠ by neumožňoval smysluplné srovnávání podkategorií dle výše uvedených charakteristik škol. Především však VOŠ orientačně uvedly celkovou potřebu v objemu pouhých 44 úvazků kvalifikovaných učitelů.

Zvláštní pozornost byla dále věnována předmětům, pro jejichž výuku na 2. stupni ZŠ a ve SŠ je potřeba zajistit kvalifikované učitele v největší míře.

Druhá kapitola se zaměřuje na srovnání počtu studentů a absolventů učitelských oborů pro výuku předmětů s největší potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů 2. stupně ZŠ a SŠ.

Zdrojem dat bylo zejména uvedené mimořádné šetření. Data o počtech dětí/žáků byla čerpána ze školních matrik² a pravidelných sběrů výkonových dat³. Údaje o škole, tj. o jejím zřizovateli a sídlu obce pocházejí z Rejstříku škol a školských zařízení. Data o počtu obyvatel byla získána

¹ Základní výstupy z tohoto šetření byly publikovány zde:

<https://msmt.gov.cz/ministerstvo/novinar/mimoradne-setreni-msmt-kde-a-jake-ucitele-skoly-potrebuji>

² M 3 – Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2024 a M 8 – Výkaz o střední škole podle stavu k 30. 9. 2024

³ S 1-01 – Výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. 9. 2024

z Českého statistického úřadu⁴. Počty studentů a absolventů podle vysoké školy, fakulty, studijního programu a studijního oboru vychází ze SIMS (Sdruženého informačního systému matrik studentů) dle stavu k 31. 12. 2024.

Vyhodnocení dat o potřebných kvalifikovaných učitelích může probíhat podle počtu fyzických osob učitelů nebo podle součtu výše potřebných úvazků⁵. Vyhodnocení z pohledu výše úvazků však více vypovídá o skutečnosti, a proto je ve zprávě tento pohled preferován.

V textu je používáno generické maskulinum, při kterém se mužský rod používá jako neutrální pro označení skupin zahrnujících vícero pohlaví.

Vzhledem k tomu, že šetření probíhalo v dubnu až květnu 2025, je následujícím školním rokem myšlen školní rok 2025/26. Pokud je zmiňována aktuální potřeba kvalifikovaných učitelů, znamená to potřebu v době konání šetření v 04-05/2025.

⁴ Počet obyvatel v obcích České republiky k 1. 1. 2025

⁵ Učitel nemusí být zaměstnán na celý úvazek. Jeden celý úvazek tedy nepředstavuje jednu fyzickou osobu učitele.

Manažerské shrnutí

Hlavním cílem analýzy bylo srovnat školami deklarované poptávky po kvalifikovaných učitelích podle charakteristik škol a charakteristik stávajících učitelů. Ukázalo se, že **některé charakteristiky ovlivňují míru poptávky po kvalifikovaných učitelích významněji, jiné méně a další nemají vliv téměř žádný**. Situace se také může lišit podle druhu a stupně školy.

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů nejvíce souvisí s tím, jaký podíl mezi stávajícími učiteli zaujímají ti bez kvalifikace⁶. Potřeba se zvyšuje s rostoucím podílem učitelů bez kvalifikace. Tento vztah platí jednoznačně v případě MŠ a 1. stupně ZŠ. Pro 2. stupeň ZŠ a SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů a odborného výcviku to platí částečně, výjimkou je kategorie škol s největším podílem nekvalifikovaných učitelů (tj. 50 % a více). Relativně nejmenší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů mají zejména školy, které nemají žádné učitele bez kvalifikace. Ze škol s touto charakteristikou je to jen 35,6 % MŠ, 39,4 % ZŠ – 1. stupeň, 54,8 % ZŠ – 2. stupeň, 47,0 % SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů a 23,8 % SŠ v oblasti odborného výcviku. Naopak relativně největší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů uváděly v případě MŠ a 1. stupně ZŠ školy s více než 50 % stávajících učitelů bez kvalifikace (52,0 %, resp. 70,2 % takových škol). V případě 2. stupně ZŠ a SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů a odborného výcviku mají největší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů školy s podílem nekvalifikovaných učitelů 25 až méně než 50 % (74,8 % ZŠ – 2. stupeň s touto charakteristikou, 69,7 % SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů a 42,3 % SŠ v oblasti odborného výcviku). **Podíl stávajících učitelů odborných předmětů bez kvalifikace má ovšem jen malý vliv** na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů těchto předmětů / předmětových oblastí ve SŠ. Relativně nejnižší je totiž u škol s více než 50 % učitelů bez kvalifikace (má ji 31,6 % takových škol), a současně u škol, které nevykázaly žádné učitele bez kvalifikace (33,3 % škol).

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje také s rostoucím podílem učitelů „bez apropace“⁷. Obdobně jako v případě srovnávání škol podle podílu učitelů bez kvalifikace **platí tento vztah jednoznačně pro 1. stupeň ZŠ, ale i 2. stupeň ZŠ. S výjimkou kategorie škol s největším podílem učitelů „bez apropace“, tj. 50 % a více, je tento vztah platný také pro SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů a odborného výcviku.** Relativně nejmenší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů uvádějí školy, které nemají žádné učitele „bez apropace“. Ze škol s touto charakteristikou je to jen 39,2 % v případě 1. stupně ZŠ, 32,5 % v případě 2. stupně ZŠ, 37,1 % SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů, 26,6 % SŠ v oblasti výuky odborných předmětů a 23,1 % v oblasti výuky odborného výcviku. Na druhé straně relativně největší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů deklarovaly v případě 1. stupně a 2. stupně ZŠ školy s více než 50 % stávajících učitelů „bez apropace“ (66,8 %, resp. 72,6 % takových škol). SŠ v oblasti všeobecně vzdělávacích předmětů a odborného výcviku vykazovaly největší míru této potřeby u kategorie škol s 25 až méně než 50 % učitelů „bez apropace“ (67,4 % resp. 44,1 % SŠ s touto charakteristikou). **Podíl stávajících učitelů odborných předmětů bez**

⁶ „Bez kvalifikace“ znamená, že učitelé nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

⁷ „Aprobaci“ je myšlena kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb.

„aprobace“ má ovšem opět jen malý vliv na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů těchto předmětů / předmětových oblastí ve SŠ.

Přímá úměra se ukazuje při porovnání personálních potřeb škol podle počtu žáků na jednoho učitele v případě 2. stupně ZŠ a v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů ve SŠ. Na 2. stupni ZŠ je relativně nejmenší potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů ve školách s méně než 6 žáky na učitele (týká se 53,6 % takových škol) a největší ve školách s 13 a více žáky na učitele (75,4 % škol). Potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů je relativně nejmenší ve SŠ s méně než 6 žáky na učitele (týká se jen 32,4 % takových škol) a největší ve školách s 11 až méně než 13 žáky na učitele (66,4 % škol). **U ostatních druhů škol je situace velmi různorodá.**

Určitý trend v míře potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů lze vysledovat při porovnání škol podle jejich velikosti⁸. **Potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje s rostoucí velikostí školy v případě 2. stupně ZŠ a SŠ v oblasti výuky odborných předmětů a odborného výcviku. Relativně nejmenší je tato potřeba ve školách malých** (má ji 55,7 % malých škol v případě 2. stupně ZŠ, 26,6 % malých SŠ v oblasti výuky odborných předmětů a 28,8 % v oblasti výuky odborného výcviku) a relativně **největší je ve školách velkých**. Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů má 79,6 % velkých škol v případě 2. stupně ZŠ, 62,2 % velkých SŠ v oblasti výuky odborných předmětů a 38,0 % v oblasti výuky odborného výcviku. **U ostatních druhů škol tento trend neplatí, nicméně velké školy téměř vždy vykazují největší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů.** V případě MŠ tuto potřebu uvádí nejčastěji velké školy (48,0 %) a nejméně častá je u středních menších škol (35,8 %). V případě 1. stupně ZŠ mají relativně nejvyšší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů velké školy (54,6 %), ale současně také malé školy (53,5 %), a v nejmenší míře tuto potřebu deklarovaly školy o velikosti střední větší (46,2 %). Relativně nejvíce potřebují zajistit kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů střední větší SŠ (66,8 %) a relativně nejméně malé SŠ (36,9 %).

Podíl začínajících učitelů má vliv na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů 1. stupně ZŠ a učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů ve SŠ. Podíl škol s touto potřebou přitom roste přímo úměrně zvyšujícímu se podílu začínajících učitelů ve škole. Ze škol, ve kterých začínající učitelé nepůsobí, má tuto potřebu 46,9 % ZŠ 1. stupně ZŠ a 49,2 % SŠ v oblasti výuky všeobecných předmětů. Na druhé straně má tuto potřebu 76,2 % 1. stupně ZŠ s největším podílem začínajících učitelů (tj. s 50 % a více). V případě SŠ v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů je to 68,9 % škol s nejvyšším podílem začínajících učitelů (tj. s 25 až méně než 50 % začínajících učitelů). **S výjimkou kategorie škol s 50 % a více začínajících učitelů, kterých je ovšem jen velmi málo, platí přímá úměra mezi rostoucí potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů a zvyšujícím se podílem začínajících učitelů i v případě 2. stupně ZŠ. U ostatních druhů škol se tato souvislost neprokázala.**

Při srovnání potřeb zajištění kvalifikovaných učitelů dle velikosti obce, ve které má škola sídlo, je situace odlišná s ohledem na druh a stupeň školy. V případě MŠ mají tuto potřebu v největší míře školy v největších obcích, tj. s 50 tis. a více obyvateli (50,7 % škol v těchto obcích). MŠ v největších obcích budou kvalifikované

⁸ MŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 25 dětmi, **střední menší** s 25–59 dětmi, **střední větší** s 60–99 dětmi a **velké** se 100 a více dětmi. ZŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 50 žáky, **střední menší** s 50–99 žáky, **střední větší** se 100–249 žáky a **velké** se 250 a více žáky. Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 100 žáky, **střední menší** se 100–299 žáky, **střední větší** se 300–499 žáky a **velké** s 500 a více žáky.

učitele potřebovat v nadprůměrné míře zajistit již pro následující školní rok (tj. školní rok 2025/26). S ohledem na situaci na místním trhu práce přitom považují zajištění potřebných učitelů v o něco větší míře za kritický anebo významný problém, než je tomu v případě škol v menších obcích. **V nejmenší míře** potřebují zajistit kvalifikované učitele **MŠ v nejmenších obcích**, tj. do 2. tis. obyvatel (34,5 % škol). Školy v těchto obcích je budou potřebovat zajistit v nadprůměrné míře až v delším časovém výhledu, tj. maximálně do 5 let.

V případě 1. stupně ZŠ potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů **ve větší míře deklarovaly školy v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (54,0 % škol) **a také v největších obcích s 50 tis. a více obyvateli** (53,7 % škol). **V relativně nejmenší míře** pak tuto potřebu uvedly **školy v obcích s 2 až 9,99 tis. obyvateli** (47,2 % škol). Zatímco školy v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele spíše výhledově, **školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli** je budou více **potřebovat zajistit již pro následující školní rok** (tj. školní rok 2025/26). Zajištění potřebných učitelů je kritický problém především pro školy v obcích o velikosti 20 až 49,9 tis. obyvatel a dále v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli.

Pokud jde o 2. stupeň ZŠ, **v o něco větší míře** vyjádřily potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů školy **v obcích o velikosti 2 až 9,9 tis. obyvatel a 10 až 19,9 tis. obyvatel** (obojí 69,7 % škol) **a v o něco menší míře školy v obcích s méně než 2 tis. obyvateli** (64,8 % škol). **Rozdíly v míře potřeby podle velikosti obce**, ve které škola sídlí, tedy **nejsou velké**. Relativně nejnaléhavěji potřebují zajistit kvalifikované učitele školy v největších obcích.

Kvalifikované učitele **všeobecně vzdělávacích předmětů** potřebují **v o něco větší míře** zajistit **SŠ v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (66,5 %) **a 2 až 9,9 tis. obyvatel** (64,7 % škol). **V nejmenší míře** mají tuto potřebu školy **v obcích s méně než 2 tis. obyvateli** (49,0 % škol). Kvalifikované učitele **odborných předmětů / předmětových oblastí** potřebují **v nejvyšší míře** zajistit také školy **v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (56,5 % škol, kde se tyto předměty vyučují) **a v nejmenší míře školy v obcích s méně než 2 tis. obyvatel** (44,4 % škol). Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů **odborného výcviku v nejvyšší míře** deklarovaly školy **v obcích o velikosti 2 až 9,9 tis. obyvatel** (42,0 % škol, kde se odborný výcvik vyučuje) **a v nejmenší míře v obcích s 50 tis. a více obyvateli** (24,6 % škol).

Také srovnání míry potřeb zajištění kvalifikovaných učitelů **podle zřizovatele, vychází odlišně u různých druhů a stupňů školy**. Kvalifikované učitele **potřebují častěji zajistit MŠ soukromých zřizovatelů** (54,7 % škol) než veřejných (38,8 % škol). Stejně tak v případě **1. stupně ZŠ** jsou to o **něco častěji školy soukromých zřizovatelů** (53,4 % škol) než veřejných zřizovatelů (49,8 % škol). Naopak u 2. stupně ZŠ jsou to o **něco častěji školy veřejných zřizovatelů** (67,8 % škol) než soukromých (62,5 % škol). Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů **odborných předmětů / předmětových oblastí** deklarují rovněž **ve větší míře SŠ veřejných zřizovatelů** (59,6 % škol, kde se tyto předměty vyučují) než soukromých (37,4 % škol). **Obdobná je situace v oblasti výuky odborného výcviku**, kde má tuto potřebu relativně více SŠ veřejných zřizovatelů (35,9 % vs. 19,6 % škol soukromých zřizovatelů). Kvalifikované učitele **všeobecně vzdělávacích předmětů** pak **potřebují zajistit téměř ve stejné míře SŠ veřejných zřizovatelů** (60,8 % škol) **jako soukromých** (60,3 % škol).

V případě průměrného věku učitelského sboru se nedá vysledovat jednotný trend jeho vlivu na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů napříč druhy

škol. Mezi MŠ vykazaly vyšší míru potřeby školy s vysokým průměrným věkem učitelů (43,9 % škol, ve kterých je průměrný věk učitelů 50 až méně než 55 let, a 43,0 % škol, ve kterých je průměrný věk učitelů 55 let a více). Naopak pokud jde o 1. stupně ZŠ, kvalifikované učitele potřebují častěji zajistit školy s průměrným věkem učitelského sboru nižším než 40 let (více než 53 % těchto škol). Situace na 2. stupni ZŠ je opět trochu jiná, přičemž relativně nejvyšší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů mají školy s průměrným věkem učitelů 40 až méně než 45 let (69,7 % škol) a 45 až méně než 50 let (68,1 % škol). U SŠ záleží na oblasti výuky. Kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů potřebují relativně častěji zajistit školy, ve kterých je průměrný věk stávajících učitelů nižší než 35 let (75,0 % takových škol⁹). Naopak školy s nejvyšším průměrným věkem učitelů mají tuto potřebu relativně nejnížší (deklaruje ji 52,3 % škol). V oblasti výuky odborných předmětů relativně nejvyšší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů vykazaly školy, ve kterých je průměrný věk učitelů 50 až méně než 55 let (58,0 % takových škol). Kvalifikované učitele odborného výcviku pak potřebují zajistit v největší míře školy s průměrným věkem učitelů 45 až méně než 50 let (37,3 % škol).

Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, **nelze říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii přinášel větší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů.** Týká se to přitom všech sledovaných druhů a stupňů škol. Největší míru této potřeby vykazují totiž školy, které mají méně než 10 % učitelů uvedené věkové kategorie, případně jen 10 až méně než 25 % učitelů v tomto věku (platí pro SŠ). Naopak školy s největším podílem učitelů v této „předdůchodové“ kategorii, tj. s 50 % a více, deklarují potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů buď jen v průměrné míře (MŠ a 1. stupeň ZŠ), anebo dokonce v míře podprůměrné (2. stupeň ZŠ a SŠ).

Dalším cílem analýzy bylo srovnání počtu studentů a absolventů učitelských oborů pro výuku předmětů, pro které ZŠ a SŠ potřebují zajistit nejvíce kvalifikovaných učitelů.

Při srovnání počtu studentů a absolventů učitelských oborů pro výuku předmětů s deklarovanou největší potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů v ZŠ a SŠ je nejpalčivější situace v případě fyziky. Školy potřebují zajistit v počtu fyzických osob 1 463 kvalifikovaných učitelů pro výuku fyziky na 2. stupni ZŠ a 487 učitelů pro výuku ve SŠ (orientační přepočty dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů fyziky). V roce 2024 však učitelský obor fyzika absolvovalo jen 32 osob a pouze 53 osob v něm studovalo. **Nepříznivá je i situace u informatiky a matematiky.** V orientačním přepočtu je potřeba zajistit 1 413 kvalifikovaných učitelů informatiky pro 2. stupeň ZŠ a 581 učitelů pro SŠ. V roce 2024 ovšem učitelský obor informatika absolvovalo pouze 45 osob a 150 osob v něm studovalo. Pro výuku matematiky je potřeba zajistit 1 220 kvalifikovaných učitelů pro 2. stupeň ZŠ a 631 učitelů pro SŠ. Nicméně učitelský obor matematika v roce 2024 absolvovalo jen 89 osob a 230 osob v něm studovalo. **Ne zcela uspokojivá je situace také v případě anglického jazyka.** Deklarovaná potřeba činí v orientačním přepočtu 958 kvalifikovaných učitelů pro výuku anglického jazyka na 2. stupni ZŠ a 347 učitelů pro výuku ve SŠ. Učitelský obor anglický jazyk přitom v roce 2024 absolvovalo 206 osob a 570 osob v něm studovalo. **Relativně nejlépe vychází srovnání počtů studentů a absolventů s deklarovaným počtem potřebných kvalifikovaných učitelů českého jazyka a literatury.** Školy potřebují zajistit v přepočtu 591 kvalifikovaných učitelů tohoto předmětu pro 2. stupeň ZŠ a 352 učitelů pro SŠ. Učitelský obor český jazyk a literatura v roce 2024 absolvovalo 227 osob a 585 osob v něm studovalo.

⁹ V této kategorii se ovšem nachází jen velmi málo škol, takže zde mohou hodnoty značně kolísat.

1 Potřeba kvalifikovaných učitelů, naléhavost potřeby a situace na trhu práce

V této kapitole budou postupně srovnány rozdíly v poptávce po kvalifikovaných učitelích s ohledem na vybrané charakteristiky škol a charakteristiky stávajících učitelů. Jednotlivé podkapitoly se budou věnovat srovnání potřeb v rámci MŠ, ZŠ (s rozlišením 1. a 2. stupně) a SŠ. Naléhavost vyjadřovaly školy určením, zda budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele aktuálně, tj. v době konání šetření (04-05/2025), anebo pro následující školní rok (tj. školní rok 2025/26), případně v delším časovém horizontu.

1.1 Mateřské školy

Poměrně **velká část MŠ** (2,2 tis., tj. **40,2 %**) uvedla, že **bude potřebovat pro výuku zajistit kvalifikované učitele**. Srovnání této poptávky podle vybraných charakteristik MŠ a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně v MŠ působí, se věnují následující podkapitoly.

1.1.1 Srovnání podle charakteristik škol

Kvalifikované učitele budou **ve větší míře** (50,7 %) potřebovat zajistit **MŠ v největších obcích**, tj. s 50 tis. a více obyvateli (v Praze se to týkalo 56,6 % MŠ¹⁰). **Naopak v nejmenších obcích**, tj. do 2 tis. obyvatel, je bude potřebovat **jen 34,5 % MŠ**. Nadprůměrná míra poptávky po kvalifikovaných učitelích byla zaznamenána také v MŠ v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel (46,7 % MŠ) a v obcích o velikosti 20 až 49,9 tis. obyvatel (43,4 % MŠ) – viz [graf č. 1](#).

V obcích do 2 tis. obyvatel se však nachází v ČR zdaleka nejvíce MŠ (je zde 2,68 tis. škol z celkových 5,38 tis.). V absolutních počtech tak nejvíce úvazků kvalifikovaných učitelů bude zapotřebí právě ve školách v těchto nejmenších obcích (cca 0,84 tis., tj. 38,0 % všech v MŠ potřebných úvazků¹¹) – viz [graf č. 2](#).

Školy z nejmenších obcí v nadprůměrné míře potřebují zajistit kvalifikované učitele v delším časovém výhledu (46,3 % úvazků potřených učitelů oproti 42,2 % v MŠ celkem). Také aktuální potřeba, tj. v době konání šetření v 04-05/2025, je v nich oproti průměru mírně vyšší (24,2 % úvazků oproti 22,6 % v MŠ celkem). Naopak **školy z největších obcí budou potřebovat v nadprůměrné míře** zajistit kvalifikované učitele **pro následující školní rok**, tj. školní rok 2025/26 (41,5 % úvazků oproti 35,3 % v MŠ celkem) – viz [graf č. 3](#).

Zajištění kvalifikovaných učitelů s ohledem na situaci na místním trhu práce **není problém**¹² **spíše pro školy v menších a středních obcích do 20 tis. obyvatel** (v průměru za takto velké obce to platí pro 31,4 % úvazků potřebných učitelů oproti 27,5 % v MŠ celkem). **Významný či kritický problém** je to pak **spíše pro školy v obcích nad 20 tis. obyvatel**. Významný problém v průměru za školy v takto velkých obcích je to pro 15,0 % úvazků potřebných učitelů (oproti 12,5 % v MŠ celkem). Kritický problém v průměru za školy v takto velkých obcích je to pro 7,9 %

¹⁰ Srovnání podle regionů se věnovala již dříve publikovaná zpráva Základní výstupy z mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ dostupná zde: <https://edu.gov.cz/analyticka-zprava-mimoradne-celodarodni-setreni-ke-stavu-zajisteni-vyuky-uciteli-v-ms-zs-ss-a-vos/>, a proto se jí nyní nebudeme zabývat.

¹¹ Celkově je potřeba zajistit kvalifikované učitele v MŠ pro 68,5 tis. hodin přímé pedagogické činnosti (PPČ). V přepočtu to znamená orientačně 2,2 tis. úvazků. Pro vyjádření orientační výše úvazku byl použit orientační koeficient určený jako 31 hodin PPČ na 1,0 úvazek u učitelů mateřských škol.

¹² „Není problém“ znamená, že lze nové personální kapacity s ohledem na situaci na místním trhu práce (tím je myšleno v rámci daného okresu) zajistit zhruba do 2 měsíců; „je jistý problém“ znamená, že je to řešitelné v horizontu 3–6 měsíců; „je významný problém“ znamená, že je to řešitelné v horizontu 7–12 měsíců; „je kritický problém“ znamená, že školy neočekávají vyřešení do 12 měsíců. Školy mohly zvolit také možnost „nemáme zkušenost/nevíme“, což uvedly pro 14,8 % potřebných úvazků.

úvazků potřebných učitelů (oproti 6,1 % v MŠ celkem). Nicméně nejčastěji zajištění kvalifikovaných učitelů znamená pro školy jistý problém. Ve větší míře se to týká MŠ v největších obcích nad 50 tis. obyvatel (platí pro 46,7 % úvazků potřebných učitelů oproti 39,1 % úvazků v MŠ celkově) – viz [graf č. 4](#).

Zajistit kvalifikované učitele potřebují častěji MŠ soukromých zřizovatelů (54,7 % škol) než veřejných (38,8 % škol)¹³ – viz [graf č. 1](#). **Školy soukromých zřizovatelů také potřebují relativně větší podíl úvazků** kvalifikovaných učitelů zajistit již **aktuálně** (29,7 % vs. 21,4 % ve školách veřejných zřizovatelů) **anebo pro následující školní rok** (37,1 % vs. 35,1 %) – viz [graf č. 3](#). Pro školy soukromých zřizovatelů **je to přitom častěji problém**. Jistý problém je pro ně zajištění 46,5 % úvazků potřebných učitelů (vs. 38,1 % úvazků v MŠ veřejných zřizovatelů), významný problém je zajištění 17,4 % potřebných úvazků (vs. 11,8 % úvazků) a kritický problém je zajištění 10,8 % úvazků (vs. 5,6 % úvazků) – viz [graf č. 4](#).

Pokud jde o vliv velikosti škol¹⁴, potřebu kvalifikovaných učitelů **uvádějí spíše velké školy** (48,0 % takových škol). Naopak **méně častá je tato potřeba u středních menších škol** (35,8 %) – viz [graf č. 1](#). Malé školy a střední větší školy potřebují zajistit kvalifikované učitele zhruba v průměrné míře (40,9 %, resp. 41,0 % škol). Protože však **střední menší školy představují největší skupinu mezi MŠ** (1,98 tis. škol z celkem 5,38 tis.), **bylo v nich v absolutních počtech vykázano nejvíce potřebných úvazků** kvalifikovaných učitelů (0,71 tis., tj. 32,1 % ze všech v MŠ potřebných úvazků) – viz [graf č. 2](#).

Velké školy budou potřebovat **zajistit větší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů pro následující školní rok** (43,2 % úvazků oproti 35,3 % úvazků v MŠ celkem), zatímco aktuálně potřebují zajistit podprůměrný podíl úvazků kvalifikovaných učitelů (jen 16,0 % oproti 22,6 % v MŠ celkem). **Aktuálně potřebují zajistit nadprůměrný podíl úvazků kvalifikovaných učitelů zejména malé školy** (27,2 % úvazků). Střední menší školy potřebují relativně více úvazků kvalifikovaných učitelů zajistit až výhledově (45,3 % oproti 42,2 % v MŠ celkem) – viz [graf č. 3](#).

Pro velké školy je nicméně zajištění většiny úvazků kvalifikovaných učitelů pouze jistý anebo žádný problém (týká se 40,1 % úvazků resp. 30,4 % úvazků). Také pro školy ostatních velikostních kategorií škol je to převážně jen jistý anebo žádný problém. V nejmenší míře to platí pro malé školy (jistým problémem je zajištění 32,0 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů, žádným problémem 23,9 % úvazků) – viz [graf č. 4](#).

Potřeby škol byly porovnávány i **podle počtu dětí na jednoho učitele**¹⁵. Relativně **nejvyšší potřebu kvalifikovaných učitelů** vykazaly školy s **méně než 8 dětmi na učitele** (44,0 % takových škol). Relativně **nejnižší** potřebu měly **školy s 8 až méně než 10 dětmi na učitele** (37,4 % škol). Nelze tak říci, že by existovala úměra mezi potřebou kvalifikovaných učitelů a počtem dětí na jednoho učitele – viz [graf č. 1](#).

Bez ohledu na počet dětí na jednoho učitele budou školy potřebovat největší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů zajistit až výhledově. Výjimkou jsou **školy s méně než 8 dětmi na učitele, které potřebují nadprůměrný počet úvazků zajistit aktuálně** (28,4 %, vs. 22,6 % úvazků v MŠ celkem). S rostoucím počtem dětí na jednoho učitele klesá podíl úvazků kvalifikovaných učitelů, které školy potřebují zajistit aktuálně – viz [graf č. 3](#).

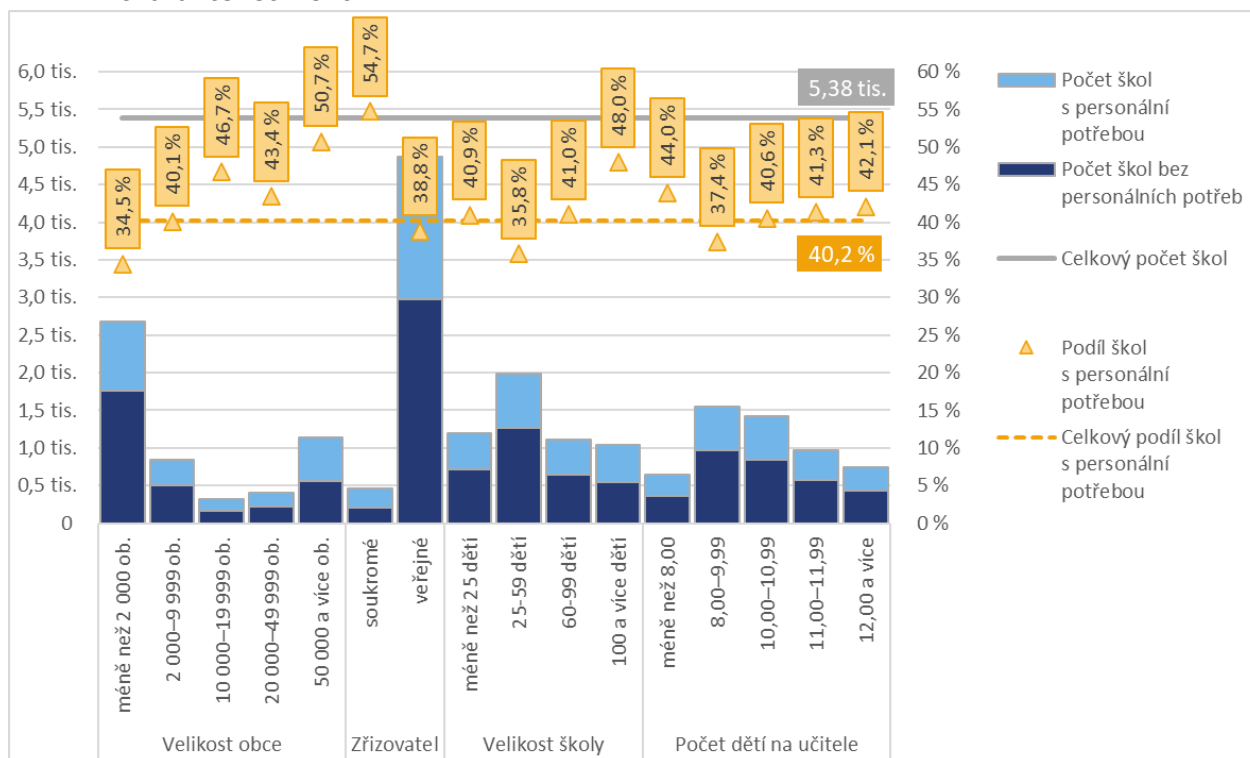
¹³ V absolutním počtu však MŠ veřejných zřizovatelů s touto potřebou převažují: je jich 1,89 tis. a MŠ soukromých zřizovatelů s touto potřebou je 0,25 tis. – viz [graf č. 2](#).

¹⁴ MŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 25 dětmi, **střední menší** s 25–59 dětmi, **střední větší** s 60–99 dětmi a **velké** se 100 a více dětmi.

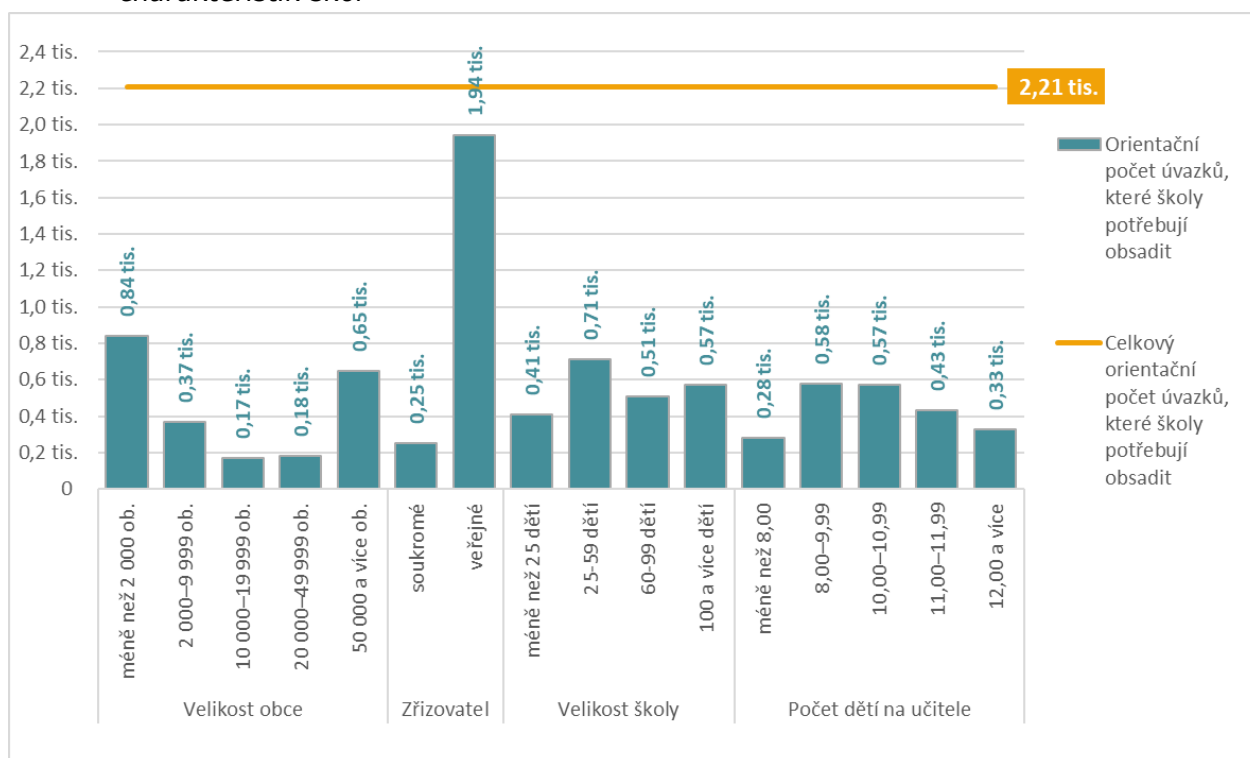
¹⁵ MŠ byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 8 dětmi** na jednoho učitele, 2. **s 8,00–9,99 dětmi** na jednoho učitele, 3. **s 10,00–10,99 dětmi** na jednoho učitele, 4. **s 11,00–11,99 dětmi** na jednoho učitele, 5. **s 12,00 a více dětmi** na jednoho učitele.

Školy s méně než 8 dětmi na učitele také **více než ostatní školy hodnotí zajištění kvalifikovaných učitelů jako kritický** (týká se 14,3 % potřebných úvazků oproti 6,1 % v MŠ celkem) **či významný problém** (16,8 % oproti 12,5 %). S rostoucím počtem dětí na jednoho učitele přitom klesá podíl úvazků kvalifikovaných učitelů, jejichž zajištění je kritickým či významným problémem – viz [graf č. 4](#).

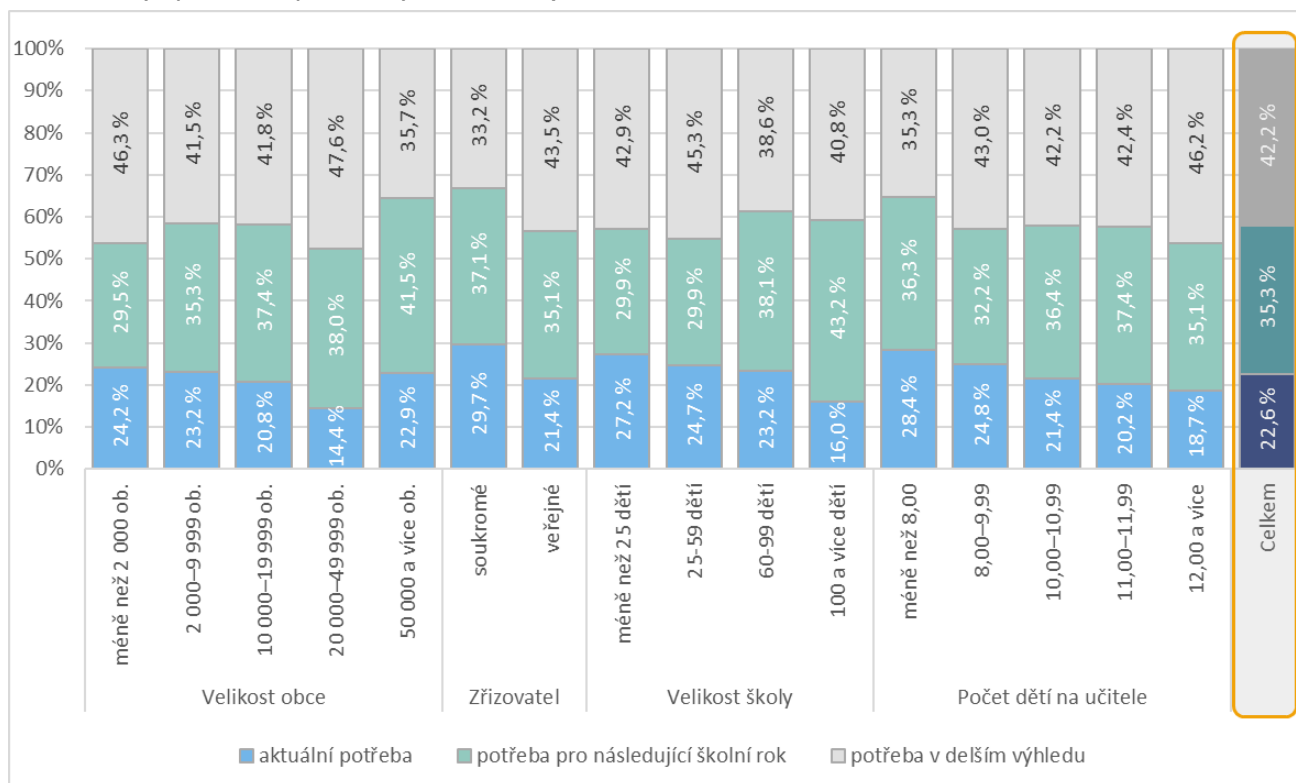
Graf 1: Počty a podíly MŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů – srovnání podle charakteristik škol

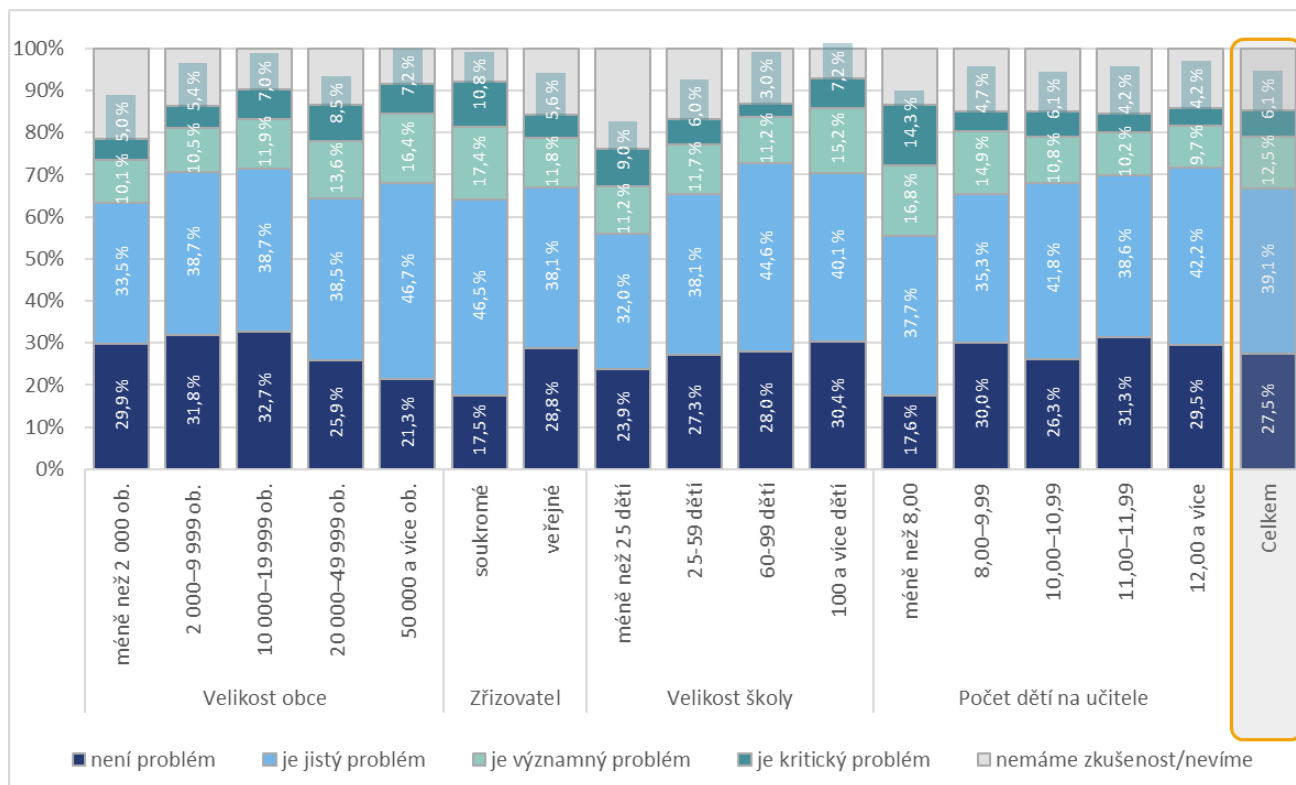
Graf 2: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů MŠ – srovnání podle charakteristik škol

Graf 3: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů MŠ – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

Graf 4: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů MŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

1.1.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů se, jak se dá předpokládat, zvyšuje s rostoucím podílem stávajících učitelů bez kvalifikace¹⁶. Nejmenší je ve školách, které nevykázaly žádného učitele bez kvalifikace (má ji jen 35,6 % takových škol). Naopak **největší je ve školách, ve kterých nemá kvalifikaci 50 % a více učitelů** (52,0 % takových škol) – viz [graf č. 5](#). V posledně jmenovaných školách je pak tato potřeba **pro větší podíl úvazků vnímána jako aktuální**, tj. existovala již v době konání šetření v 04-05/2025 (33,7 % úvazků oproti 22,6 % v MŠ celkem) – viz [graf č. 7](#). Pro tyto školy je také **zajištění kvalifikovaných učitelů pro větší podíl úvazků významným problémem** (22,4 % úvazků oproti 12,5 % v MŠ celkem) **anebo dokonce problémem kritickým** (15,7 % oproti 6,1 %) – viz [graf č. 8](#). Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů a také problematičnost jejich zajištění přitom roste se zvyšujícím se podílem učitelů bez kvalifikace.

To, zda ve školách působí začínající učitelé, má jen malý vliv na míru potřeby kvalifikovaných učitelů. Relativně nejmenší je tato potřeba totiž ve školách, které nevykázaly žádného začínajícího učitele (37,4 % takových škol). Relativně největší je pak ve školách, které mají začínajících učitelů jen velmi málo, konkrétně do 10 % z celého učitelského sboru (49,0 % takových škol) – viz [graf č. 5](#).

Ve školách s vysokým podílem začínajících učitelů je však v o něco vyšší míře tato potřeba vnímána jako aktuální (ve školách s 25 % až méně než 50 % začínajících učitelů pro 26,6 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů a ve školách s 50 % a více začínajících učitelů pro 26,1 % oproti 22,6 % v MŠ celkem) – viz [graf č. 7](#). V uvedených školách také představuje **zajištění kvalifikovaných učitelů o něco větší problém**. Ve školách s 25 % až méně než 50 % začínajících učitelů je to významný nebo kritický problém pro 27,7 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů. Ve školách s 50 % a více začínajících učitelů je to významný nebo kritický problém pro 29,3 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů oproti 18,6 % v MŠ celkem – viz [graf č. 8](#).

Vyšší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů vykázaly školy s vysokým průměrným věkem stávajících učitelů. Týká se to 43,9 % škol, ve kterých je průměrný věk učitelů 50 až méně než 55 let. V případě škol s průměrným věkem učitelů 55 let a více tuto potřebu má 43,0 % škol. **Naopak v nejnižší míře** potřebují zajistit kvalifikované učitele **školy s průměrným věkem učitelů v rozmezí 40 až méně než 45 let** (37,7 % takových škol) – viz [graf č. 5](#). **Aktuální je tato potřeba zejména ve školách s nižším průměrným věkem učitelů** (do 35 let pro 28,5 % úvazků, 35 až méně než 40 let pro 31,8 % úvazků oproti 22,6 % úvazků v MŠ celkem). Současně je však tato potřeba vnímána jako aktuální ve větší míře i ve školách s průměrným věkem učitelů 55 let a více (pro 25,4 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů) – viz [graf č. 7](#). **Naopak školy s průměrným věkem učitelů 50 až méně než 55 let budou potřebovat zajistit největší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů výhledově** (52,3 % oproti 42,2 % v MŠ celkem), což může souviset s očekávaným odchodem starších učitelů do starobního důchodu.

Školy s vysokým průměrným věkem učitelů uvedly méně často, že zajistit kvalifikované učitele není problém. Při průměrném věku stávajících učitelů 55 let a více to platí jen pro 16,7 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů a při průměrném věku 50 až méně než 55 let pro 22,5 % úvazků oproti 27,5 % v MŠ celkem. Pro poměrně velký podíl úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů tyto školy nicméně neví, jak problematičné je bude zajistit (55 let a více 36,3 % úvazků a 50 až méně než 55 let 20,0 % oproti 14,8 % v MŠ celkem) – viz [graf č. 8](#).

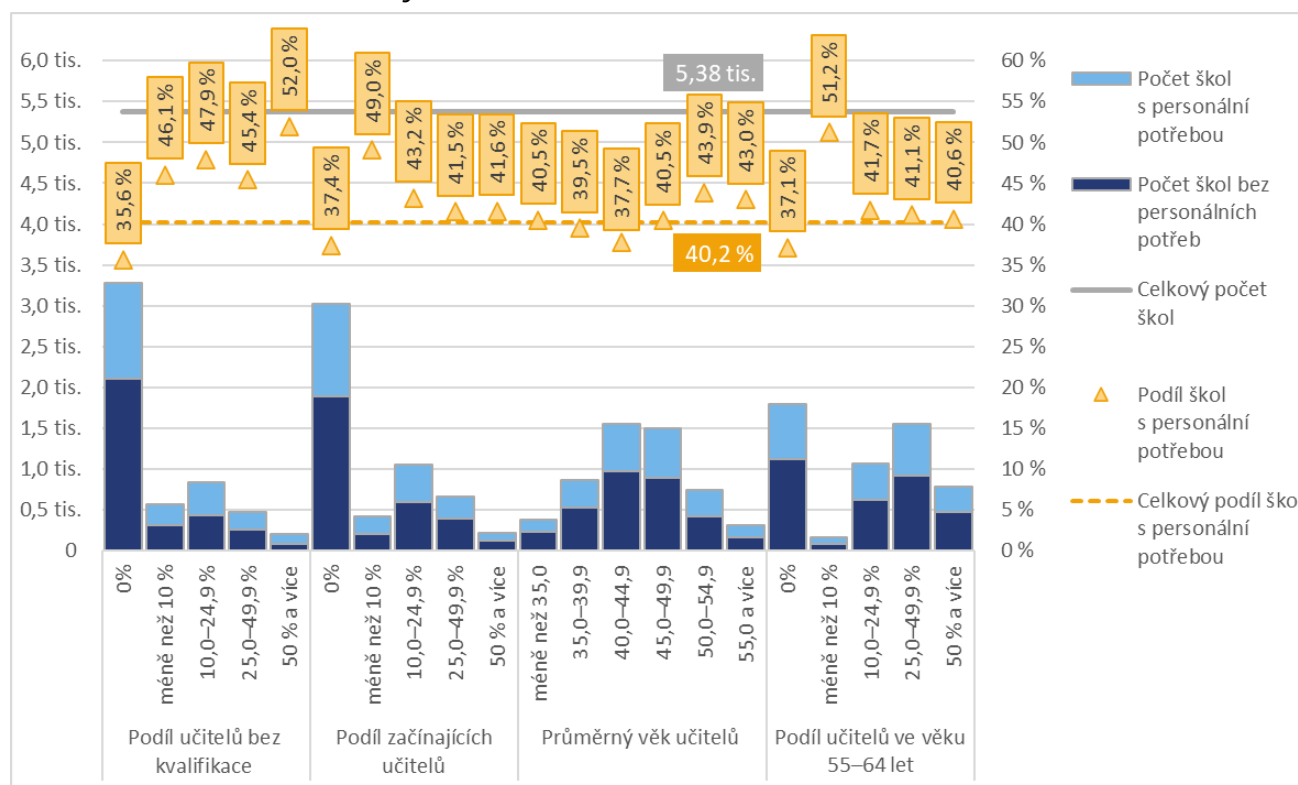
¹⁶ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, **nelze říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii přinášel větší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů**. Největší míru potřeby totiž vykazují školy, které mají méně než 10 % učitelů uvedené věkové kategorie (51,2 % takových škol). Škol s největším podílem učitelů v této věkové kategorii, tj. s 50 % a více, jež mají tuto potřebu, je pak jen 40,6 %. To znamená přibližně relativně stejně jako v MŠ celkem (40,2 %) – viz [graf č. 5](#).

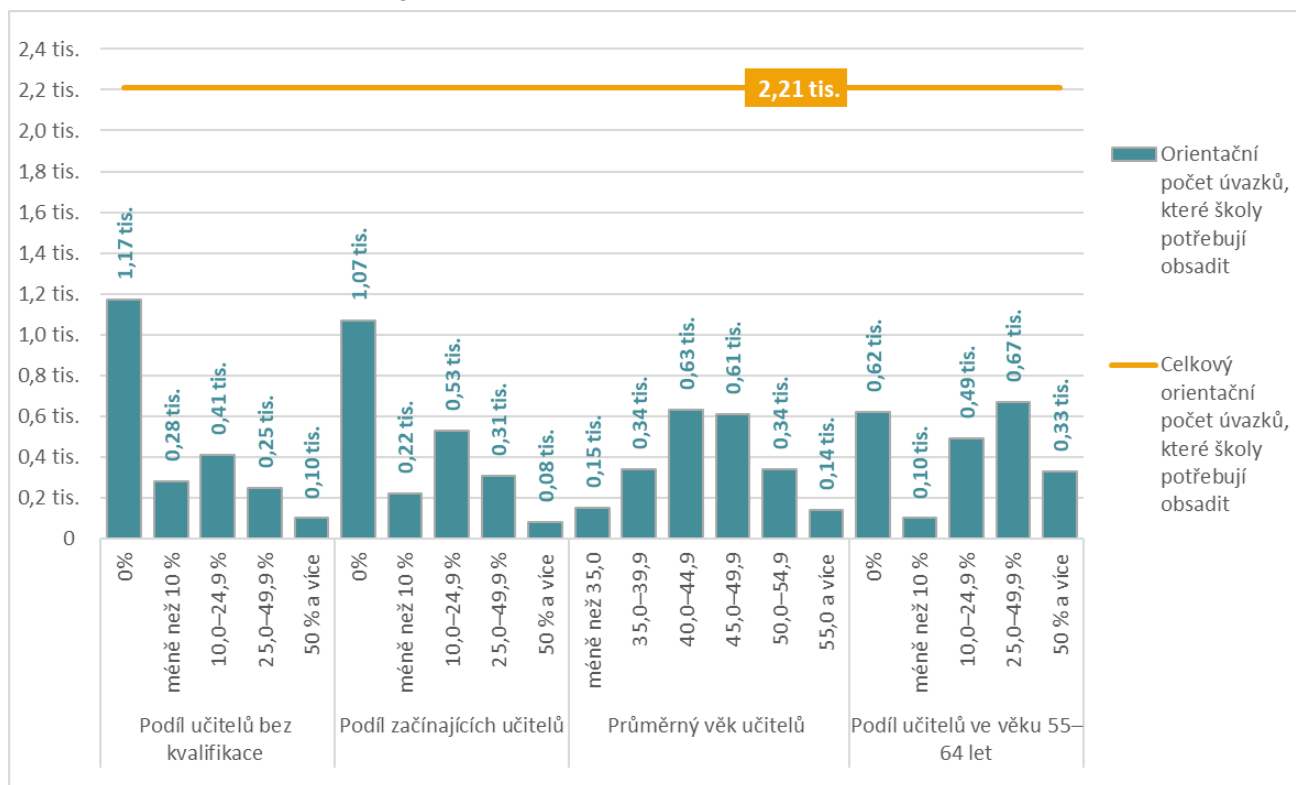
S rostoucím podílem učitelů ve věkové kategorii 55–64 let se snižuje aktuálnost potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů – viz [graf č. 7](#). Školy, které nemají žádné učitele v této věkové kategorii, potřebují zajistit aktuálně 30,4 % úvazků potřebných učitelů. Na druhé straně školy s 50 % a více učitelů v této věkové kategorii potřebují aktuálně zajistit jen 17,6 % úvazků potřebných učitelů a 52,8 % úvazků budou potřebovat až výhledově.

Vyšší podíl učitelů ve věkové kategorii 55–64 let nicméně nemá zásadní vliv na problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů. Pro školy s 50 % a více učiteli ve věku 55–64 let bude představovat kritický anebo významný problém zajištění jen 11,4 % úvazků potřebných učitelů. Ovšem v případě škol bez učitelů v této věkové kategorii bude kritický anebo významný problém zajištění 20,1 % úvazků. Pro poměrně vysoký podíl úvazků, které školy s 50 % a více učiteli ve věku 55–64 let potřebují zajistit, však není jasné, jak velký bude jejich zajištění problém (pro 27,6 % úvazků oproti 14,8 % v MŠ celkově) – viz [graf č. 8](#).

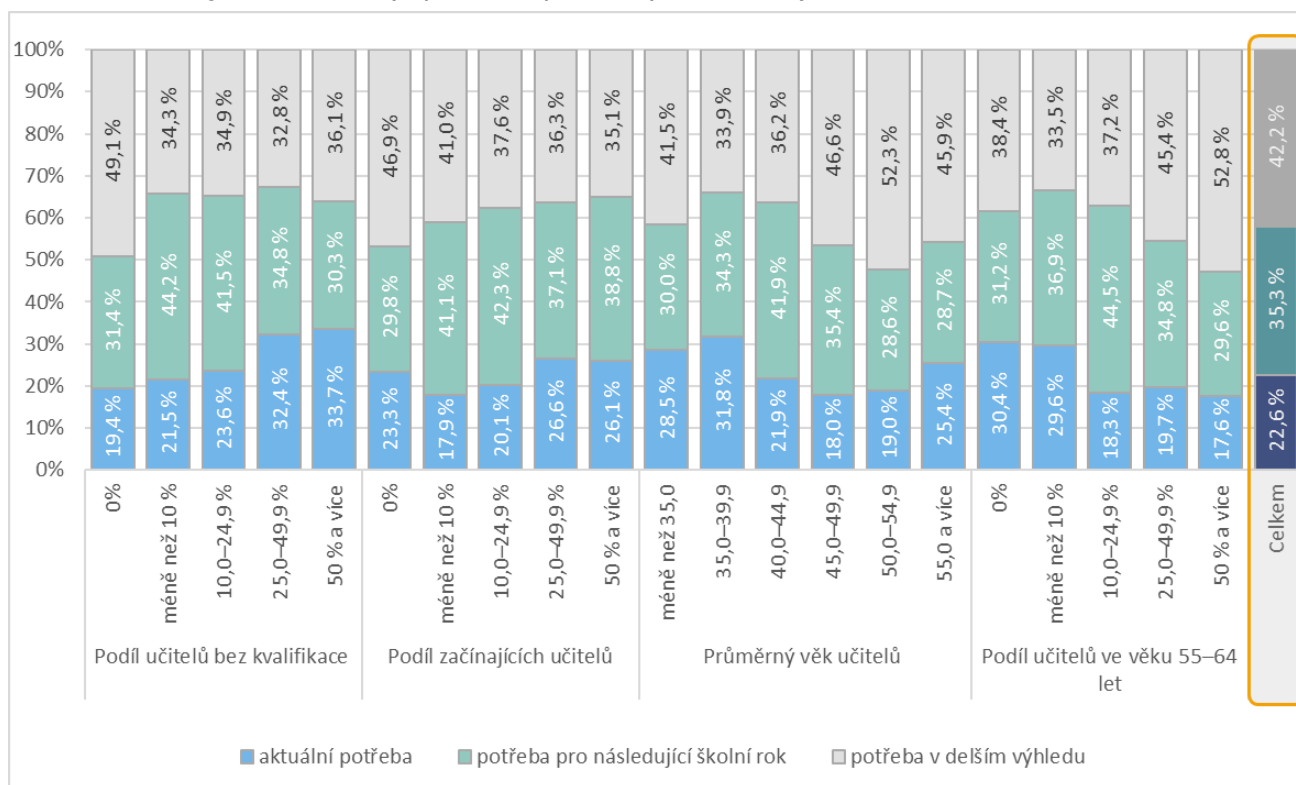
Graf 5: Počty a podíly MŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

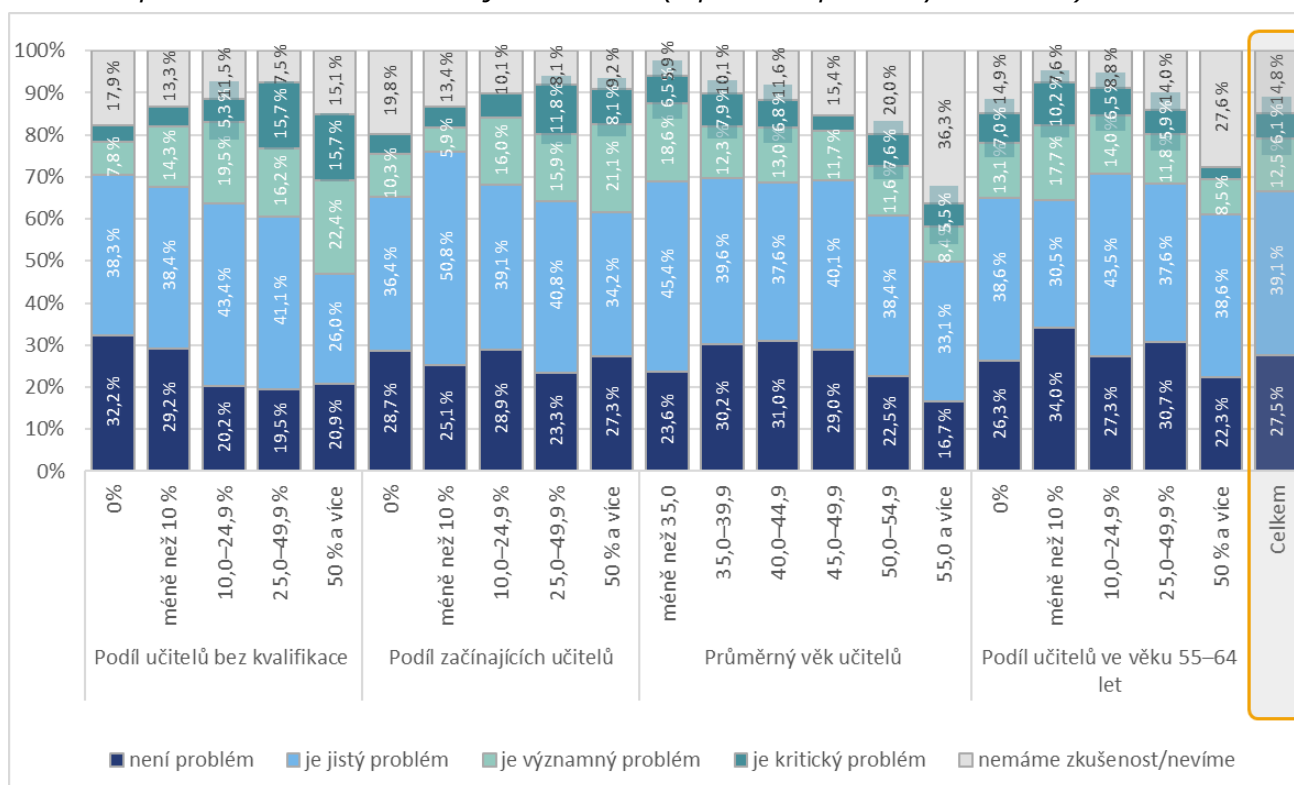
Graf 6: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů MŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 7: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů MŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

Graf 8: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů MŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

1.2 Základní školy – 1. stupeň

Polovina ZŠ (2,15 tis., tj. **50,1 %**) vykazala, že **bude potřebovat zajistit pro výuku na 1. stupni kvalifikovaného učitele**. Následující podkapitoly přinášejí srovnání této poptávky podle vybraných charakteristik ZŠ, konkrétně 1. stupně, a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně na 1. stupni ZŠ působí.

1.2.1 Srovnání podle charakteristik škol

Kvalifikované učitele pro výuku na 1. stupni ZŠ budou **ve větší míře** potřebovat zajistit školy **v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (54,0 % škol) **a také** v největších **obcích s 50 tis. a více obyvateli** (53,7 % škol, v Praze se to týká dokonce 69,7 % škol) – viz [graf č. 9](#). Ovšem nejvíce škol se nachází v nejmenších obcích do 2 tis. obyvatel (1,90 tis. z celkových 4,30 tis. ZŠ s 1. stupněm). Proto bude v absolutních počtech potřeba zajistit nejvíce úvazků kvalifikovaných učitelů právě v nejmenších obcích (cca 0,92 tis., tj. 32,8 % všech úvazků potřebných učitelů 1. stupně ZŠ¹⁷) – viz [graf č. 10](#).

Zatímco školy v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele spíše výhledově (42,6 % úvazků potřebných učitelů oproti 36,1 % na 1. stupni ZŠ celkem), **školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli** je budou více **potřebovat zajistit již pro následující školní rok**, tj. školní rok 2025/26 (54,7 % úvazků potřebných učitelů oproti 50,8 % celkem) – viz [graf č. 11](#). **Zajištění kvalifikovaných učitelů je kritický problém především pro školy v obcích o velikosti 20 až 49,9 tis. obyvatel** (30,2 % úvazků potřebných učitelů

¹⁷ Celkově je potřeba zajistit kvalifikované učitele pro výuku na 1. stupni ZŠ pro 58,9 tis. hodin PPČ. V přepočtu to znamená orientačně 2,8 tis. úvazků. Pro vyjádření orientační výše úvazku byl použit orientační koeficient určený jako 21 hodin PPČ na 1,0 úvazek u učitelů 1. stupně ZŠ.

oproti 22,2 % celkem) **a dále pro školy v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli** (28,5 % úvazků) a školy v obcích s 2 až 9,9 tis. obyvateli (24,7 % úvazků). Pro školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli je to pak více než jinde významný problém (pro 34,4 % úvazků potřebných učitelů oproti 28,7 % na 1. stupni ZŠ celkem) – viz [graf č. 12](#).

Kvalifikované učitele pro výuku na 1. stupni ZŠ potřebují o něco častěji zajistit školy soukromých zřizovatelů (53,4 % škol) než veřejných (49,8 % škol)¹⁸ – viz [graf č. 9](#). Školy soukromých zřizovatelů také **potřebují relativně větší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů zajistit již aktuálně**, tj. již v době konání šetření v 04-05/2025 (20,5 % vs. 12,4 % ve školách veřejných zřizovatelů) **anebo pro následující školní rok** (55,5 % vs. 50,6 %) – viz [graf č. 11](#). Pro školy soukromých zřizovatelů **je přitom jejich zajištění o něco častěji kritický problém** (platí pro 29,7 % úvazků potřebných učitelů ve školách soukromých zřizovatelů vs. 21,2 % ve školách veřejných zřizovatelů) – viz [graf č. 12](#).

Z hlediska velikosti škol¹⁹ je potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů **uváděná ve větší míře velkými školami** (54,6 % velkých škol), **ale současně také malými školami** (53,5 % malých škol). V nejmenší míře tuto potřebu zmiňovaly střední větší školy (46,2 %) – viz [graf č. 9](#). Střední větší školy představují ovšem v případě 1. stupně ZŠ největší skupinu (1,28 tis. škol z celkem 4,30 tis.), a tak v nich bylo vykázáno v absolutních hodnotách nejvíce potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů (cca 0,87 tis., tj. 30,9 % ze všech potřebných úvazků na 1. stupni ZŠ) – viz [graf č. 10](#).

Malé školy v mírně nadprůměrné míře potřebují zajistit kvalifikované učitele již aktuálně (20,8 % úvazků potřebných učitelů oproti 13,2 % celkem). Naopak v mírně podprůměrné míře je budou malé školy potřebovat zajistit pro následující školní rok (46,7 % úvazků potřebných učitelů oproti 50,8 % celkem) – viz [graf č. 11](#). Malé školy **také více uvádějí, že je zajištění kvalifikovaných učitelů kritický problém** (týká se to 28,4 % potřebných úvazků oproti 22,2 % celkem). Velké školy častěji uvedly, že je to významný problém (pro 34,9 % úvazků potřebných učitelů oproti 28,7 % celkově) – viz [graf č. 12](#).

Při porovnání škol **podle počtu žáků na jednoho učitele**²⁰ **potřebují relativně nejvíce zajistit kvalifikované učitele školy**, ve kterých připadá **na učitele 10 až méně než 14 žáků** (v 52,8 % takových škol) **anebo méně než 10 žáků** (v 52,7 % takových škol). Relativně **nejméně** potřebují kvalifikované učitele zajistit **ve školách s 14 až méně než 17 žáky na učitele** (46,6 % takových škol) – viz [graf č. 9](#). Nelze tak říci, že by existovala úměra mezi počtem žáků na jednoho učitele a potřebou zajistit kvalifikované učitele.

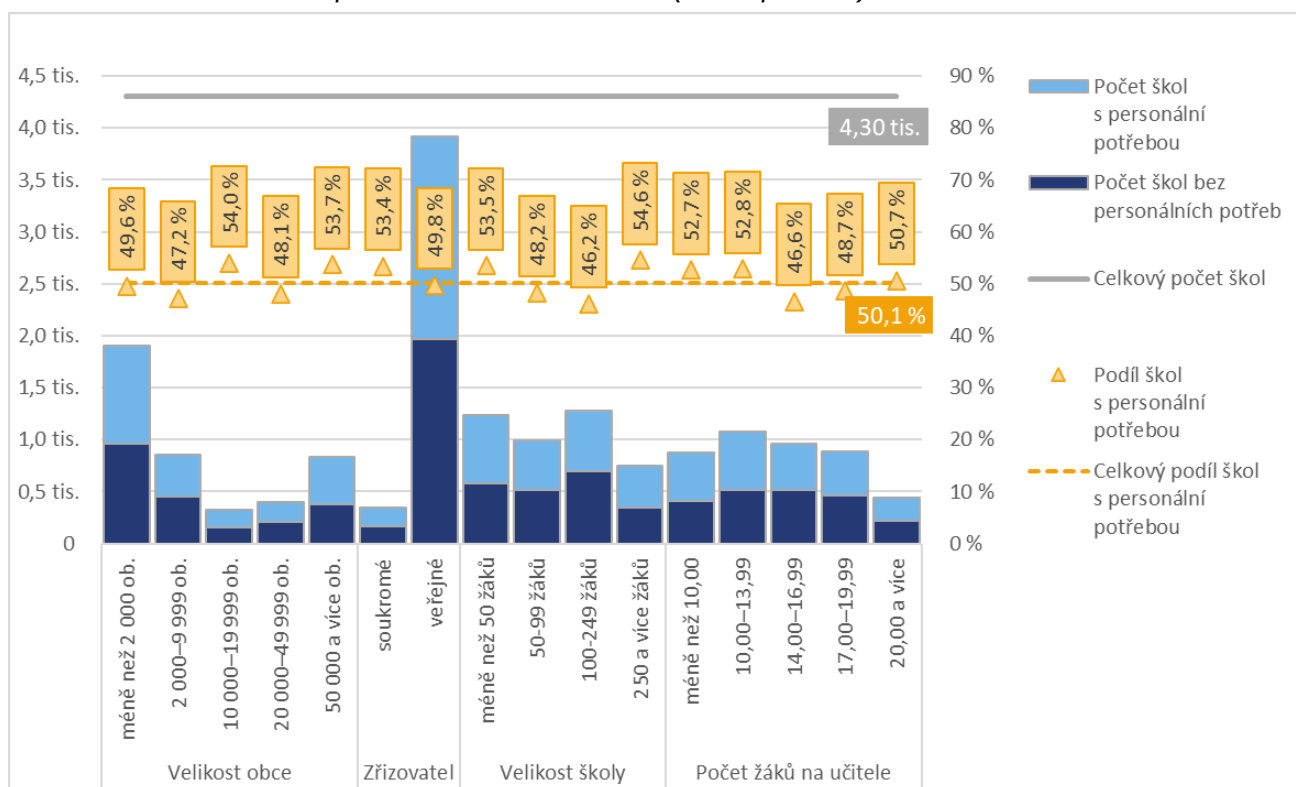
Školy s méně než 14 žáky na učitele potřebují v mírně nadprůměrné míře zajistit kvalifikované učitele aktuálně (platí pro 17,9 % úvazků potřebných učitelů ve školách s méně než 10 žáky na učitele a pro 14,5 % úvazků ve školách s 10 až méně než 14 žáky na učitele oproti 13,2 % úvazků celkem) – viz [graf č. 11](#). **Nejvíce obtížné se jeví získat kvalifikované učitele školám s 20 a více žáky na učitele**, protože pro 61,5 % úvazků potřebných učitelů to tyto školy vnímají jako významný anebo kritický problém (oproti 50,8 % v případě 1. stupně ZŠ celkem). **Nejkritičtějším problémem** je nicméně zajištění kvalifikovaných učitelů **pro školy s méně než 10 žáky na učitele** (pro 32,8 % úvazků potřebných učitelů oproti 22,2 % celkem) – viz [graf č. 12](#).

¹⁸ V absolutním počtu však školy veřejných zřizovatelů, které potřebují zajistit kvalifikované učitele 1. stupně ZŠ, převažují. Jsou jich 2,0 tis. a škol soukromých zřizovatelů s touto potřebou je 0,2 tis.

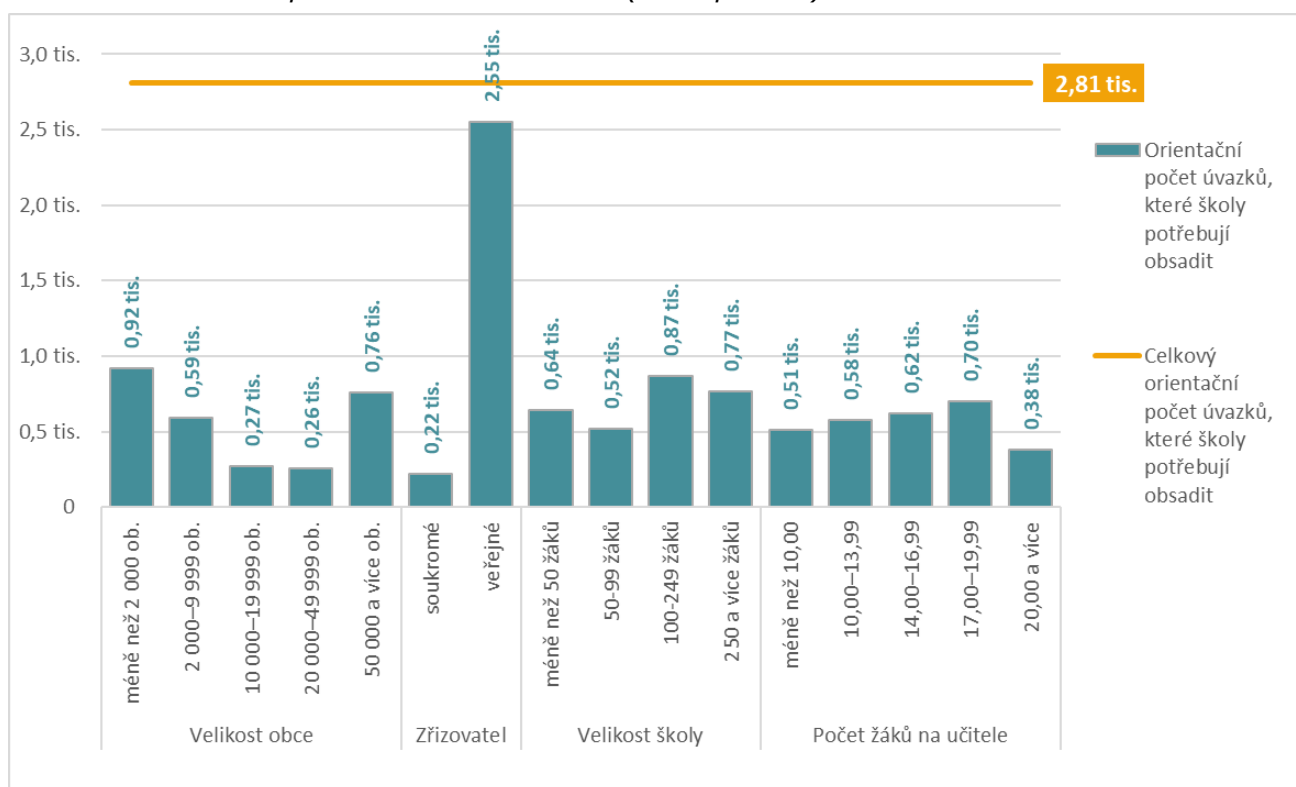
¹⁹ Školy byly rozděleny na **malé** s méně než 50 žáků, **střední menší** s 50–99 žáků, **střední větší** se 100–249 žáků a **velké** se 250 a více žáků na 1. stupni ZŠ.

²⁰ Školy byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 10 žáky** na jednoho učitele, 2. **s 10,00–13,99 žáky** na jednoho učitele, 3. **s 14,00–16,99 žáky** na jednoho učitele, 4. **s 17,00–19,99 žáky** na jednoho učitele, 5. **s 20,00 a více žáky** na jednoho učitele na 1. stupni ZŠ.

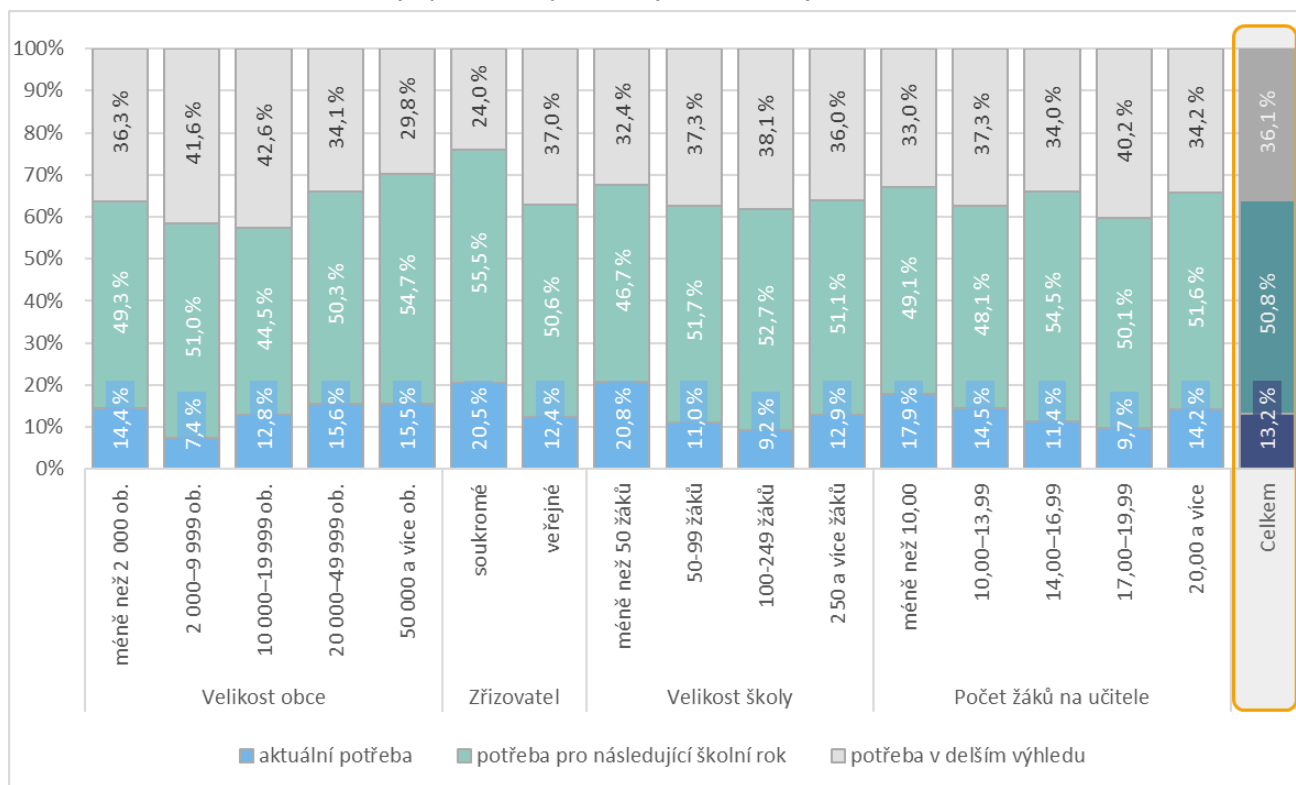
Graf 9: Počty a podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (1. stupně ZŠ)

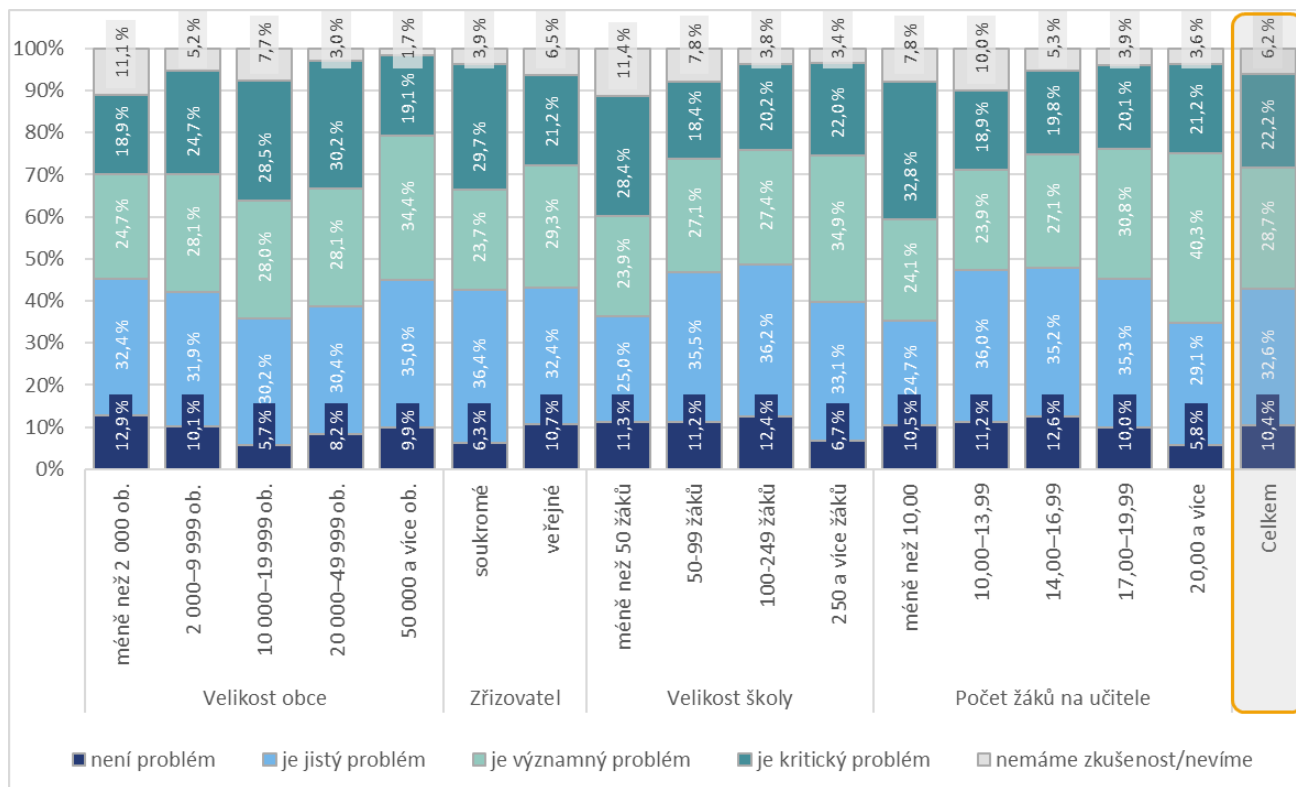
Graf 10: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (1. stupně ZŠ)

Graf 11: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

Graf 12: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

1.2.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Stejně jako v případě MŠ, tak i na 1. stupni ZŠ se **míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů zvyšuje s podílem učitelů bez kvalifikace**²¹. Nejmenší je tato potřeba ve školách, které nevykázaly učitele bez kvalifikace pro výuku na 1. stupni ZŠ (má ji jen 39,4 % takových škol). Naopak **největší je ve školách, ve kterých nemá kvalifikaci 50 % a více učitelů** (70,2 % takových škol) – viz [graf č. 13](#). V posledně jmenovaných školách je pak tato **potřeba více vnímána jako aktuální**, tj. existovala již v době konání šetření v 04-05/2025 (platí pro 33,4 % úvazků potřebných učitelů oproti 13,2 % na 1. stupni ZŠ celkem). **S klesajícím podílem učitelů bez kvalifikace narůstá podíl úvazků kvalifikovaných učitelů**, které budou školy potřebovat **zajistit až výhledově** – viz [graf č. 15](#). Školy bez nekvalifikovaných učitelů budou výhledově potřebovat zajistit 44,0 % úvazků potřebných učitelů. Naopak ve školách s více než 50 % nekvalifikovaných učitelů je potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů naléhavější, protože až výhledově potřebují zajistit jen 20,5 % úvazků.

Čím má škola větší podíl nekvalifikovaných učitelů, tím více vnímá zajištění kvalifikovaných učitelů jako kritický problém. Pro školy bez nekvalifikovaných učitelů je kritickým problémem zajištění jen 11,0 % úvazků potřebných učitelů. Ovšem **pro školy s 50 % a více nekvalifikovaných učitelů je kritickým problémem zajištění 50,5 % úvazků potřebných učitelů** – viz [graf č. 16](#).

Míra poptávky po kvalifikovaných učitelích se zvyšuje také s podílem učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb., pro které budeme zjednodušeně používat označení „bez apropace“. Jen 39,2 % škol, které nevykázaly žádné učitele „bez apropace“, uvádí potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů. Na druhé straně tuto **potřebu má dokonce 66,8 % škol, které mají 50 % a více neaprobovaných učitelů** – viz [graf č. 13](#).

Stejně jako v případě škol s největším podílem nekvalifikovaných učitelů také **školy s největším podílem učitelů „bez apropace“ vnímají potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů ve větší míře jako aktuální** (platí pro 30,4 % úvazků potřebných učitelů oproti 13,2 % na 1. stupni ZŠ celkem). A opět totožně jako při porovnávání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů se **s klesajícím podílem učitelů „bez apropace“ zvětšuje podíl úvazků kvalifikovaných učitelů, které budou školy potřebovat zajistit až výhledově**. Ve školách s žádnými učiteli „bez apropace“ budou výhledově potřebovat zajistit 43,8 % úvazků kvalifikovaných učitelů. Naopak ve školách s více než 50 % učitelů „bez apropace“ výhledově potřebují zajistit jen 21,0 % úvazků kvalifikovaných učitelů – viz [graf č. 15](#).

Také stejně jako v případě porovnání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů platí, že **čím má škola větší podíl učitelů „bez apropace“, tím více vnímá možnost zajištění kvalifikovaných učitelů jako kritický problém**. Ve školách s žádnými učiteli „bez apropace“ se to týká jen 10,3 % úvazků potřebných učitelů, ale ve školách s 50 % a více učitelů „bez apropace“ je kritickým problémem zajištění 45,0 % úvazků – viz [graf č. 16](#).

V případě 1. stupně ZŠ **roste podíl škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů přímo úměrně podílu začínajících učitelů ve škole** – viz [graf č. 13](#). To je odlišné od situace v MŠ, u kterých měl podíl začínajících učitelů jen malý vliv na míru potřeby kvalifikovaných učitelů. Na 1. stupni ZŠ, kde nejsou žádní začínající učitelé, tuto potřebu uvedlo 46,9 % škol. Naopak mezi školami s 50 % a více začínajících učitelů má potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů

²¹ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

76,2 % škol (jedná se ovšem fakticky jen o 32 takových škol, které potřebují zajistit cca 0,05 tis. úvazků – viz [graf č. 14](#)).

Školy s větším podílem začínajících učitelů také potřebují zajistit kvalifikované učitele s vyšší naléhavostí. Školy s 50 % a více začínajících učitelů aktuálně potřebují zajistit 29,3 % úvazků potřebných učitelů (celkově na 1. stupni ZŠ je to jen 13,2 % úvazků) a pro následující školní rok, tj. školní rok 2025/26, 57,0 % úvazků (celkově na 1. stupni ZŠ je to 50,8 % úvazků) – viz [graf č. 15](#). Školy s větším podílem začínajících učitelů rovněž vnímají **zajištění kvalifikovaných učitelů ve větší míře jako kritický problém**. Jedná se zejména o školy s 50 % a více začínajících učitelů, pro které je kritické zajištění 47,7 % úvazků potřebných učitelů (oproti 22,2 % úvazků na 1. stupni ZŠ celkově) – viz [graf č. 16](#).

Při srovnání škol podle průměrného věku učitelského sboru se ukazuje, že **relativně nejvyšší potřebu** zajištění kvalifikovaných učitelů mají **školy s nejmladšími učiteli**, tj. s průměrným věkem do 35 let (64,6 % takových škol) – viz [graf č. 13](#). Naopak relativně **nejnižší** je tato potřeba **ve školách s průměrným věkem učitelů 45 až méně než 50 let** (47,7 % škol). Nicméně posledně jmenovaných škol je početně nejvíce, a proto vykázaly absolutně největší potřebu kvalifikovaných učitelů (cca 1,12 tis. úvazků, tj. 40,0 % všech úvazků kvalifikovaných učitelů, které je potřeba pro výuku na 1. stupni ZŠ zajistit – viz [graf č. 14](#)).

Školy s průměrně nejmladšími učiteli přitom **potřebují zajistit kvalifikované učitele s vyšší naléhavostí**, ať již pro následující školní rok (63,2 % úvazků potřebných učitelů oproti 50,8 % na 1. stupni ZŠ celkově), anebo aktuálně (16,0 % úvazků oproti 13,2 % celkově). **Naopak školy s průměrně nejstaršími učiteli budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele spíše výhledově** (školy s průměrným věkem učitelů 55 let a více 46,9 % úvazků potřebných učitelů a školy s průměrným věkem učitelů 50 až méně než 55 let 47,5 % úvazků, přitom celkově se to týká 36,1 % úvazků potřebných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ) – viz [graf č. 15](#).

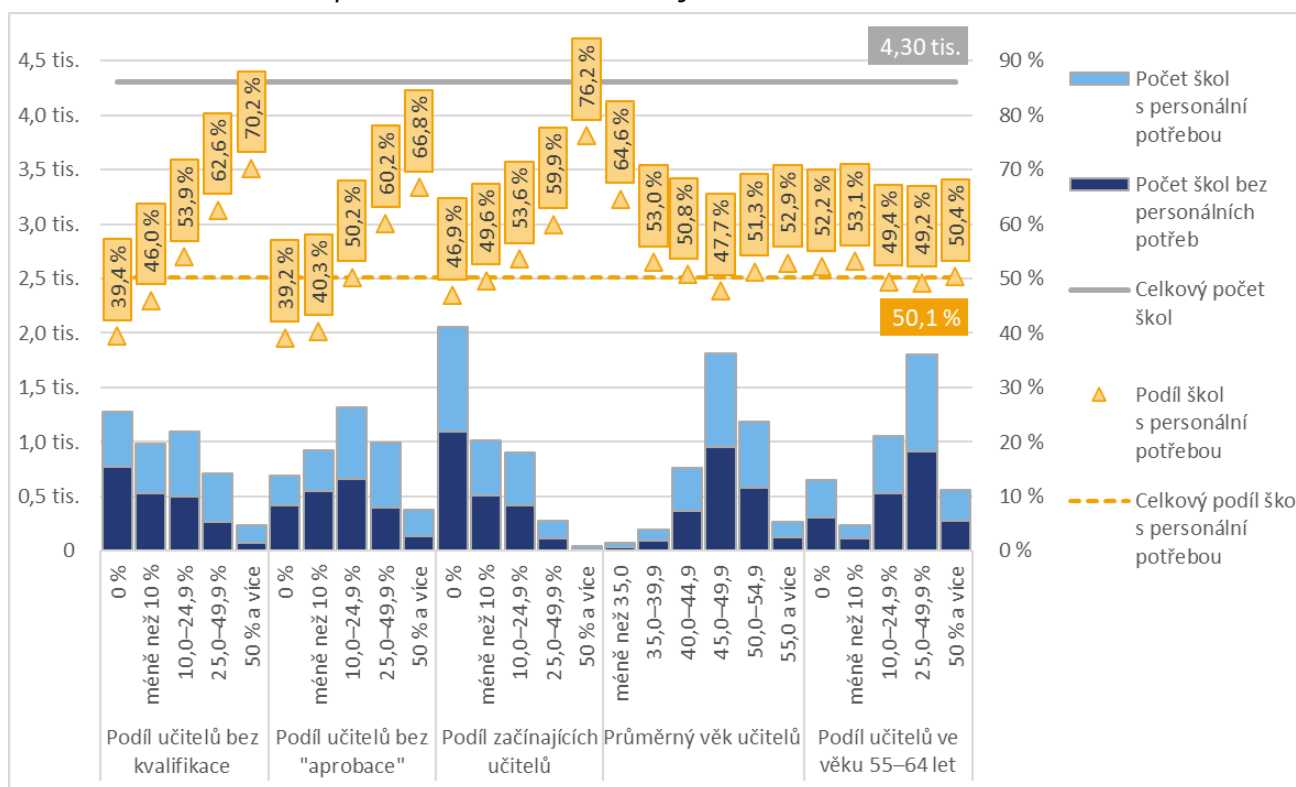
Nicméně školy s průměrně nejmladšími učiteli spíše nevnímají zajištění kvalifikovaných učitelů jako velký problém (žádný problém je zajištění 13,8 % úvazků potřebných učitelů oproti 10,4 % celkově a jistý problém je zajištění 38,7 % úvazků oproti 32,6 % celkově). Jiná situace je **v případě škol s učiteli průměrného věku mezi 35 až méně než 40 lety**. Zajištění kvalifikovaných učitelů pro **32,2 % potřebných úvazků** pro ně představuje **kritický problém** – viz [graf č. 16](#).

Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, **nelze říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii přinášel větší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů**. Největší míru potřeby totiž vykazují školy, které mají méně než 10 % učitelů uvedené věkové kategorie (53,1 % takových škol). Škol s největším podílem učitelů v této věkové kategorii (tj. s 50 % a více) s touto potřebu je pak jen 50,4 %. To znamená přibližně relativně stejně jako na 1. stupni ZŠ celkově (50,1 %) – viz [graf č. 13](#).

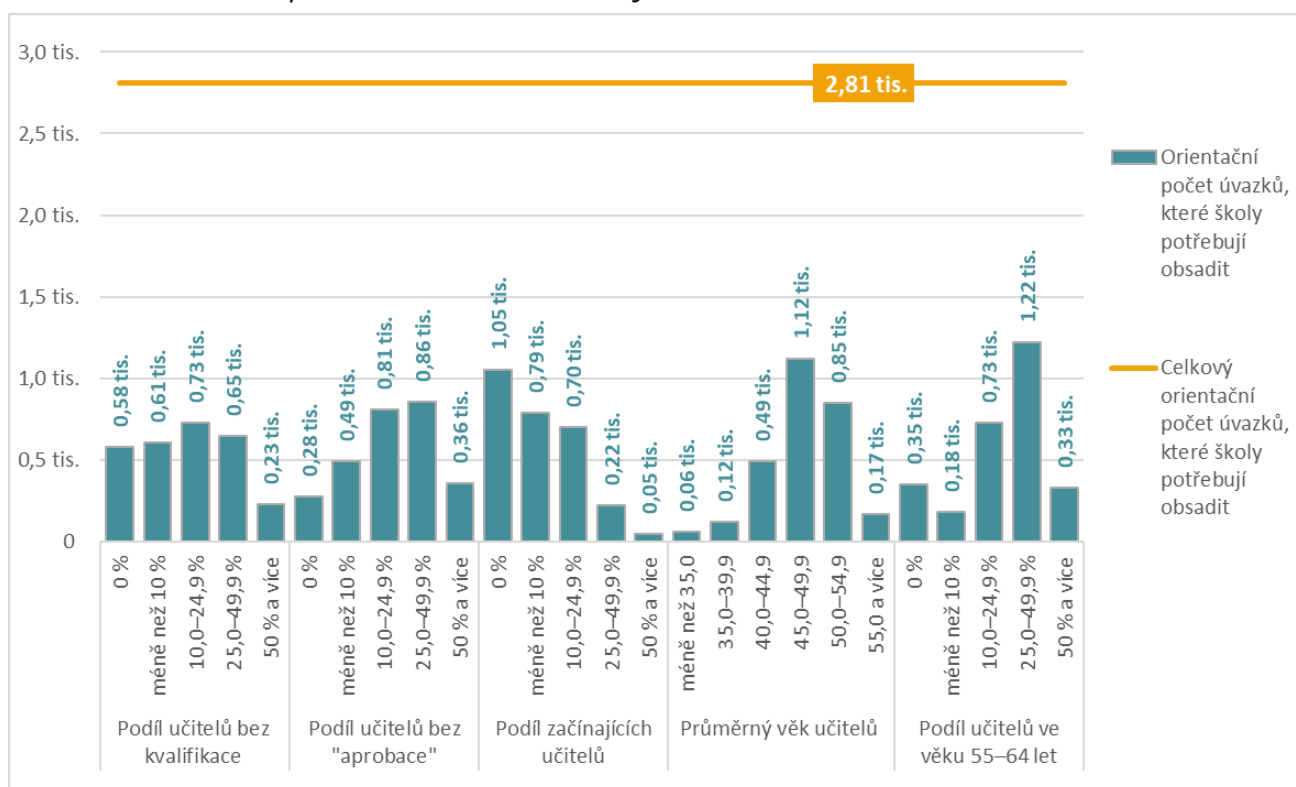
S rostoucím podílem učitelů ve věkové kategorii 55–64 let se snižuje aktuálnost potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů. Školy, které nemají učitele v této věkové kategorii, potřebují aktuálně zajistit 20,8 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s 50 % a více učitelů v této věkové kategorii aktuálně potřebují zajistit jen 10,8 % úvazků potřebných učitelů a 45,9 % úvazků budou potřebovat až výhledově – viz [graf č. 15](#).

Vyšší podíl učitelů ve věkové kategorii 55–64 let nicméně nepřináší větší obtížnost zajištění kvalifikovaných učitelů. Pro školy s 50 % a více učitelů ve věku 55–64 let bude kritický anebo významný problém znamenat zajištění 45,7 % úvazků potřebných učitelů. Na druhé straně pro školy s méně než 10 % učitelů v této věkové kategorii bude kritický anebo významný problém zajištění 62,1 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 16](#).

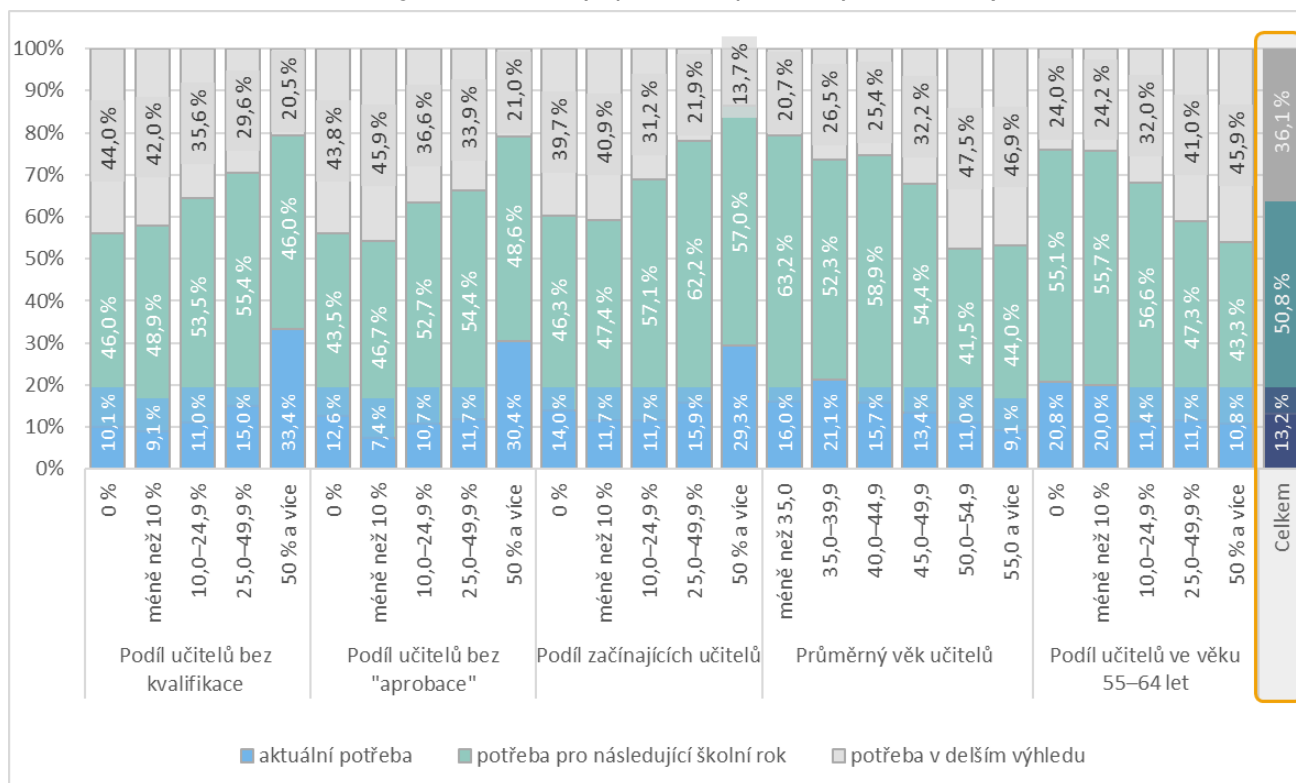
Graf 13: Počty a podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

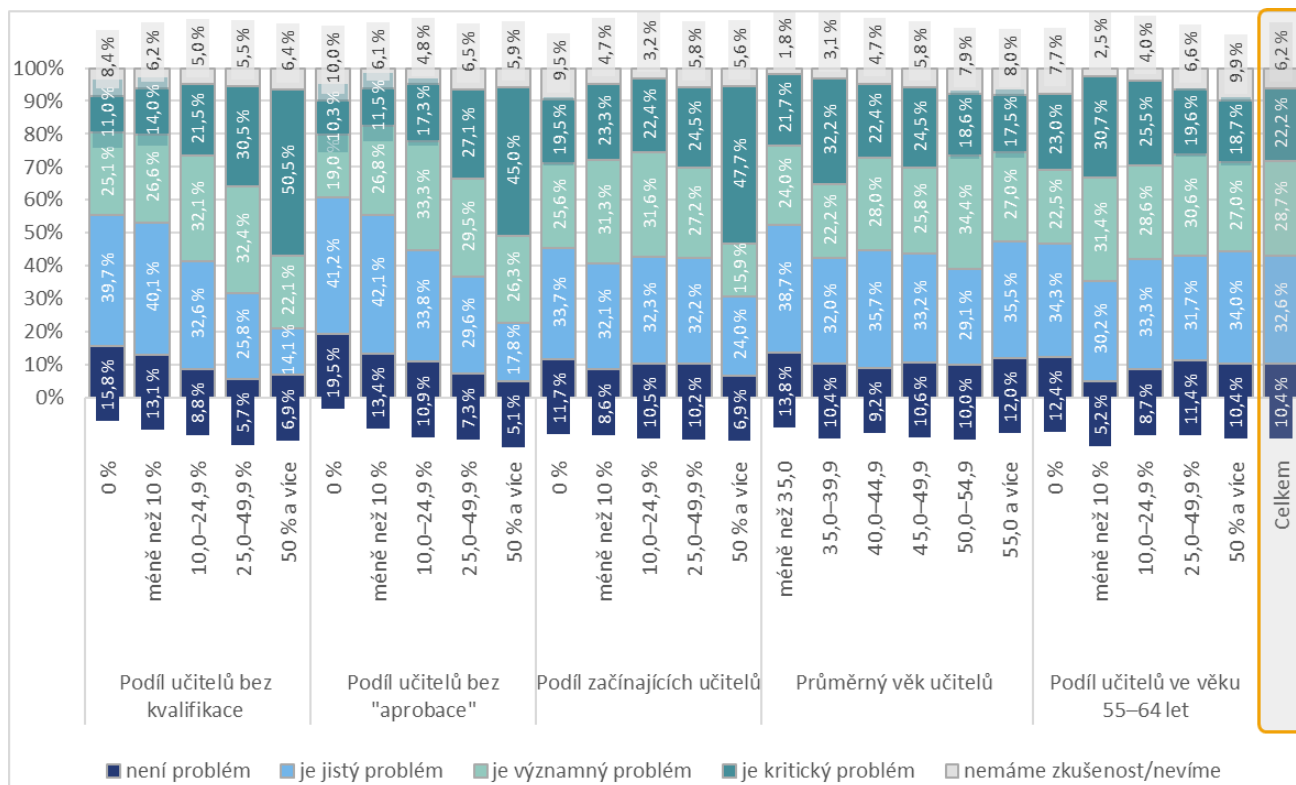
Graf 14: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 15: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

Graf 16: Problematicčnost zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 1. stupni ZŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

1.3 Základní školy – 2. stupeň

Zhruba **dvě třetiny ZŠ** (1,98 tis., tj. **67,2 %**) uvedly, že **budou potřebovat zajistit pro výuku kvalifikované učitele pro výuku na 2. stupni ZŠ**. Následující podkapitoly přinášejí srovnání této poptávky podle vybraných charakteristik ZŠ, konkrétně 2. stupně ZŠ, a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně na 2. stupni ZŠ působí.

1.3.1 Srovnání podle charakteristik škol

Kvalifikované učitele pro výuku na 2. stupni ZŠ budou **ve větší míře** potřebovat zajistit školy **v obcích o velikosti 2 až 9,9 tis. obyvatel a 10 až 19,9 tis. obyvatel** (v obou 69,7 % škol). Naopak **v menší míře** je budou potřebovat zajistit školy **v obcích s méně než 2 tis. obyvateli** (64,8 % škol) – viz [graf č. 17](#).

Nicméně **relativně nejnaléhavěji potřebují** zajistit kvalifikované učitele **školy v největších obcích, tj. s 50 tis. a více obyvateli**. Až výhledově budou školy v těchto obcích potřebovat zajistit jen 37,0 % úvazků potřebných učitelů (oproti 42,5 % na 2. stupni ZŠ celkově). Ovšem již pro následující školní rok, tj. školní rok 2025/26, budou školy v těchto obcích potřebovat zajistit 49,9 % úvazků potřebných učitelů (oproti 44,4 % celkově) – viz [graf č. 19](#). Zajištění kvalifikovaných učitelů pak představuje **největší problém** pro školy **v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli**. Kritický problém je zde zajištění 51,9 % úvazků potřebných učitelů (oproti 44,2 % celkově). **Naopak pro školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli je to problematické méně**. Žádný anebo jen jistý problém je zde zajištění 27,2 % úvazků potřebných učitelů (oproti 19,8 % celkově) – viz [graf č. 20](#).

Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů mají častěji školy veřejných zřizovatelů (67,8 % škol) než soukromých (62,5 % škol) – viz [graf č. 17](#). **Školy soukromých zřizovatelů ale potřebují větší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů** zajistit už **aktuálně**, tj. již v době konání šetření v 04-05/2025 (20,9 % vs. 12,6 % úvazků potřebných učitelů ve školách veřejných zřizovatelů) **anebo pro následující školní rok** (52,1 % vs. 44,3 % úvazků) – viz [graf č. 19](#). Na druhou stranu **pro školy veřejných zřizovatelů je zajištění kvalifikovaných učitelů ve větší míře kritický problém** (platí pro 45,0 % úvazků potřebných učitelů vs. 29,0 % ve školách soukromých zřizovatelů) – viz [graf č. 20](#).

Potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje s rostoucí velikostí školy²². Relativně nejmenší je ve školách malých (má ji 55,7 % takto velkých škol) **a největší ve školách velkých** (79,6 % škol) – viz [graf č. 17](#). Nicméně malé školy budou relativně větší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů potřebovat zajistit již aktuálně (19,2 % úvazků oproti 13,0 % na 2. stupni ZŠ celkově) – viz [graf č. 19](#). **Malé školy v menší míře považují zabezpečení potřebných učitelů za závažnější problém**. Jako kritický problém vnímají zajištění 40,8 % úvazků potřebných učitelů (oproti 44,2 % celkově) a jako závažný problém zajištění 29,2 % úvazků potřebných učitelů (oproti 30,3 % celkově) – viz [graf č. 20](#).

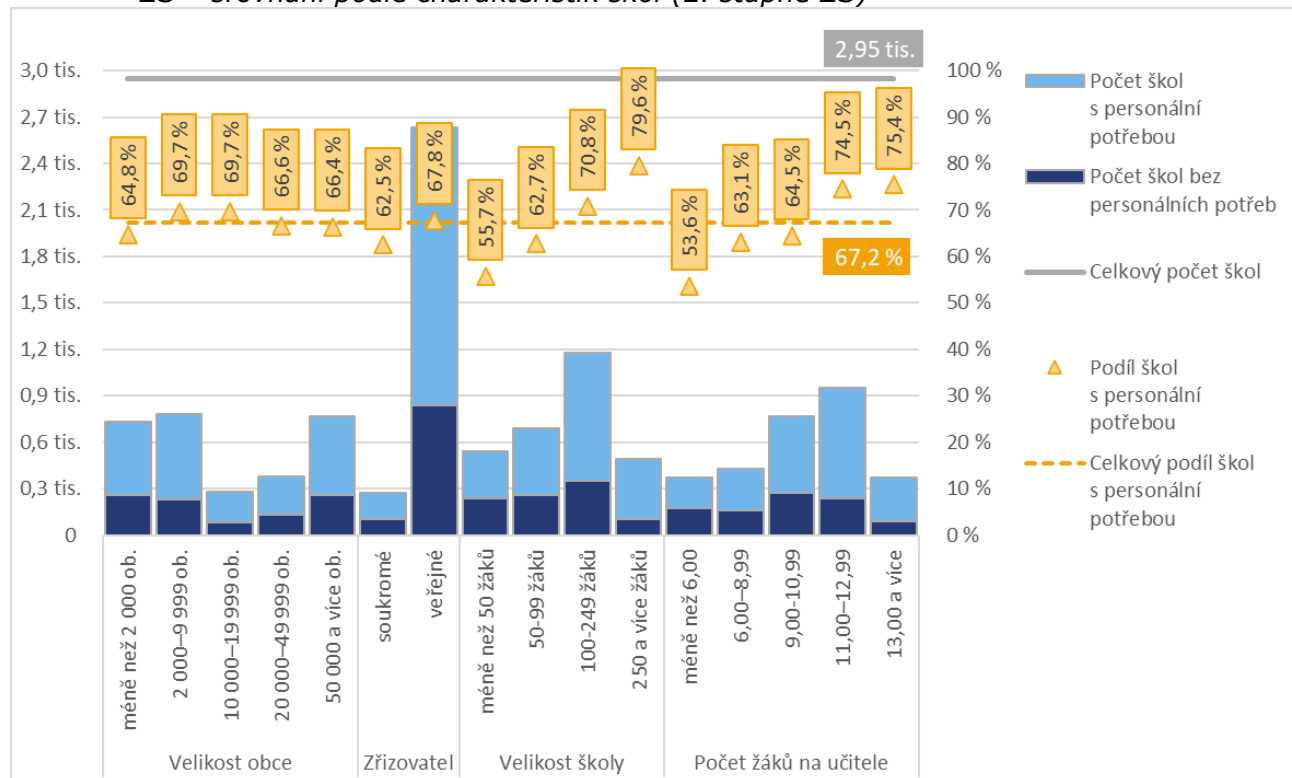
Při porovnání škol **podle počtu žáků na jednoho učitele²³** se ukazuje **přímá úměra mezi četností potřeby zajistit kvalifikované učitele a počtem žáků na jednoho učitele**. Relativně nejmenší je tato potřeba ve školách s méně než 6 žáky na učitele (týká se 53,6 % takových škol) a největší ve školách s 13 a více žáky na učitele (75,4 % škol) – viz [graf č. 17](#). Ovšem **školy s méně než 6 žáky na učitele potřebují kvalifikované učitele získat o něco naléhavěji**. Aktuálně potřebují zajistit 13,8 % úvazků potřebných učitelů (oproti 13,0 % úvazků na 2. stupni ZŠ celkem). Pro následující školní rok to bude 50,5 % úvazků potřebných učitelů

²² Školy byly rozděleny na **malé** s méně než 50 žáků, **střední menší** s 50–99 žáky, **střední větší** se 100–249 žáky a **velké** se 250 a více žáky na 2. stupni ZŠ.

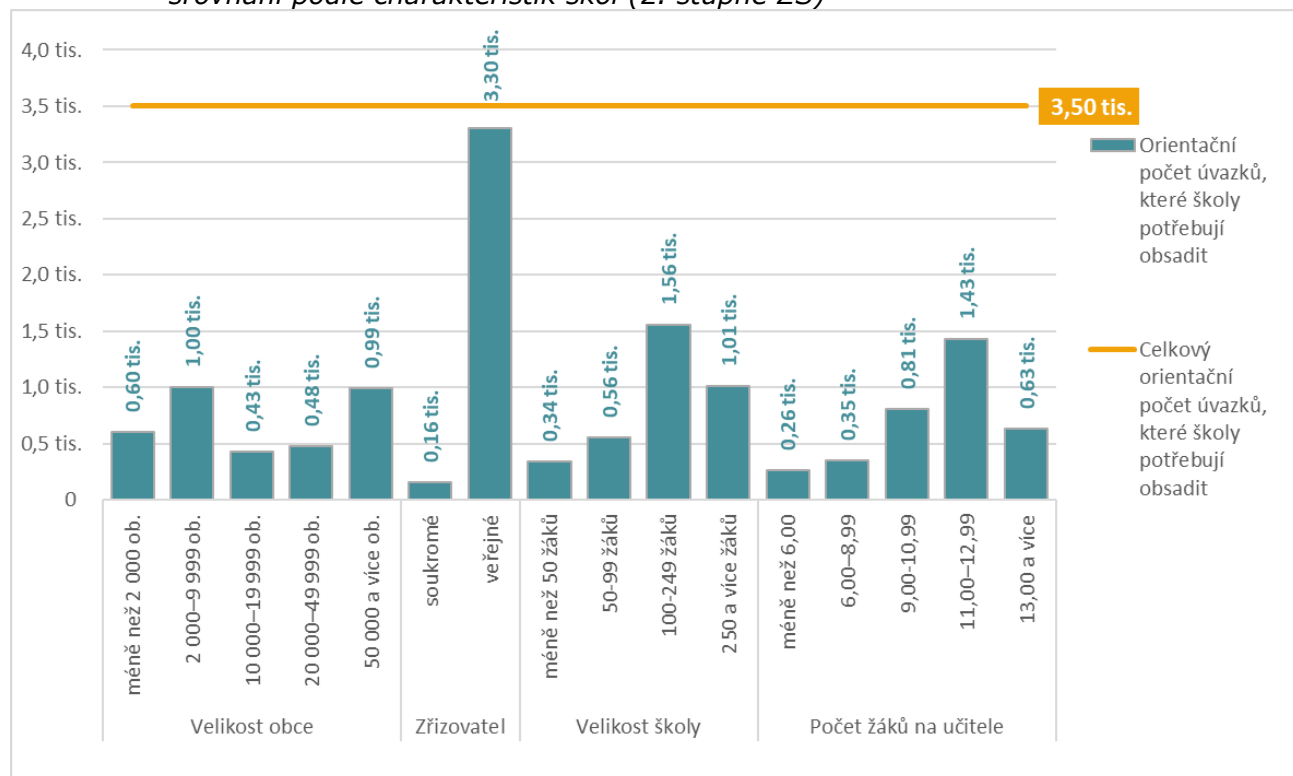
²³ Školy byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 6 žáků** na jednoho učitele, 2. **s 6,00–8,99 žáky** na jednoho učitele, 3. **s 9,00–10,99 žáky** na jednoho učitele, 4. **s 11,00–12,99 žáky** na jednoho učitele, 5. **s 13,00 a více žáky** na jednoho učitele na 2. stupni ZŠ.

(oproti 44,4 % celkově) – viz [graf č. 19](#). Na druhé straně **školy s 13 a více žáky na učitele vnímají zajištění kvalifikovaných učitelů o něco častěji jako kritický problém** (platí pro 47,8 % úvazků potřebných učitelů, zatímco celkově na 2. stupni ZŠ to platí pro 44,2 % úvazků) – viz [graf č. 20](#).

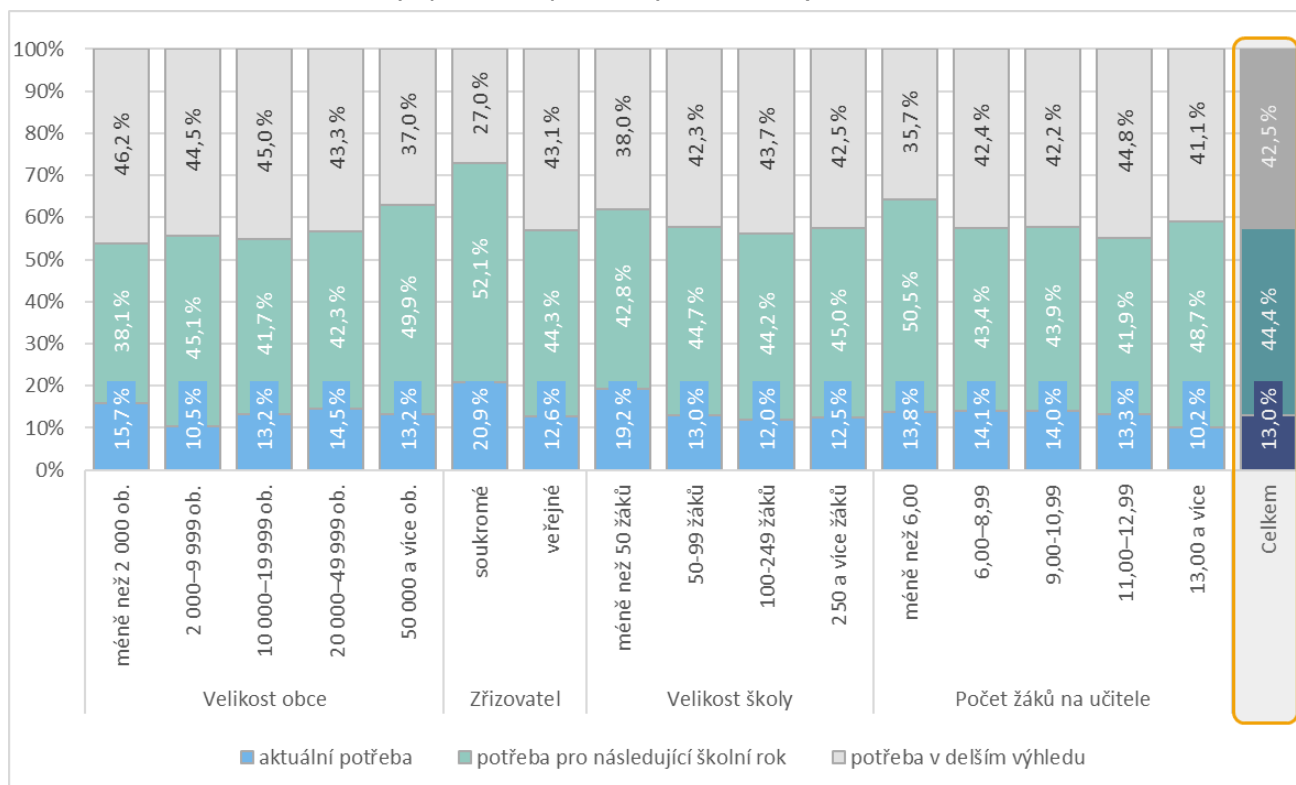
Graf 17: Počty a podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (2. stupně ZŠ)

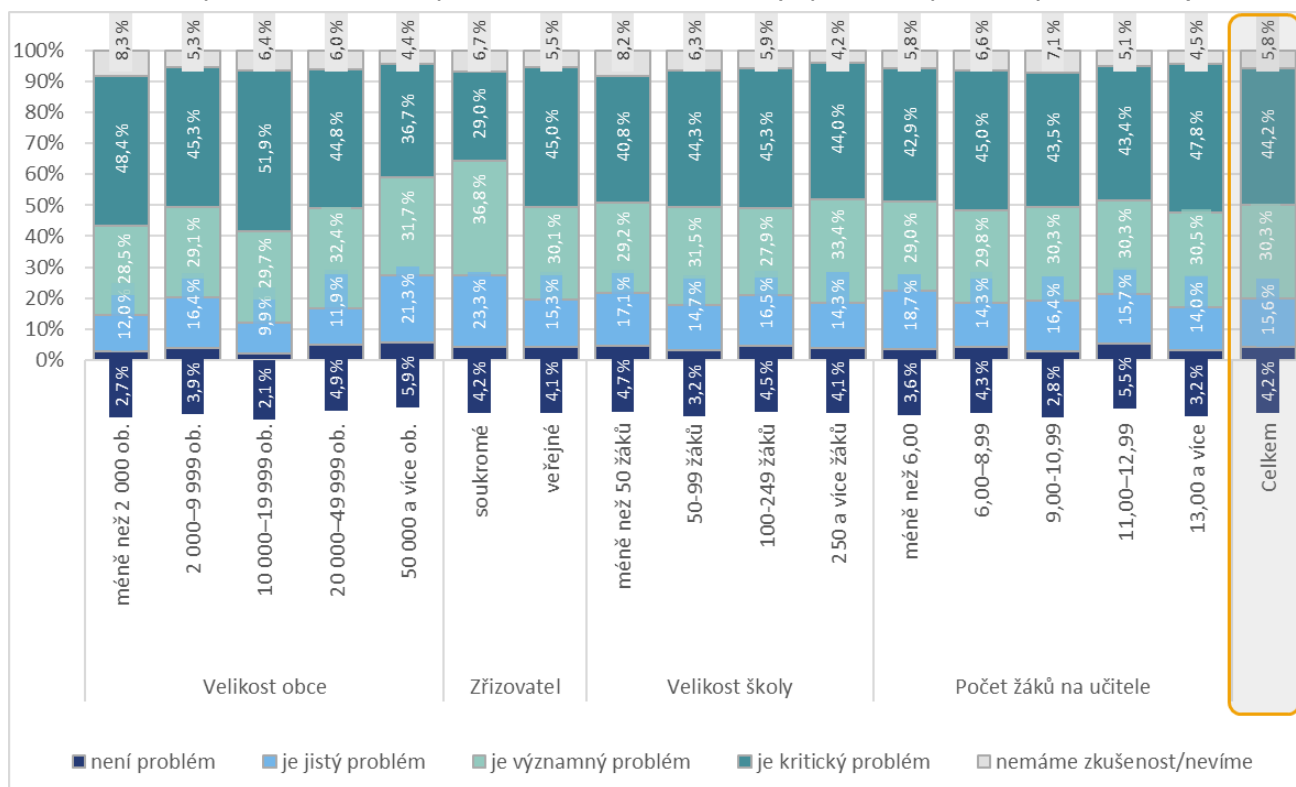
Graf 18: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (2. stupně ZŠ)

Graf 19: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

Graf 20: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

1.3.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje s podílem učitelů bez kvalifikace pro výuku na 2. stupni ZŠ²⁴. Výjimkou je kategorie škol s největším podílem učitelů bez kvalifikace (tj. s 50 % a více), které vykazují potřebu v podprůměrné míře (má ji jen 66,3 % takových škol oproti 67,2 % škol celkově). Nejmenší míru této potřeby tedy uváděly školy, které nemají učitele bez kvalifikace (54,8 % takových škol). Naopak největší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů mají školy s vysokým podílem nekvalifikovaných učitelů, konkrétně s 25 až méně než 50 % (74,8 % škol) – viz [graf č. 21](#).

S narůstajícím podílem učitelů bez kvalifikace klesá podíl úvazků potřebných učitelů, které budou školy potřebovat zajistit až výhledově. Školy bez nekvalifikovaných učitelů budou výhledově potřebovat zajistit 56,8 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s více než 50 % nekvalifikovaných učitelů potřebují zajistit kvalifikované učitele naléhavěji a až výhledově potřebují zajistit jen 20,6 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 23](#). **Čím má škola větší podíl nekvalifikovaných učitelů, tím více vnímá zajištění potřebných učitelů jako kritický problém.** Ve školách bez nekvalifikovaných učitelů to platí pro 38,5 % úvazků potřebných učitelů. Ovšem ve školách s 50 % a více nekvalifikovaných učitelů je kritickým problémem zajištění dokonce 56,2 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 24](#).

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje také s podílem učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb., pro které budeme zjednodušeně používat označení „bez apropace“. Třetina škol (32,5 %), které nevykázaly učitele „bez apropace“, uvádí potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů. Na druhé straně mezi školami s 50 % a více neaprobovaných učitelů má tuto potřebu dokonce 72,6 % škol – viz [graf č. 21](#).

Totožně jako při porovnávání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů se **s klesajícím podílem učitelů „bez apropace“ zvětšuje podíl úvazků, které budou školy potřebovat zajistit až výhledově.** Školy bez učitelů „bez apropace“ budou výhledově potřebovat zajistit 61,4 % úvazků potřebných učitelů. Naopak pro školy s více než 50 % učitelů „bez apropace“ je potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů naléhavější a až výhledově potřebují zajistit jen 30,6 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 23](#). Také stejně jako v případě porovnání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů platí, že **čím má škola větší podíl učitelů „bez apropace“, tím více vnímá možnost zajištění potřebných učitelů jako kritický problém.** Ve školách bez učitelů „bez apropace“ se to týká 33,0 % úvazků potřebných učitelů. Ve školách s 50 % a více učitelů „bez apropace“ je však kritickým problémem zajištění 49,6 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 24](#).

S rostoucím podílem začínajících učitelů roste potřeba škol v zajištění kvalifikovaných učitelů – viz [graf č. 21](#). Výjimkou je pouze kategorie škol s 50 % a více začínajících učitelů, která tuto potřebu vykazala v podprůměrné míře (56,3 % takových škol), jde ovšem pouze o 9 škol z 16. Nejnížší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů deklarovaly školy, které nemají žádného začínajícího učitele (60,6 % škol). Nejvyšší potřebu pak uvedly školy s 25 až méně než 50 % začínajících učitelů (72,3 % škol).

S klesajícím podílem začínajících učitelů klesá nicméně naléhavost, s jakou potřebují školy kvalifikované učitele zajistit. V případě škol bez začínajících učitelů budou až výhledově potřebovat 48,0 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s 25 % a více začínajících učitelů budou až výhledově potřebovat méně než čtvrtinu úvazků – viz [graf č. 23](#). **Pro vnímání náročnosti zajištění kvalifikovaných učitelů ovšem již úměra podle podílu začínajících**

²⁴ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

učitelů neplatí. Ve všech kategoriích škol je zajištění většiny úvazků potřebných učitelů vnímáno jako významný nebo kritický problém – viz [graf č. 24](#).

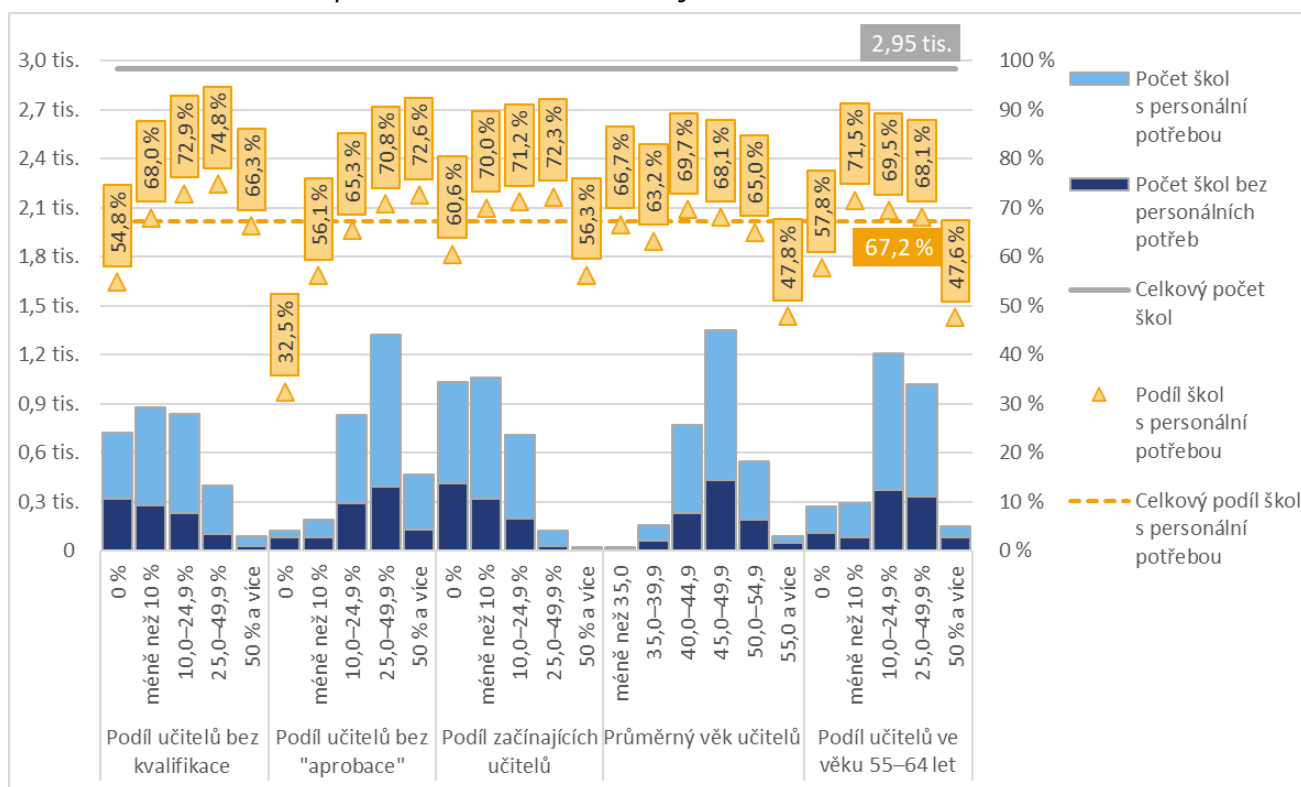
Při srovnání škol podle průměrného věku učitelského sboru na 2. stupni ZŠ se ukazuje, že **relativně nejvíce potřebují** zajistit kvalifikované učitele **školy s průměrným věkem učitelského sboru 40 až méně než 45 let** (69,7 % takových škol) a **45 až méně než 50 let** (68,1 % škol). Naopak relativně **nejméně** potřebují zajistit kvalifikované učitele **školy s průměrným věkem učitelského sboru 55 a více let** (47,8 % takových škol) – viz [graf č. 21](#).

S rostoucím průměrným věkem stávajících učitelů klesá naléhavost, s jakou budou školy potřebovat kvalifikované učitele. V případě škol s nejmladšími učiteli, tj. s průměrným věkem méně než 35 let, budou až výhledově potřebovat zajistit jen 12,9 % úvazků potřebných učitelů (protože aktuálně, tj. v době konání šetření v 04-05/2025, budou potřebovat 29,5 % úvazků a pro následující školní rok, tj. školní rok 2025/26, 57,6 % úvazků). Naopak školy s nejstaršími učiteli, tj. v průměru 55 a více let, budou potřebovat zajistit 53,0 % úvazků až výhledově – viz [graf č. 23](#). **Školy s nejmladšími učiteli také o něco častěji vnímají zajištění kvalifikovaných učitelů jako kritický problém** (platí pro 47,9 % úvazků potřebných učitelů oproti 44,2 % na 2. stupni ZŠ celkově). Nicméně ve školách s průměrným věkem učitelů 50 až méně než 55 let je kritickým problémem zajištění dokonce 50,7 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 24](#).

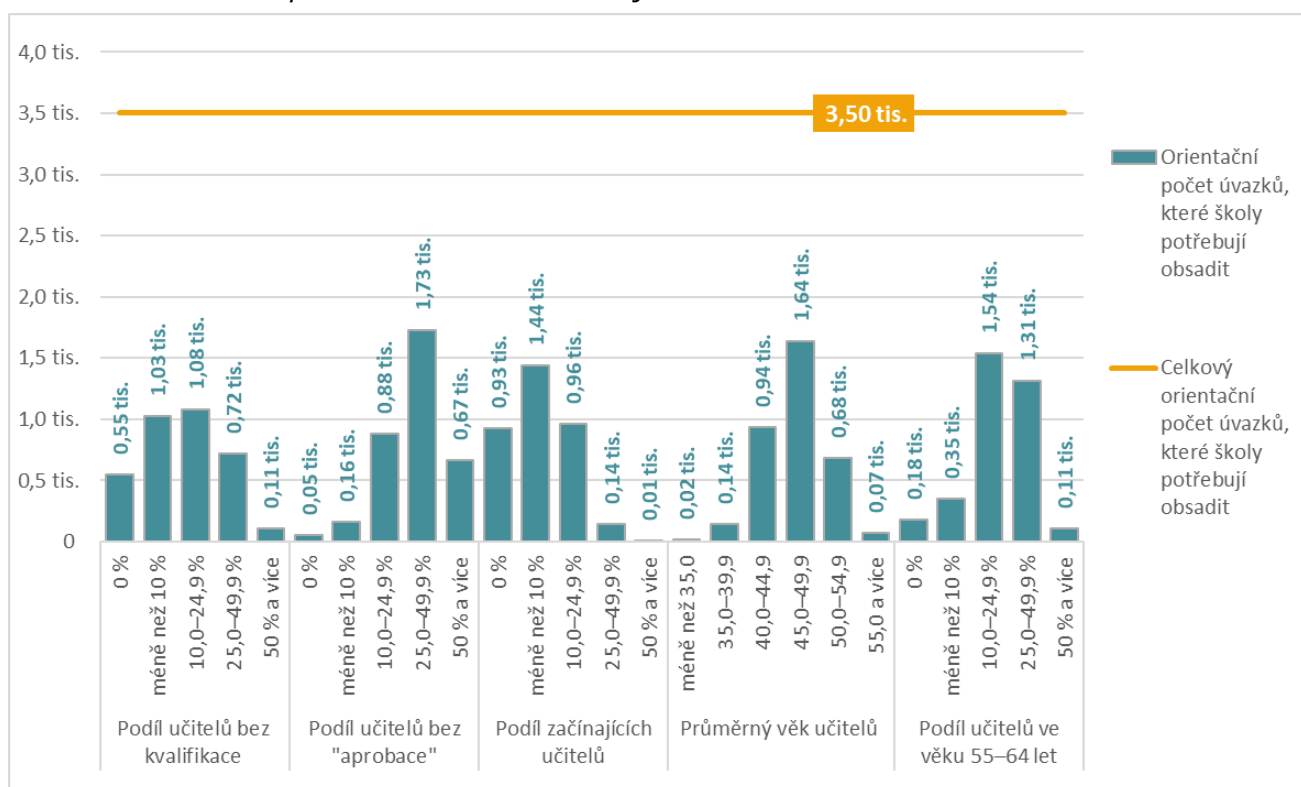
Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, nelze říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii přinášel větší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů. Největší míru potřeby totiž vykazují školy, které mají méně než 10 % učitelů uvedené věkové kategorie (71,5 % takových škol). Škol s největším podílem učitelů v této věkové kategorii, tj. s 50 % a více, které potřebují zajistit kvalifikované učitele, je pak jen 47,6 % – viz [graf č. 21](#).

S rostoucím podílem učitelů ve věkové kategorii 55–64 let se snižuje aktuálnost potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů. Školy, které nemají žádné učitele v této věkové kategorii, potřebují aktuálně zajistit 14,9 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s 50 % a více učitelů v této věkové kategorii aktuálně potřebují zajistit jen 9,5 % úvazků potřebných učitelů a 46,8 % úvazků budou potřebovat až výhledově – viz [graf č. 23](#). **Na druhou stranu se s rostoucím podílem učitelů ve věkové kategorii 55–64 let zvyšuje problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů.** Jako kritický problém to vnímají školy s 50 % a více učitelů ve věku 55–64 let pro 50,3 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy bez učitelů v této věkové kategorii to uvádí pro 32,1 % úvazků – viz [graf č. 24](#).

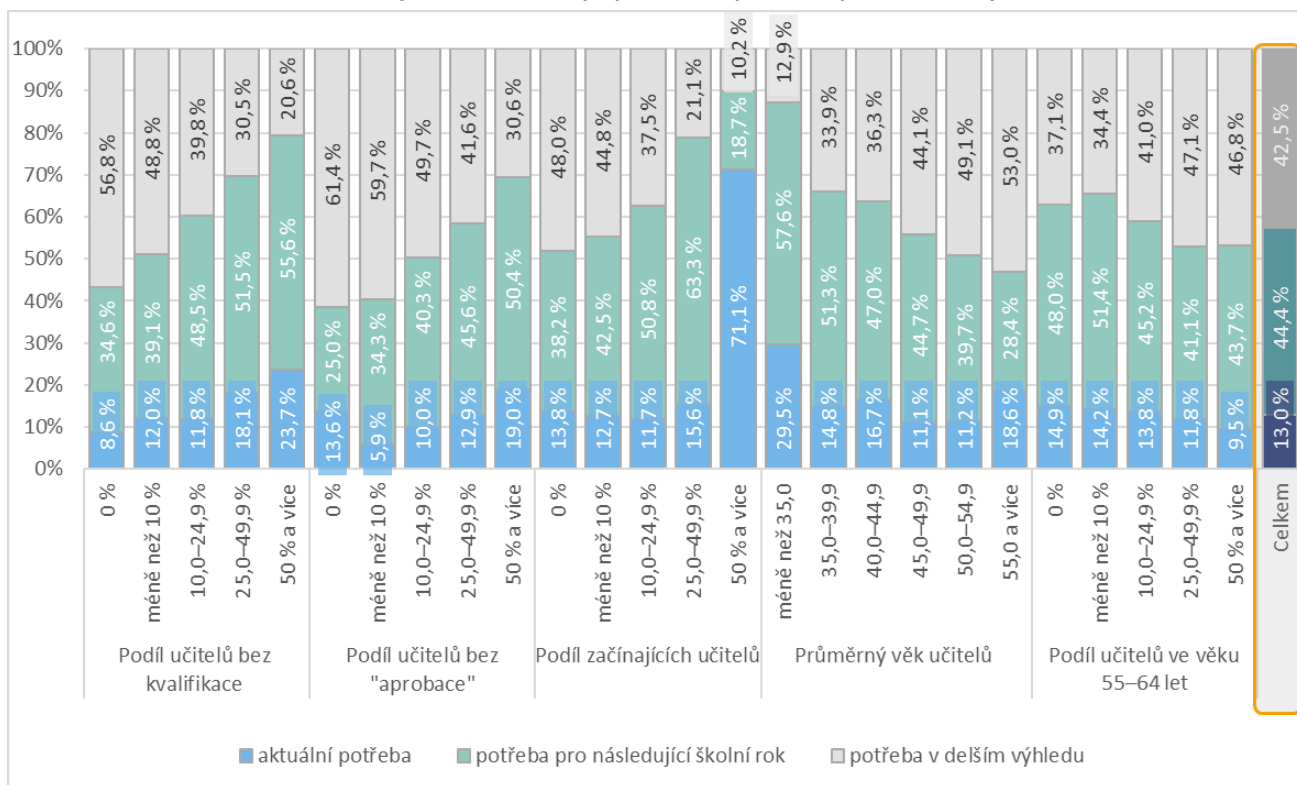
Graf 21: Počty a podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

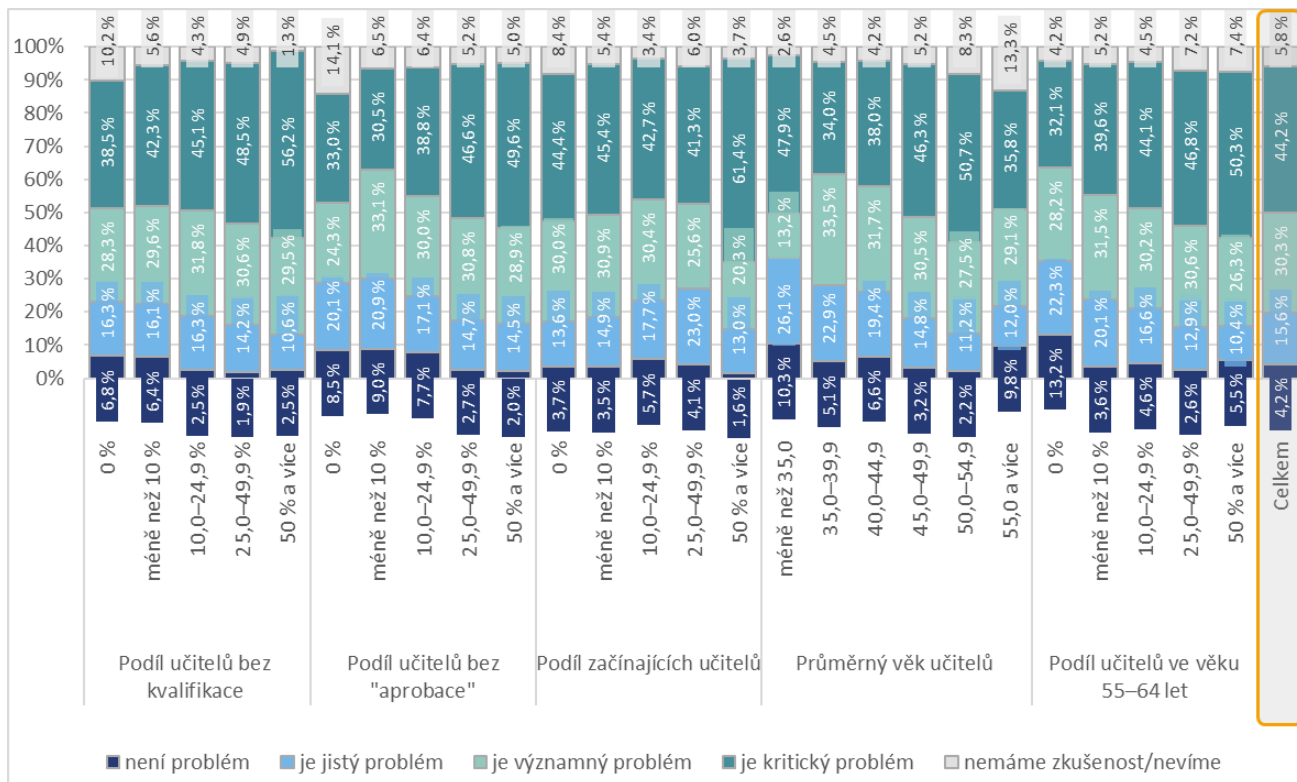
Graf 22: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 23: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

Graf 24: Problematicčnost zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku na 2. stupni ZŠ na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

1.3.3 Předměty, pro které školy potřebují zajistit kvalifikované učitele v největší míře

Nejvíce kvalifikovaných učitelů je potřeba na 2. stupni ZŠ **zajistit pro výuku matematiky** (14,8 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,67 tis. úvazků), **anglického jazyka** (10,4 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,47 tis. úvazků), **fyziky** (10,3 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,47 tis. úvazků) **a informatiky** (9,1 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,41 tis. úvazků).

Tato kapitola přináší srovnání potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů podle stejných charakteristik škol a stejných charakteristik učitelů jako v předešlých kapitolách. Charakteristiky škol jsou srovnávány vždy jen za školy, ve kterých je daný předmět na 2. stupni ZŠ vyučován. Jedná se tedy buď o školy, které vykázaly stávající učitele daného předmětu anebo potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů pro výuku tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ. Rovněž charakteristiky učitelů jsou srovnávány vždy jen za stávající učitele, kteří na 2. stupni ZŠ tento předmět vyučují.

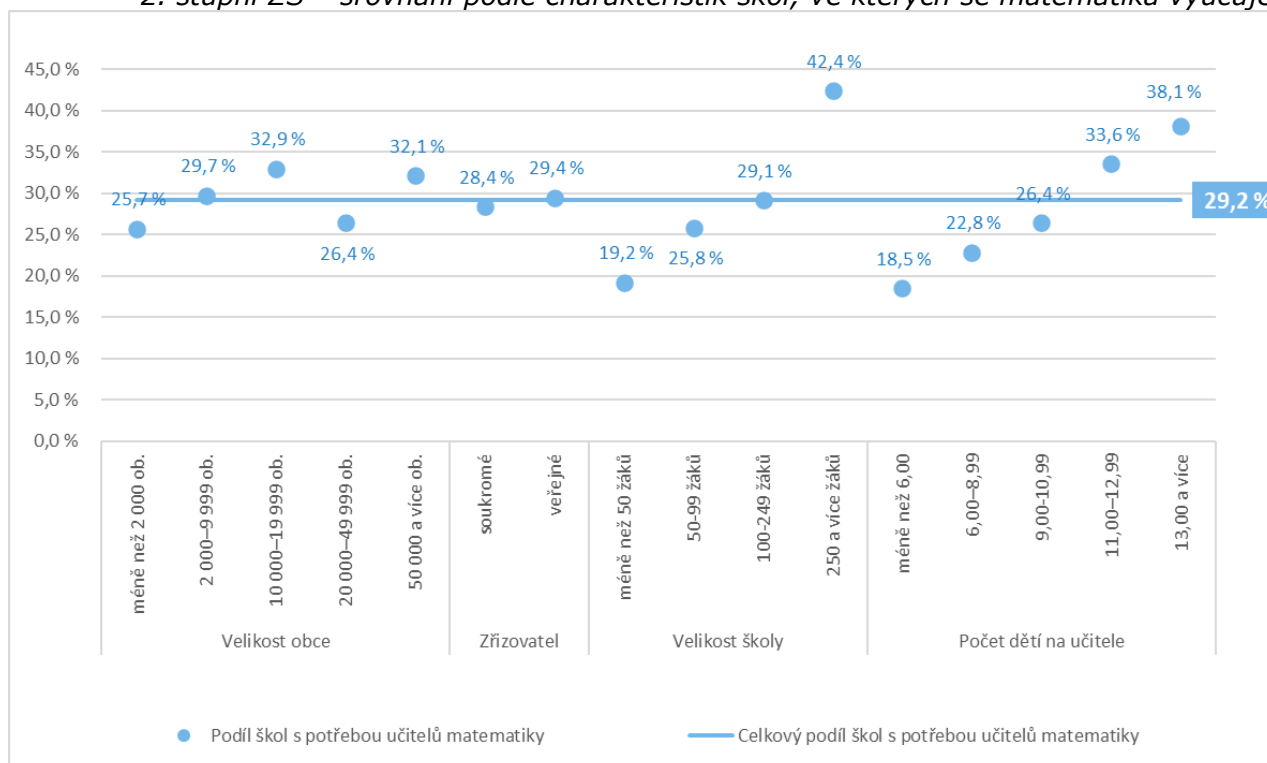
Celkově ze škol, ve kterých jsou dané předměty na 2. stupni ZŠ vyučovány, **vykázalo potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů 29,2 % škol** v případě **matematiky**, **20,5 % škol** v případě **anglického jazyka**, **31,9 % škol** v případě **fyziky** a **27,3 % škol** v případě **informatiky**.

Srovnání podle charakteristik škol, ve kterých je daný předmět vyučován

Potřeba kvalifikovaných učitelů matematiky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 25) je relativně:

- nejvyšší ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli a dále ve školách v obcích s 50 tis. a více obyvateli;
- nepatrně vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než soukromými zřizovateli;
- nejnižší v malých školách a nejvyšší ve velkých školách a roste přímo úměrně s velikostí školy;
- nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele a nejvyšší ve školách s nejvyšším počtem žáků na učitele. Roste přímo úměrně se zvyšujícím se počtem žáků na učitele.

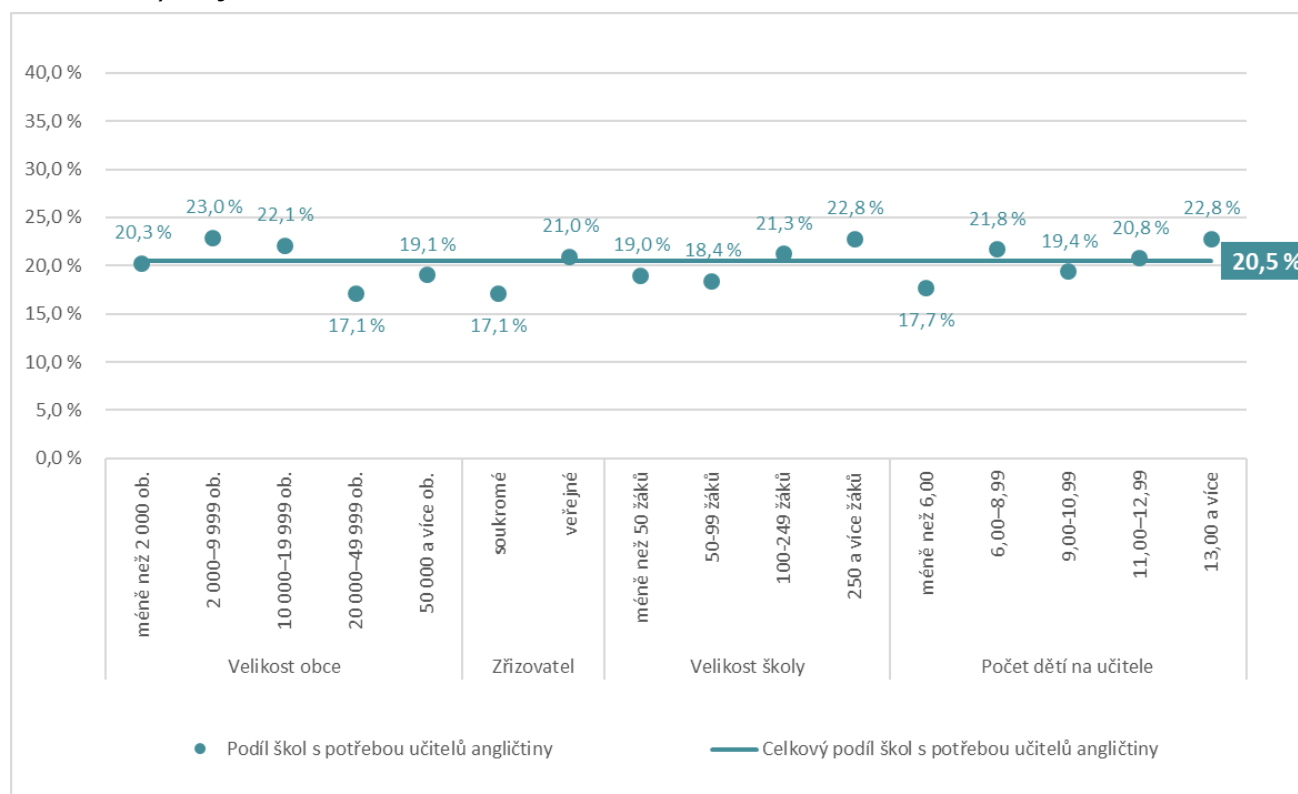
Graf 25: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů matematiky pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se matematika vyučuje

Potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 26) je relativně:

- vyšší ve školách v obcích se 2 až 9,99 tis. a 10 až 19,9 tis. obyvateli a nejnižší ve školách v obcích s 20 až 49,99 tis. obyvateli;
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než ve školách zřizovaných soukromými zřizovateli;
- nižší v malých a středních menších školách a nejvyšší ve velkých školách;
- nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele a nejvyšší ve školách s nejvyšším počtem žáků na učitele.

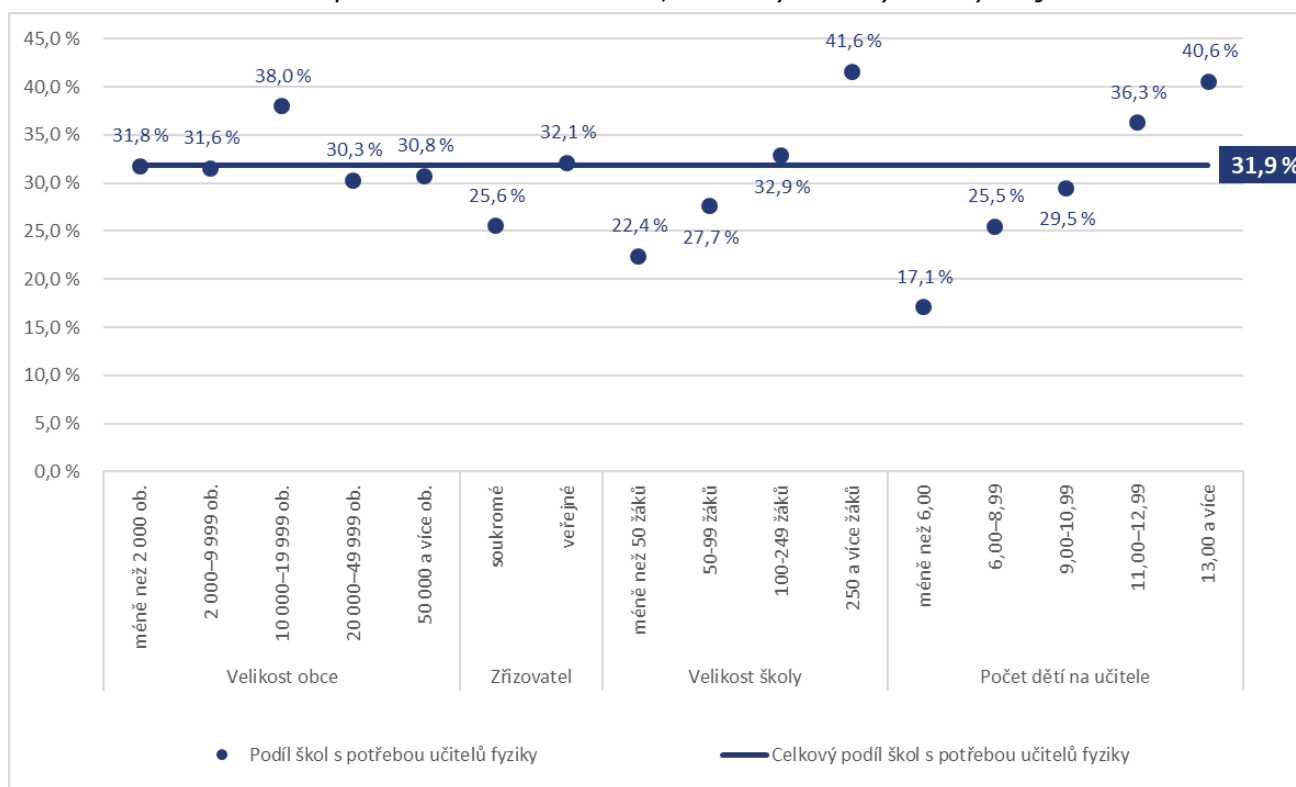
Graf 26: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **anglického jazyka** pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se anglický jazyk vyučuje

Potřeba kvalifikovaných učitelů fyziky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 27) je relativně:

- nejvyšší ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli a mírně podprůměrná ve školách v obcích s 20 až 49,99 tis. obyvateli a s 50 tis. a více obyvateli;
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než ve školách zřizovaných soukromými zřizovateli;
- nejnižší v malých školách a nejvyšší ve velkých školách a roste přímo úměrně s velikostí školy;
- nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele a nejvyšší ve školách s nejvyšším počtem žáků na učitele. Roste přímo úměrně se zvyšujícím se počtem žáků na učitele.

Graf 27: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se fyzika vyučuje

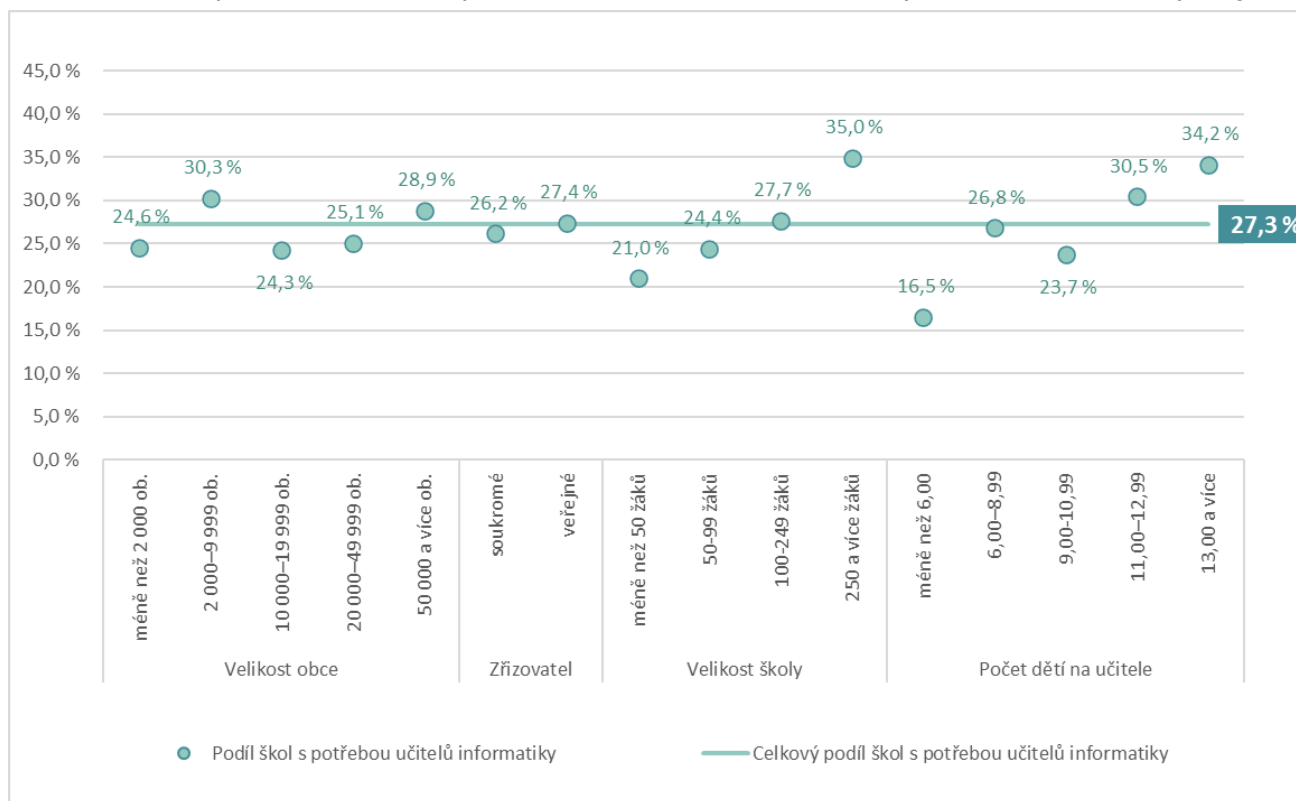

Potřeba kvalifikovaných učitelů informatiky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 28) je relativně:

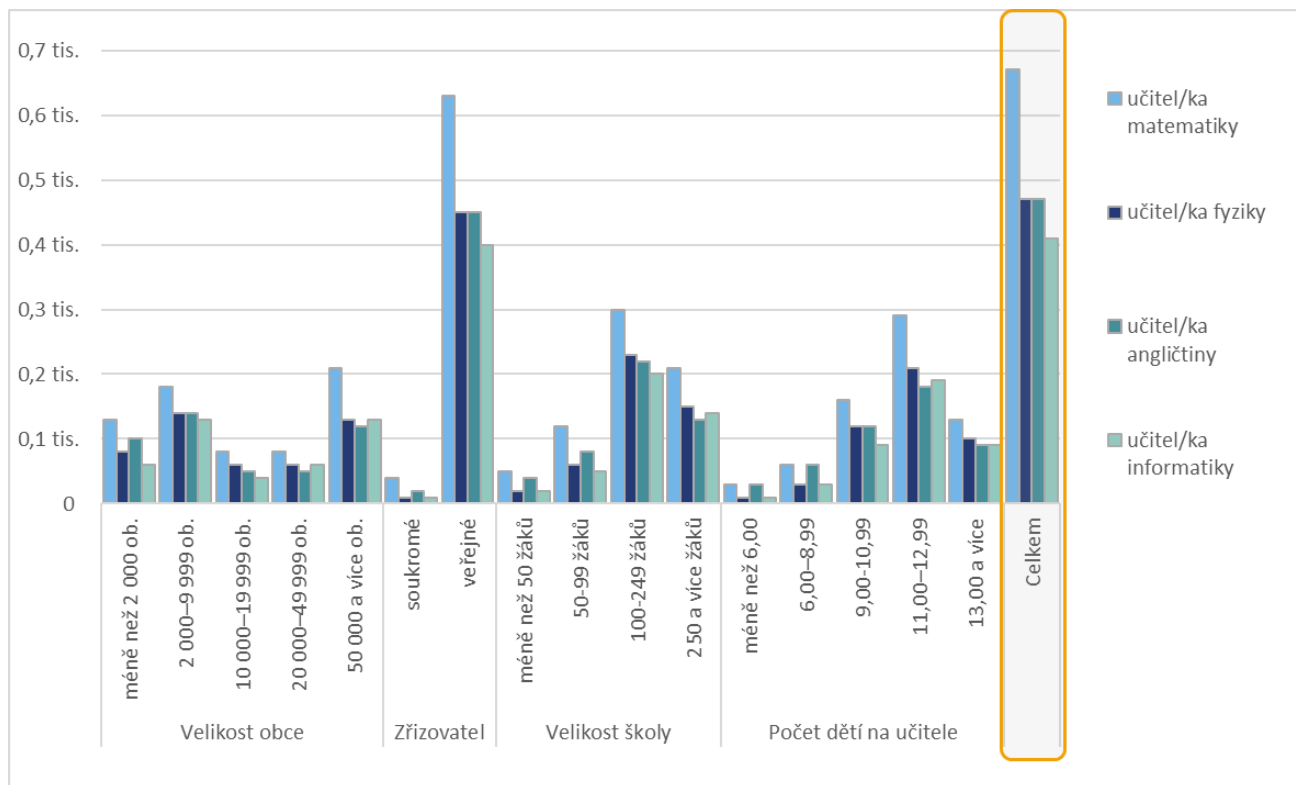
- nejvyšší ve školách v obcích s 2 až 9,99 tis. obyvateli a podprůměrná ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli, v obcích s méně než 2 tis. obyvateli a v obcích s 20 až 49,99 tis. obyvateli;
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než ve školách zřizovaných soukromými zřizovateli;
- nejnižší v malých školách a nejvyšší ve velkých školách a roste přímo úměrně s velikostí školy;
- nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele a nejvyšší ve školách s nejvyšším počtem žáků na učitele; podprůměrná je nicméně i v případě škol s 9 až méně než 11 žáky na učitele.

Při srovnávání relativních potřeb škol, tj. podílu škol s danou charakteristikou, které vykazaly potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů, je vždy nutné mít na mysli, že v absolutních hodnotách může velikost potřeby vycházet odlišně. Např. v obcích o velikosti 50 tis. a více obyvatel evidujeme jen podprůměrný podíl škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky. V těchto obcích se ovšem celkově nachází velký počet škol. Absolutní počty potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů fyziky jsou tak ve školách v obcích s 50 tis. a více obyvateli druhé nejvyšší – viz graf č. 29. A naopak nejvyšší podíl škol s potřebou kvalifikovaných učitelů fyziky je v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli. Nachází se v nich nicméně jen cca 11 % ze všech ZŠ, které potřebují kvalifikované učitele fyziky pro výuku na 2. stupni ZŠ zajistit. Absolutní počet potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů fyziky je proto ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli nejnižší.

Graf 28: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **informatiky** pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se informatika vyučuje

Graf 29: Orientační počet úvazků, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik škol, v nichž se daný předmět vyučuje

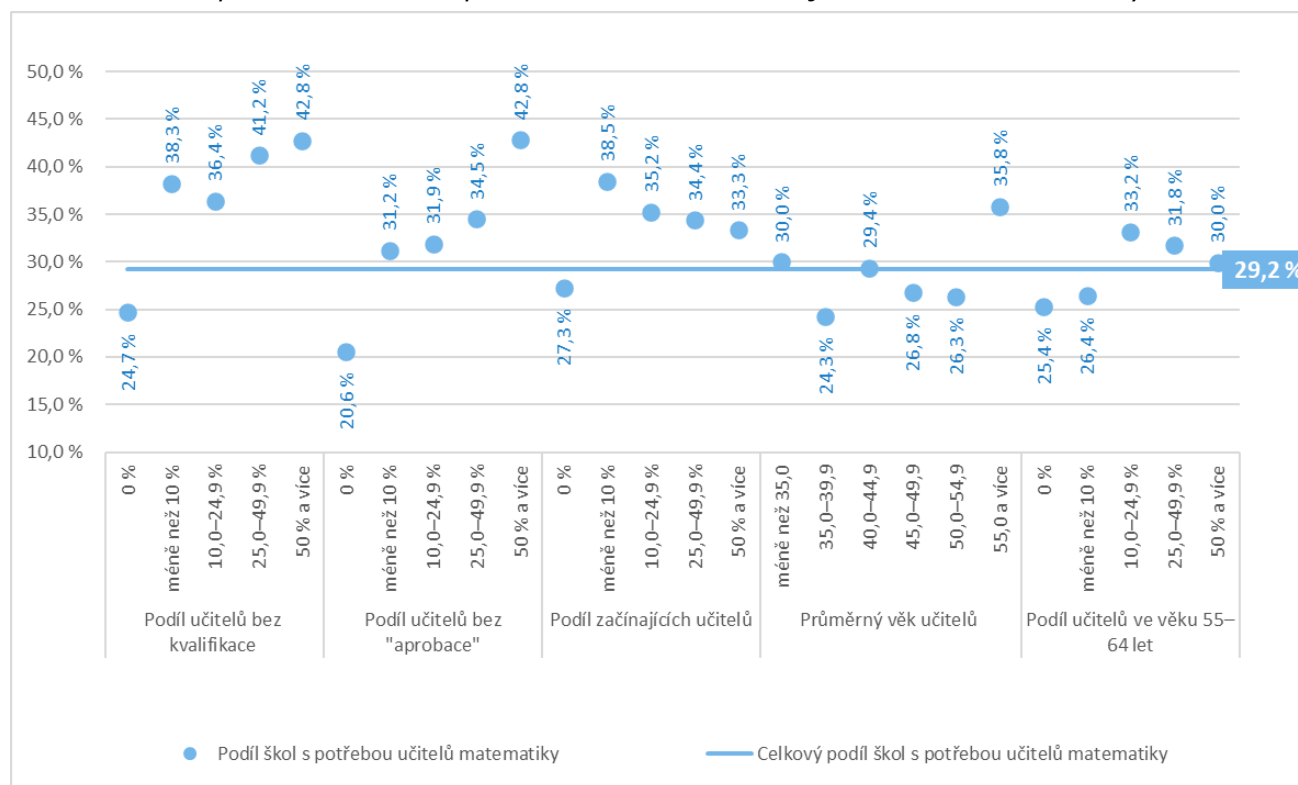

Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů daného předmětu

Potřeba kvalifikovaných učitelů matematiky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 30) je relativně:

- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů matematiky bez kvalifikace²⁵ a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele matematiky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů matematiky „bez aprobační“²⁶ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele matematiky „bez aprobační“. S rostoucím podílem učitelů matematiky „bez aprobační“ se potřeba kvalifikovaných učitelů matematiky zvyšuje;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele matematiky, a nejvyšší ve školách, které vykázaly méně než 10 % začínajících učitelů matematiky. S rostoucím podílem začínajících učitelů matematiky se míra potřeby kvalifikovaných učitelů matematiky snižuje;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů matematiky 55 let a více a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů matematiky 35 až méně než 40 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 10 až méně než 25 % učitelů matematiky ve věkové kategorii 55–64 let, a dále nadprůměrná ve školách s 25 % a více učitelů matematiky v této věkové kategorii, kterou lze považovat za „předdůchodovou“.

Graf 30: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů matematiky pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů matematiky

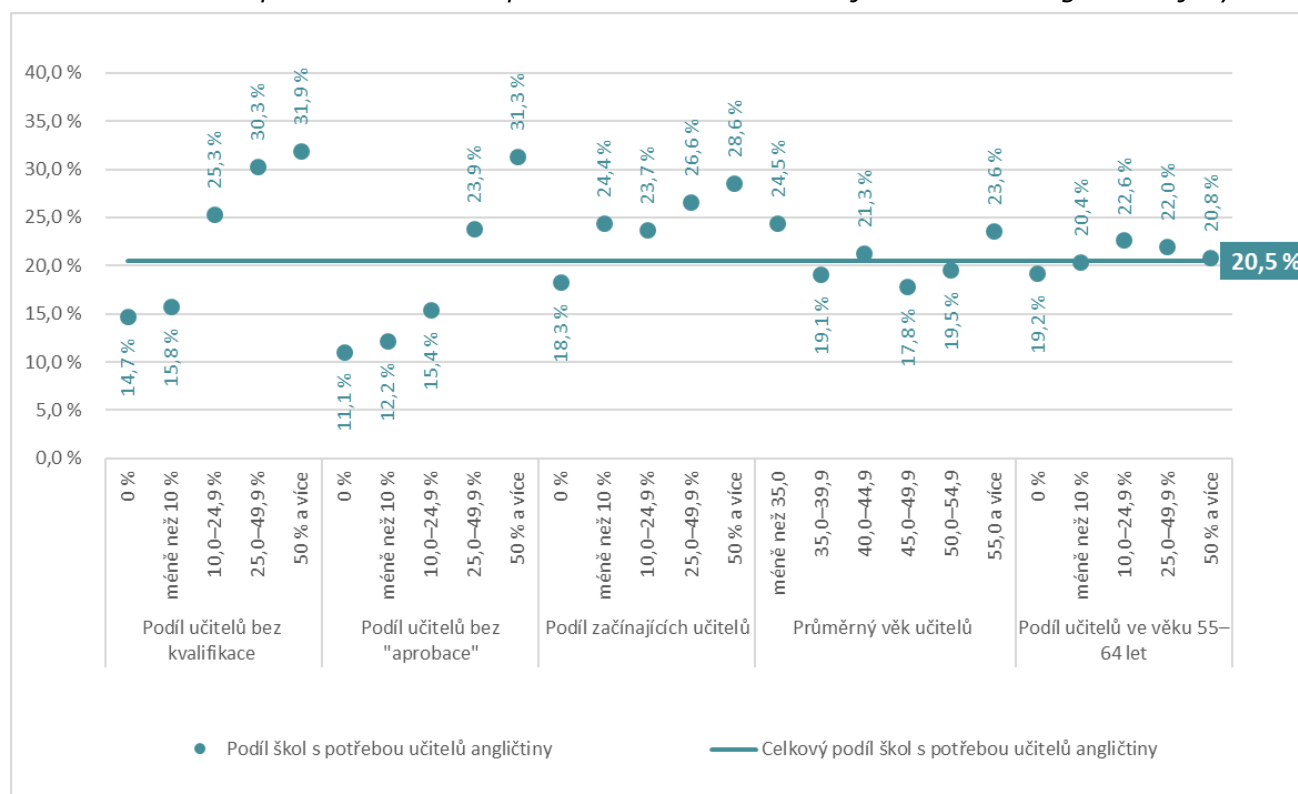
²⁵ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

²⁶ Tj. učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb.

Potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 31) je relativně:

- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů anglického jazyka bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele anglického jazyka bez kvalifikace. S rostoucím podílem učitelů anglického jazyka bez kvalifikace se potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů anglického jazyka „bez apropace“ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele anglického jazyka „bez apropace“. S rostoucím podílem učitelů anglického jazyka „bez apropace“ se potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele anglického jazyka, a nejvyšší ve školách s 50 % a více začínajících učitelů anglického jazyka. S rostoucím podílem začínajících učitelů anglického jazyka se míra potřeby kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů anglického jazyka méně než 35 let a dále 55 let a více a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů anglického jazyka 45 až méně než 50 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 10 až méně než 25 % učitelů anglického jazyka ve věkové kategorii 55–64 let a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele anglického jazyka v této věkové kategorii, již lze považovat za „předdůchodovou“.

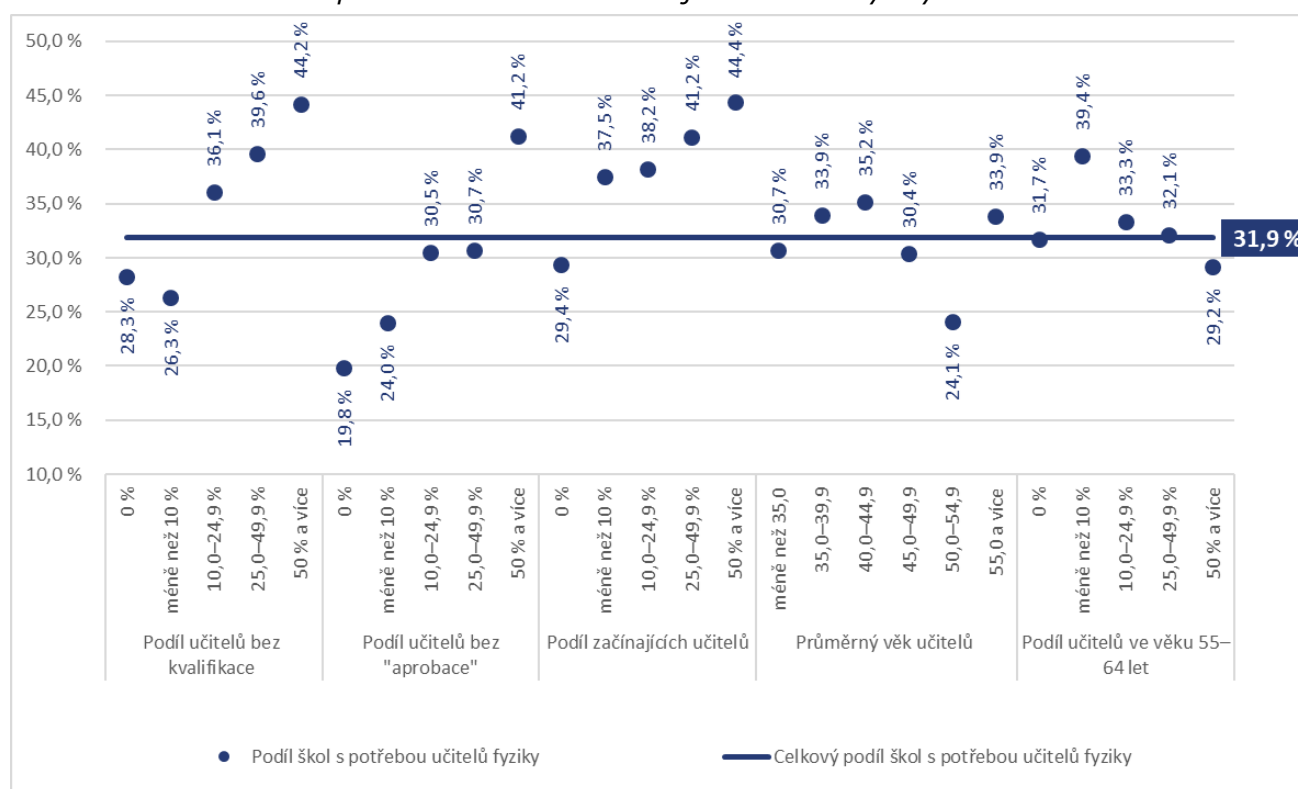
Graf 31: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů anglického jazyka pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů anglického jazyka

Potřeba kvalifikovaných učitelů fyziky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 32) je relativně:

- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů fyziky bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele fyziky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů fyziky „bez apropace“ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele fyziky „bez apropace“. S rostoucím podílem učitelů fyziky „bez apropace“ se potřeba kvalifikovaných učitelů fyziky zvyšuje;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele fyziky, a nejvyšší ve školách s 50 % a více začínajících učitelů fyziky. S rostoucím podílem začínajících učitelů fyziky se míra potřeby kvalifikovaných učitelů fyziky zvyšuje;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů fyziky 40 až méně než 45 let a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů fyziky 50 až méně než 55 let;
- nejvyšší ve školách, které mají méně než 10 % učitelů fyziky ve věkové kategorii 55–64 let, a nejnižší ve školách s 50 % a více učitelů fyziky v této věkové kategorii, kterou lze považovat za „předdůchodovou“.

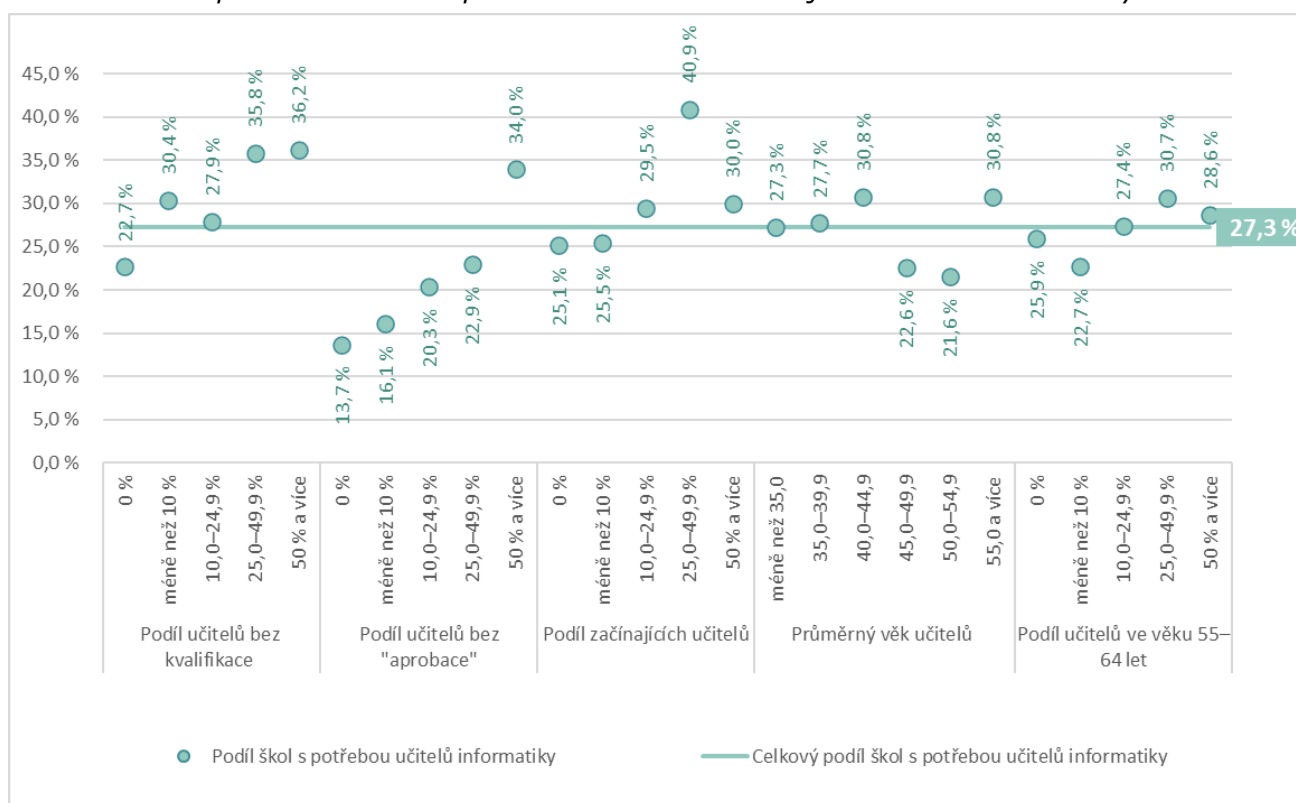
Graf 32: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů fyziky

Potřeba kvalifikovaných učitelů informatiky na 2. stupni ZŠ (viz graf č. 33) je relativně:

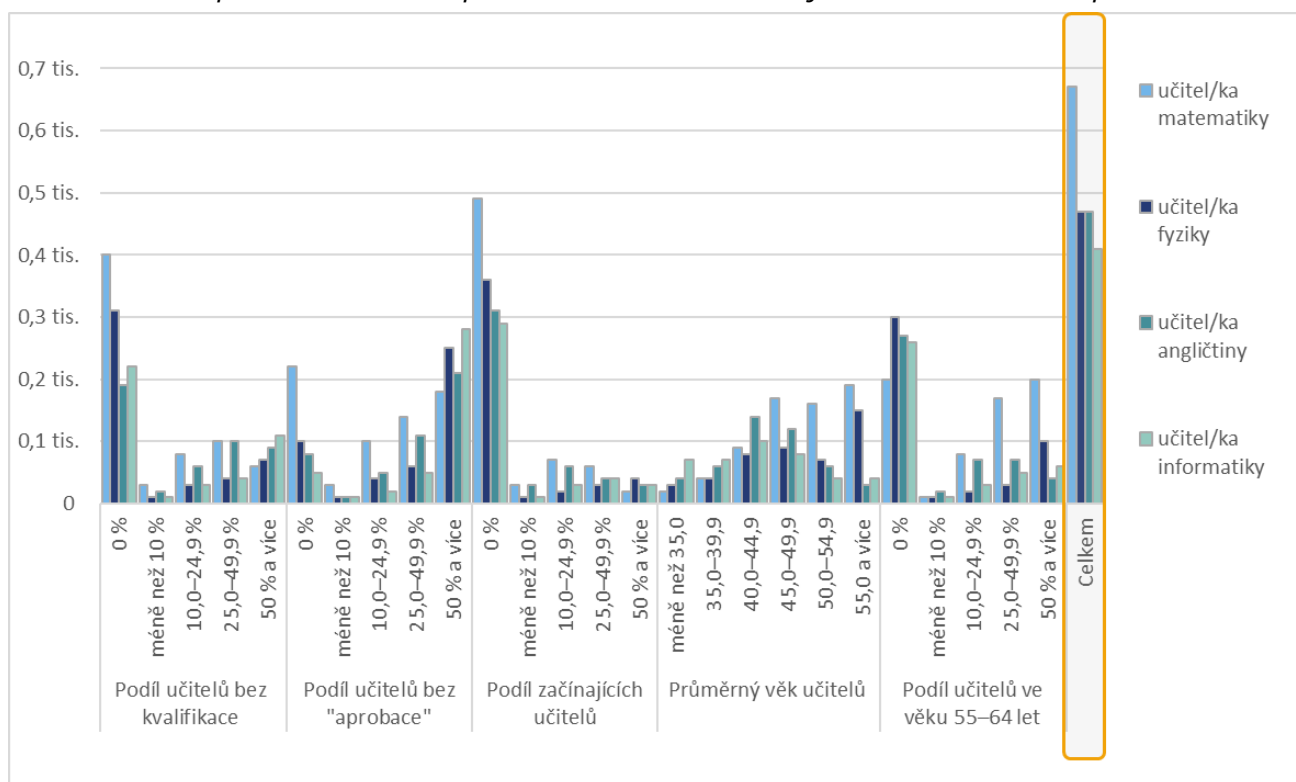
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů informatiky bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele informatiky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů informatiky „bez aprobační“ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele informatiky „bez aprobační“. S rostoucím podílem učitelů informatiky „bez aprobační“ se potřeba kvalifikovaných učitelů informatiky zvyšuje;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele informatiky, a nejvyšší ve školách s 25 až 50 % začínajících učitelů informatiky;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů informatiky 40 až méně než 45 let a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů informatiky 50 až méně než 55 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 25 až méně než 50 % učitelů informatiky ve věkové kategorii 55–64 let, a nejnižší ve školách s méně než 10 % učitelů informatiky v této věkové kategorii, kterou lze považovat za „předdůchodovou“.

Graf 33: Podíly škol s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů *informatiky* pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů informatiky

Jak již bylo řečeno výše, při srovnávání podílu škol s danými charakteristikami stávajících učitelů, které potřebu zajištění kvalifikovaného učitele vykazaly, je vždy nutné mít na mysli, že v absolutních hodnotách může velikost potřeb vycházet odlišně. Orientační počet úvazků, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele vybraných předmětů pro výuku na 2. stupni ZŠ, proto uvádíme v následujícím grafu.

Graf 34: Orientační počet úvazků, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele pro výuku na 2. stupni ZŠ – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů daného předmětu

1.4 Střední školy — všeobecně vzdělávací předměty

Celkově téměř tři čtvrtiny SŠ (0,96 tis., tj. 73,9 %) vykazaly, že budou potřebovat zajistit pro výuku kvalifikované učitele. **Potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, odborných předmětů / předmětových oblastí a odborného výcviku se může i v rámci jedné střední školy odlišovat.** Proto bude srovnání této potřeby podle vybraných charakteristik škol i podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně ve SŠ působí, za uvedené skupiny předmětů / předmětové oblasti **provedeno odděleně**²⁷.

Pro výuku všeobecně vzdělávacích předmětů bude potřebovat zajistit kvalifikovaného učitele 60,4 % SŠ (tj. cca 0,78 tis.). Následující podkapitoly přinášejí srovnání této potřeby podle vybraných charakteristik škol a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně všeobecně vzdělávací předměty ve SŠ vyučují.

1.4.1 Srovnání podle charakteristik škol

Kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů budou **v o něco větší míře** potřebovat zajistit **SŠ v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (66,5 %) a v obcích s **2 až 9,9 tis. obyvateli** (64,7 % škol). Naopak **v nejmenší míře** je budou potřebovat zajistit SŠ **v obcích s méně než 2 tis. obyvateli** (49,0 % škol) – viz [graf č. 35](#). Vzhledem k rozmístění SŠ v rámci České republiky se nicméně nejméně SŠ nachází právě v obcích s méně než 2 tis. obyvateli.

²⁷ Pro zajištění výuky praktického vyučování potřebují SŠ orientačně celkem jen 66,2 úvazků kvalifikovaných učitelů. Srovnání podle dalších jednotlivých charakteristik tedy již nedává smysl, protože by v definovaných podskupinách bylo škol příliš málo anebo žádné.

Nejvíce SŠ je ve městech s 50 tis. a více obyvateli, a proto v absolutních počtech mají největší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů SŠ zde (celkem 0,53 tis. škol, které budou celkem potřebovat zajistit 0,75 tis. úvazků, tj. 43,5 % všech úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 36](#)).

Školy v obcích s méně než 2 tis. obyvateli mají nicméně relativně nejvyšší aktuální potřebu kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, tj. v době konání šetření v 04-05/2025 (týká se 17,6 % potřebných úvazků oproti 8,4 % potřebných úvazků v oblasti výuky všeobecně vzdělávacích předmětů ve SŠ celkově) – viz [graf č. 37](#). Pro školy v takto velkých obcích také **zajištění kvalifikovaných učitelů představuje v největší míře kritický problém** (platí pro 51,3 % úvazků vs. 28,9 % celkově). **Naopak pro školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli je to problematické méně** (žádný anebo jen jistý problém pro 42,1 % úvazků oproti 36,2 % celkově) – viz [graf č. 38](#).

Kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů **potřebují zajistit téměř stejně často školy veřejných zřizovatelů** (60,8 % škol) jako školy soukromých zřizovatelů (60,3 % škol) – viz [graf č. 35](#). **Školy soukromých zřizovatelů potřebují relativně větší podíl úvazků** zajistit již **aktuálně** (11,0 % úvazků vs. 7,8 % ve školách veřejných zřizovatelů) **anebo pro následující školní rok**, tj. školní rok 2025/26 (67,1 % vs. 46,0 %) – viz [graf č. 37](#). Na druhou stranu **pro školy veřejných zřizovatelů je zajištění kvalifikovaných učitelů** všeobecně vzdělávacích předmětů **o něco problematičtější**. Kritický anebo významný problém je pro ně zajištění 61,2 % potřebných úvazků vs. 52,7 % úvazků ve školách soukromých zřizovatelů – viz [graf č. 38](#).

Z hlediska velikosti škol²⁸ mají **relativně nejmenší potřebu** zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů **malé SŠ** (36,9 % takových škol). **Největší je tato potřeba ve středních větších SŠ** (66,8 % škol) – viz [graf č. 35](#). Nicméně malé školy budou potřebovat zajistit větší podíl úvazků kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů již aktuálně (15,6 % úvazků oproti 8,4 % celkově) – viz [graf č. 37](#). **Relativně největším problémem je zajištění kvalifikovaných učitelů pro SŠ střední menší** velikosti (kritický anebo významný problém je to pro 65,8 % úvazků). Naopak relativně **nejméně problematické je to pro školy velké** (kritický anebo významný problém znamená zajištění 56,1 % úvazků) – viz [graf č. 38](#).

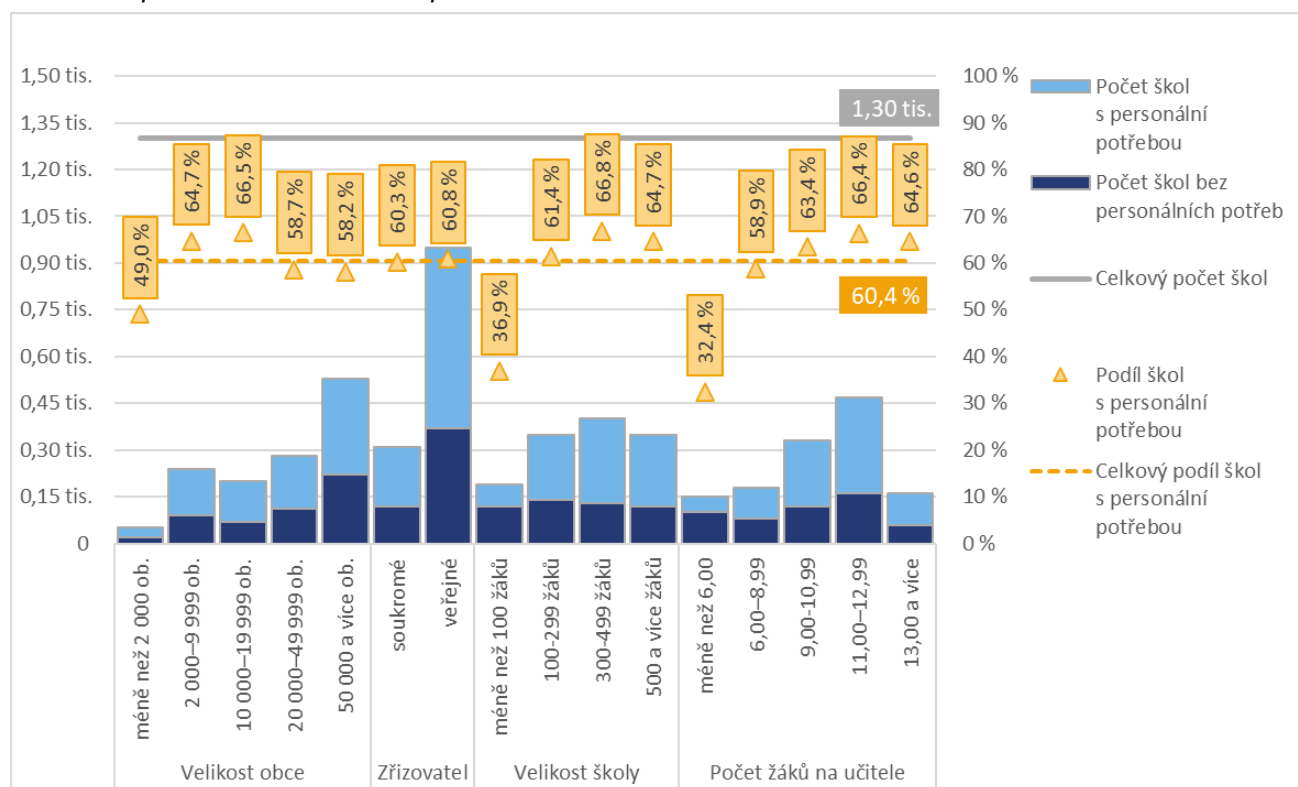
Při porovnání SŠ **podle počtu žáků na jednoho učitele**²⁹ se ukazuje **přímá úměra mezi četností potřeby zajistit kvalifikované učitele** všeobecně vzdělávacích předmětů **a počtem žáků na jednoho učitele**. Určitou výjimkou jsou kategorie škol s více než 13 žáky na učitele. Relativně nejmenší je tato potřeba ve školách s méně než 6 žáky na učitele (týká se jen 32,4 % takových škol) a **největší ve školách s 11 až méně než 13 žáky na učitele** (má ji 66,4 % těchto škol) – viz [graf č. 35](#). Ovšem **pro školy s 11 až méně než 13 žáky na učitele je to potřeba nejméně naléhavá**. Tyto školy budou většinu úvazků kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů potřebovat zajistit až výhledově (52,9 % úvazků) – viz [graf č. 37](#).

Obtížnost zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů **nicméně s počtem žáků na učitele příliš nesouvisí**. Jako kritický problém to v nadprůměrné míře vnímají jak školy s více než 13 žáky na učitele, tak školy jen s 6 až méně než 9 žáky na učitele (platí pro 33,2 % resp. 33,0 % úvazků potřebných učitelů) – viz [graf č. 38](#).

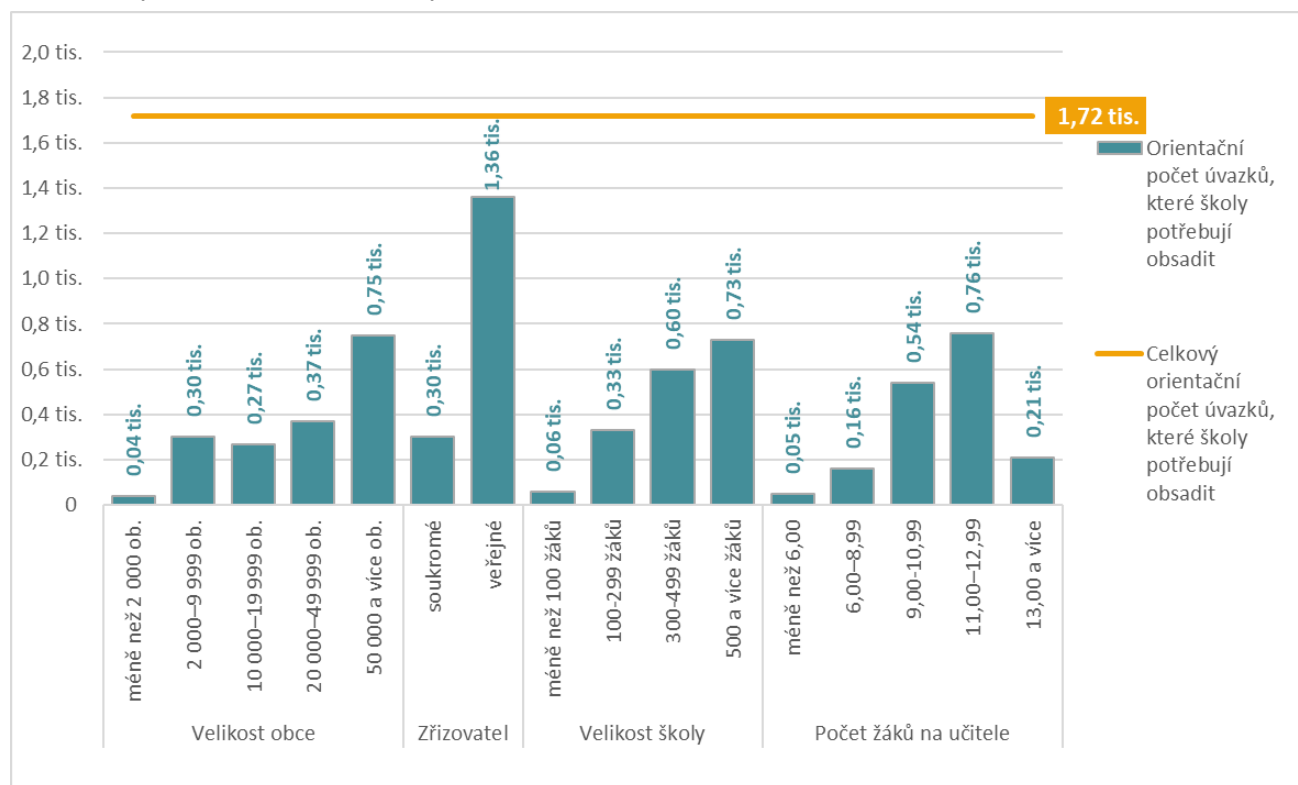
²⁸ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 100 žáky, **střední menší** se 100–299 žáky, **střední větší** se 300–499 žáky a **velké** s 500 a více žáky.

²⁹ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 6 žáky** na jednoho učitele, 2. **s 6,00–8,99 žáky** na jednoho učitele, 3. **s 9,00–10,99 žáky** na jednoho učitele, 4. **s 11,00–12,99 žáky** na jednoho učitele, 5. **s 13,00 a více žáky** na jednoho učitele.

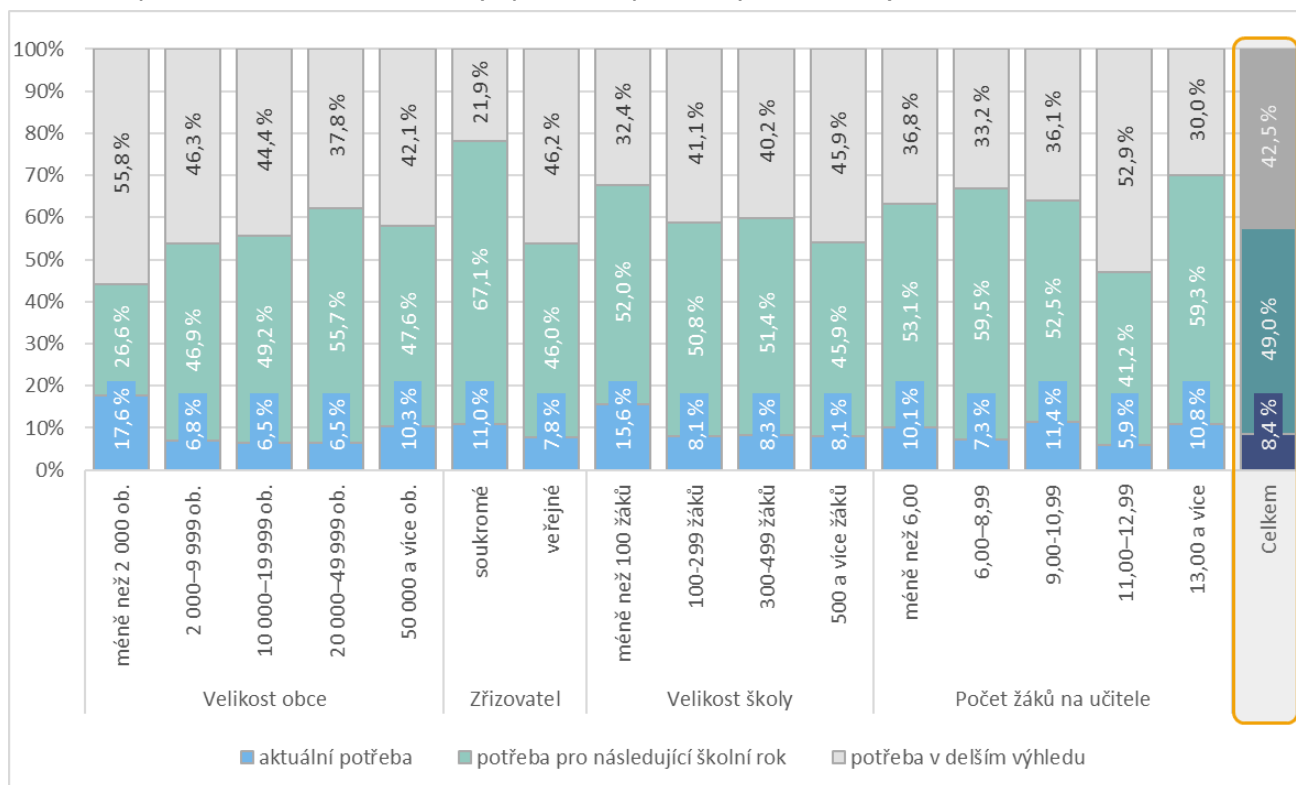
Graf 35: Počty a podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik škol

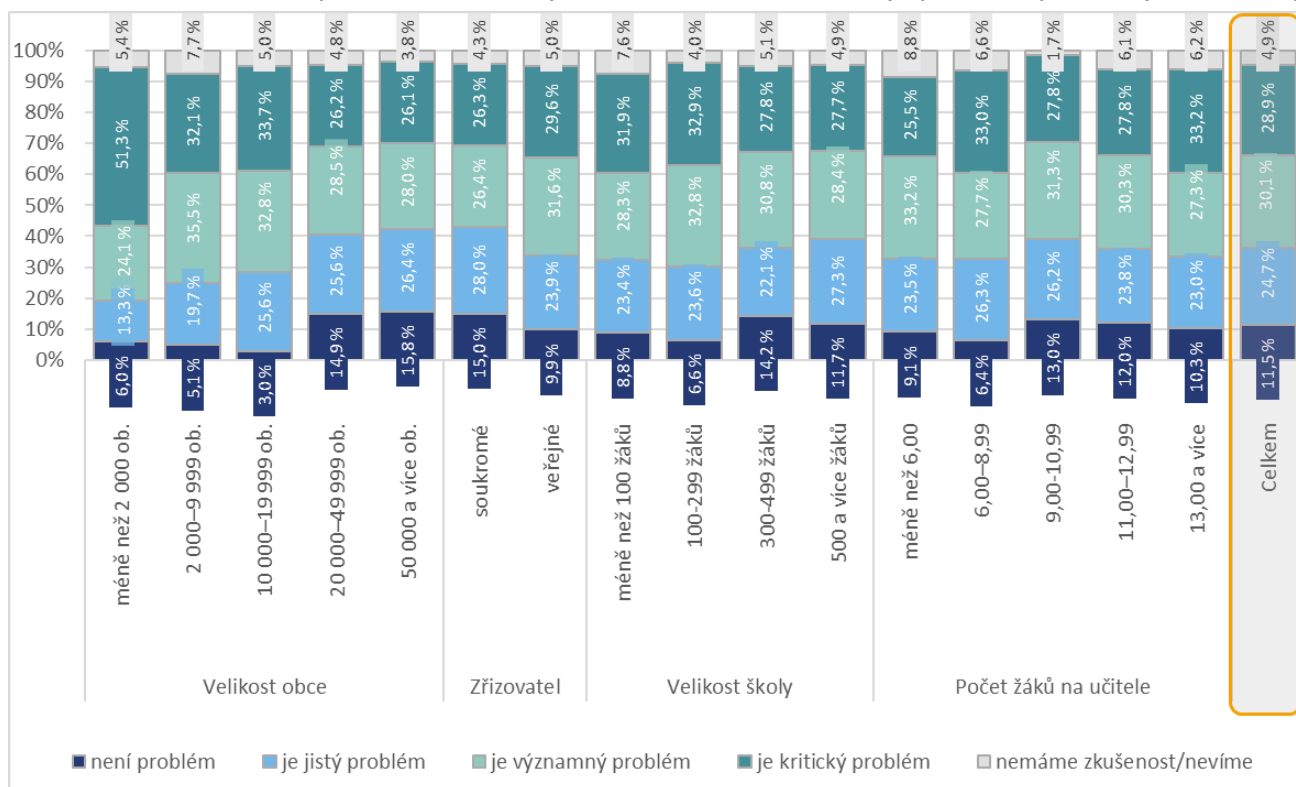
Graf 36: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik škol

Graf 37: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

Graf 38: Problematicčnost zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

1.4.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů se **zvyšuje s rostoucím podílem učitelů bez kvalifikace³⁰ pro výuku těchto předmětů ve SŠ. Výjimkou jsou kategorie škol s největším podílem učitelů bez kvalifikace** (tj. s 50 % a více), které vykazují potřebu v podprůměrné míře (má ji jen 34,4 % takových škol oproti 60,4 % škol celkově). **Škol s více než 50 % učitelů bez kvalifikace je však naprosté minimum**, jen 2,5 % ze všech škol vyučujících všeobecně vzdělávací předměty. Nejmenší míru této potřeby uváděly školy, které nemají žádné učitele bez kvalifikace (47,0 % takových škol). Naopak v největší míře potřebují zajistit kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů školy s podílem nekvalifikovaných učitelů 25 až méně než 50 % (týká se 69,7 % škol) – viz [graf č. 39](#).

S narůstajícím podílem učitelů bez kvalifikace klesá podíl úvazků kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, **kteří budou školy potřebovat zajistit až výhledově**. Ve školách s nulovým zastoupením nekvalifikovaných učitelů budou výhledově potřebovat zajistit 53,4 % úvazků potřebných učitelů. Naopak ve školách s více než 50 % nekvalifikovaných učitelů je potřeba kvalifikovaných učitelů naléhavější. Až výhledově potřebují tyto školy zajistit jen 10,3 % úvazků – viz [graf č. 41](#). **Čím má škola větší podíl nekvalifikovaných učitelů, tím více vnímá možnost zajištění kvalifikovaných učitelů** všeobecně vzdělávacích předmětů **jako významný anebo kritický problém**. Ve školách s nulovým zastoupením nekvalifikovaných učitelů se to týká 55,1 % úvazků potřebných učitelů. Ovšem ve školách s 50 % a více nekvalifikovaných učitelů je významným anebo kritickým problémem zajištění dokonce 81,7 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 42](#).

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů se zvyšuje také s podílem učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb., pro které budeme zjednodušeně používat označení „bez aprobace“. **Výjimkou je kategorie škol s 50 % a více učitelů „bez aprobace“**. Ze škol, které nevykázaly žádné učitele „bez aprobace“, uvádí potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů 37,1 %. Na druhé straně má tuto potřebu dokonce 67,4 % škol s 25 až méně než 50 % – viz [graf č. 39](#).

Totožně jako při porovnávání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů se **s klesajícím podílem učitelů „bez aprobace“ zvětšuje podíl úvazků** kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů, **kteří budou školy potřebovat zajistit až výhledově**. Ve školách s nulovým zastoupením učitelů „bez aprobace“ budou výhledově potřebovat zajistit 46,1 % úvazků potřebných učitelů. Naopak ve školách s více než 50 % učitelů „bez aprobace“ je potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů naléhavější a až výhledově potřebují zajistit jen 25,7 % úvazků – viz [graf č. 41](#). Také stejně jako v případě porovnání škol podle podílu kvalifikovaných učitelů platí, že **čím má škola větší podíl učitelů „bez aprobace“, tím více vnímá možnost zajištění kvalifikovaných učitelů jako kritický problém**. Ve školách s nulovým zastoupením učitelů „bez aprobace“ se to týká 21,9 % úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů. Ve školách s 50 % a více učitelů „bez aprobace“ je však kritickým problémem zajištění 35,8 % úvazků – viz [graf č. 42](#).

Se zvyšujícím se podílem začínajících učitelů roste míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – viz [graf č. 39](#). V nejmenší míře tuto potřebu vykazaly školy, které nemají žádného začínajícího učitele (49,2 % takových škol). V největší míře potřebují zajistit kvalifikované učitele školy s 25 až méně než 50 % začínajících

³⁰ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

učitelů (68,9 % škol). Škol s 50 % a více začínajících učitelů je pouze 7 a žádná z nich tuto potřebu nemá.

S klesajícím podílem začínajících učitelů se snižuje naléhavost, s jakou školy potřebují kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů **zajistit**. Školy s nulovým zastoupením začínajících učitelů budou až výhledově potřebovat zajistit 50,0 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s 25 až méně než 50 % začínajících učitelů budou výhledově potřebovat jen 7,9 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 41](#). Pro vnímání náročnosti zajištění kvalifikovaných učitelů již úměra podle podílu začínajících učitelů neplatí. Nicméně **jako kritický problém to vnímají v nadprůměrné míře školy s větším podílem začínajících učitelů**. V případě škol s 25 až méně než 50 % začínajících učitelů to platí pro 31,6 % úvazků potřebných učitelů a v případě škol s 10 až méně než 25 % začínajících učitelů pro 30,8 % úvazků (v SŠ celkově to platí pro 28,9 % úvazků) – viz [graf č. 42](#).

Při srovnání škol podle průměrného věku učitelského sboru mají **relativně nejvyšší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů** všeobecně vzdělávacích předmětů **školy s průměrným věkem učitelů méně než 35 let** (75,0 % takových škol, fakticky se ale jedná pouze o 3 školy). Naopak relativně **nejnižší** je tato potřeba **ve školách s průměrným věkem učitelů 55 a více let** (52,3 % škol) – viz [graf č. 39](#).

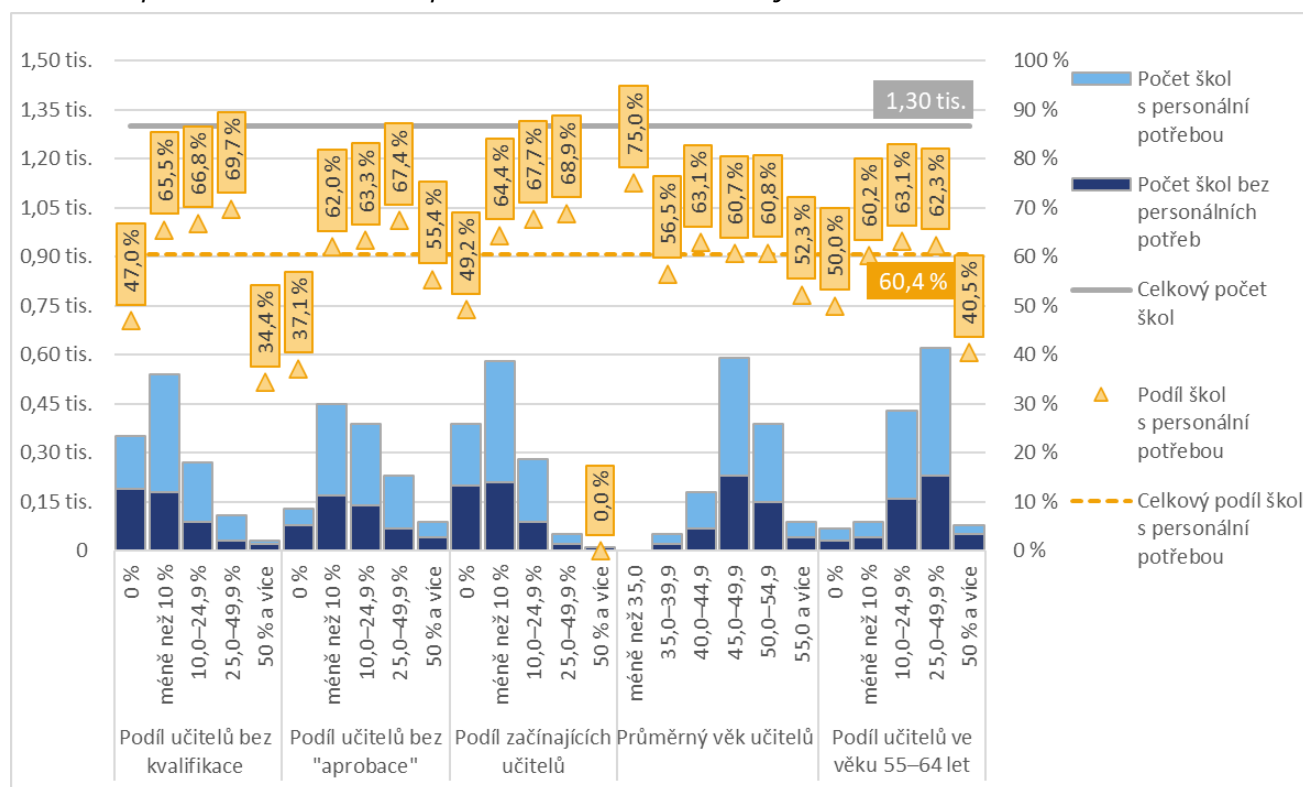
Školy s vyšším průměrným věkem učitelů budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele všeobecně vzdělávacích předmětů **spíše výhledově**. Jedná se zejména o školy s průměrným věkem učitelů 50 až 55 let (týká se 46,7 % úvazků potřebných učitelů) a 45 až méně než 50 let (46,1 % úvazků) – viz [graf č. 41](#). Na druhé straně **s klesajícím průměrným věkem učitelů vnímají školy zajištění kvalifikovaných učitelů jako menší problém**. Žádný nebo jen jistý problém je to pro 49,5 % úvazků potřebných učitelů ve školách s průměrným věkem učitelů 35 až méně než 40 let. Ovšem v případě škol s nejstaršími učiteli, tj. s průměrným věkem učitelů 55 a více let, představuje žádný anebo jen jistý problém zajištění pouze 28,7 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 42](#).

Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, **nelze jednoznačně říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii přinášel větší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů** všeobecně vzdělávacích předmětů. Největší míru potřeby totiž vykazují školy, které mají 10 až méně než 25 % učitelů uvedené věkové kategorie (63,1 % takových škol). Mezi školami s největším podílem učitelů v této věkové kategorii, tj. s 50 % a více, má tuto potřebu pak jen 40,5 % – viz [graf č. 39](#).

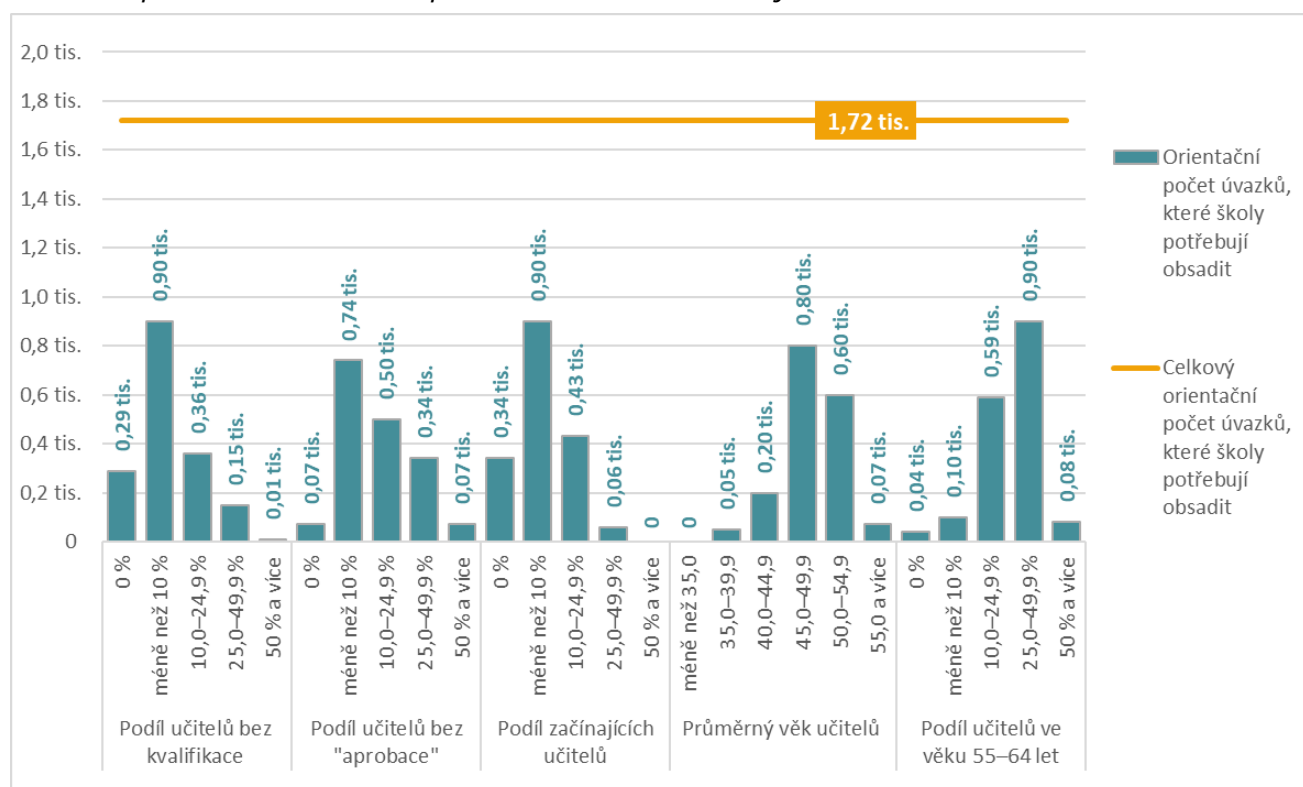
S rostoucím podílem učitelů ve věkové kategorii 55–64 let se mírně snižuje aktuálnost potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů. Školy, které nemají žádné učitele v této věkové kategorii, potřebují aktuálně, tj. v době konání šetření v 04-05/2025, zajistit 12,9 % úvazků potřebných učitelů. Naproti tomu školy s 50 % a více učitelů v této věkové kategorii potřebují aktuálně zajistit jen 4,0 % úvazků potřebných učitelů – viz [graf č. 41](#).

Ukazuje se, že **problematicčnost zajištění kvalifikovaných učitelů nelze dávat do spojitosti s podílem učitelů ve věku 55–64 let**. Problematicčnost je sice nejvyšší ve školách s nejvyšším podílem učitelů ve věku 55–64 let (žádný problém pro ně není zajištění 28,7 % úvazků potřebných učitelů), ale poměrně malou problematicčnost uvádějí i školy s méně než 10 % učitelů ve věku 55–64 let (žádný problém není zajištění 24,3 % úvazků potřebných učitelů) – viz [graf č. 42](#).

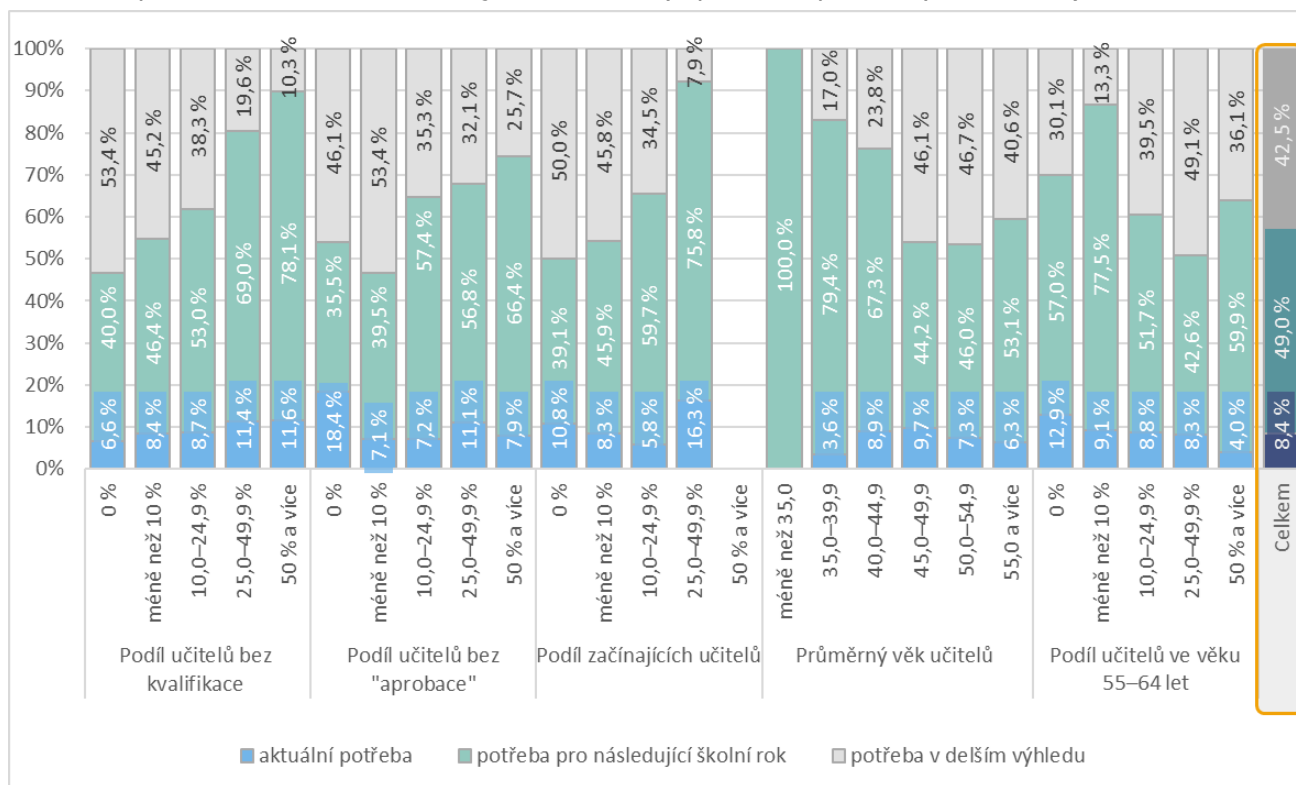
Graf 39: Počty a podíly ŠŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

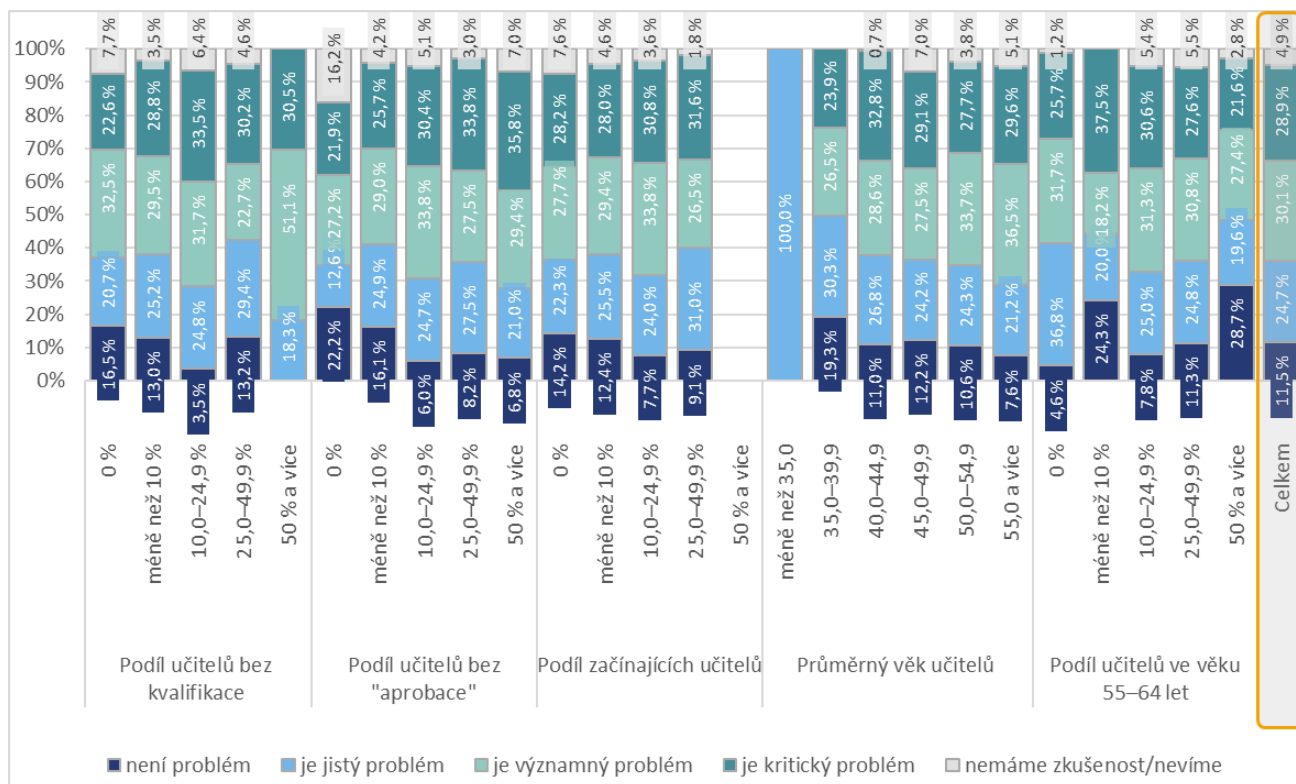
Graf 40: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 41: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

Graf 42: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

1.4.3 Všeobecně vzdělávací předměty, pro které SŠ potřebují zajistit kvalifikované učitele v největší míře

V rámci všeobecně vzdělávacích předmětů potřebují SŠ **nejvíce kvalifikovaných učitelů zajistit pro výuku matematiky** (7,5 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,36 tis. úvazků), **informatiky** (5,6 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,27 tis. úvazků), **anglického jazyka** (5,3 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,25 tis. úvazků), **českého jazyka a literatury** (4,4 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,21 tis. úvazků) a **fyziky** (4,1 tis. hodin PPČ, tj. v přepočtu orientačně 0,20 tis. úvazků).

Tato kapitola přináší srovnání poptávky po kvalifikovaných učitelích podle stejných charakteristik škol a stejných charakteristik učitelů jako v předešlých kapitolách. Charakteristiky škol jsou srovnávány vždy jen za školy, ve kterých je daný předmět vyučován. Jedná se tedy o školy, které buď vykázaly stávající učitele daného předmětu anebo potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů tohoto předmětu. Rovněž charakteristiky učitelů jsou srovnávány vždy jen za stávající učitele, kteří ve SŠ tento předmět vyučují.

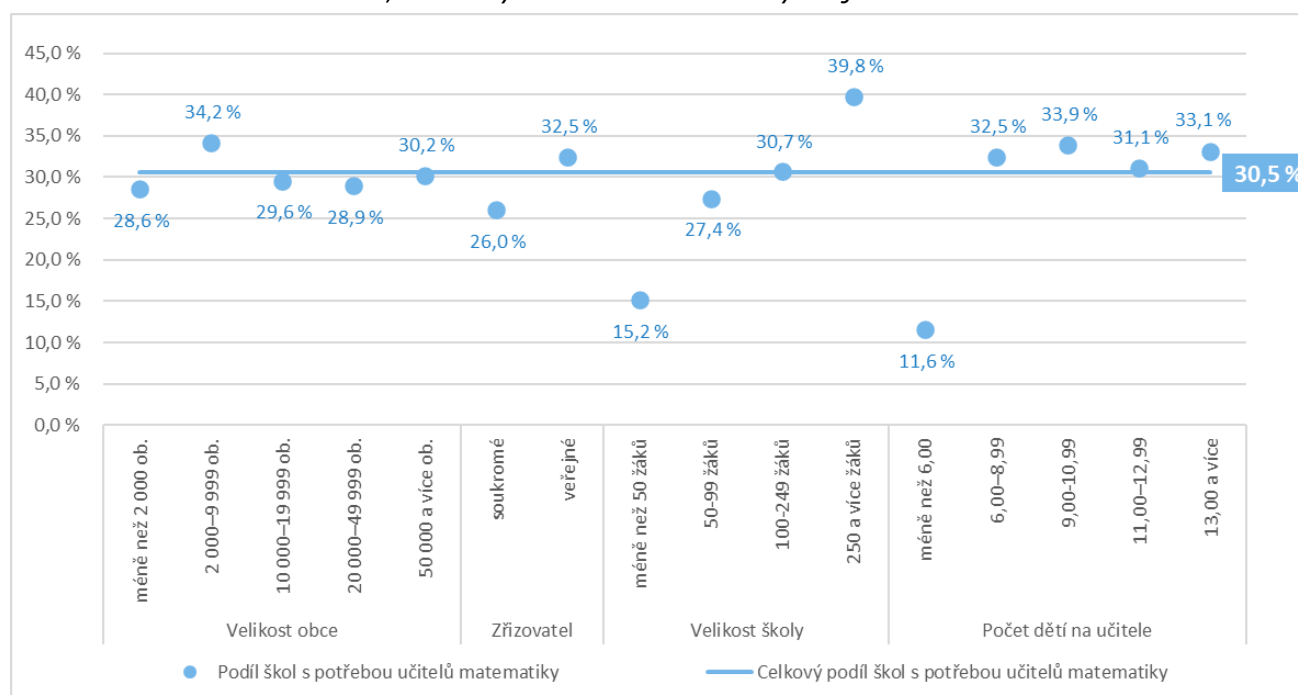
Celkově ze SŠ, ve kterých jsou dané předměty vyučovány, **vykázalo potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů 30,5 % škol** v případě **matematiky**, **28,5 % škol** v případě **informatiky**, **20,0 % škol** v případě **anglického jazyka**, **16,4 % škol** v případě **českého jazyka a literatury** a **25,9 % škol** v případě **fyziky**.

Srovnání podle charakteristik škol, ve kterých je daný předmět vyučován

Potřeba kvalifikovaných učitelů matematiky ve SŠ (viz graf č. 43) je relativně:

- nejvyšší ve školách v obcích s 2 až 9,9 tis. obyvateli, ve školách v obcích ostatních velikostí se příliš neodlišuje od průměrné potřeby ve SŠ celkově;
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než zřizovaných soukromými zřizovateli;
- nejnižší v malých školách a nejvyšší ve velkých školách. Roste přímo úměrně s velikostí školy;
- výrazně nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 3,8 úvazku učitelů matematiky – viz graf č. 48 zobrazující absolutní potřebu v počtech úvazků). Ve všech ostatních kategoriích škol dle počtu žáků na učitele je pak mírně nadprůměrná.

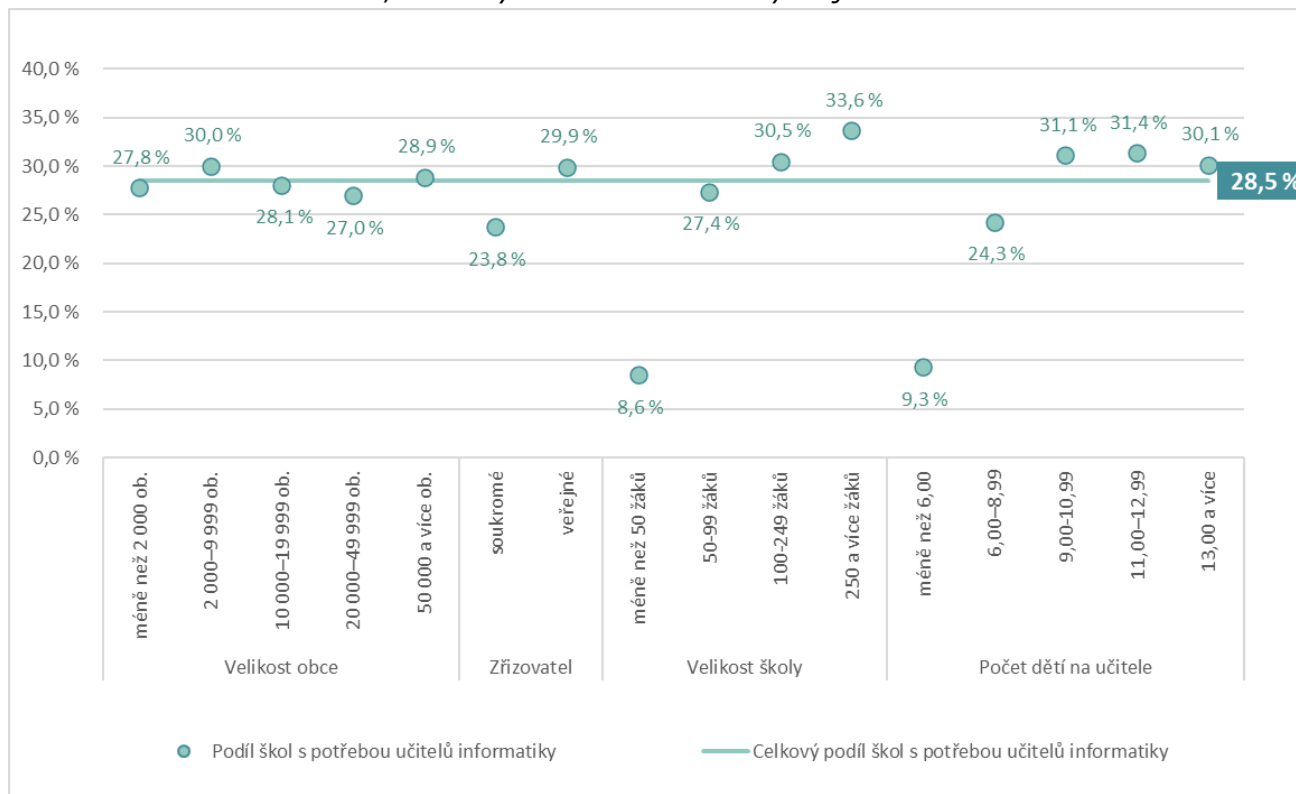
Graf 43: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **matematiky** – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se matematika vyučuje

Potřeba kvalifikovaných učitelů informatiky (viz graf č. 44) je relativně:

- vyšší ve školách v obcích s 2 až 9,9 tis. obyvateli a nižší ve školách v obcích s 20 až 49,9 tis. obyvateli;
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než zřizovaných soukromými zřizovateli;
- výrazně nejnižší v malých školách (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 2,7 úvazku učitelů informatiky) a nejvyšší ve velkých školách. Roste přímo úměrně s velikostí školy;
- jednoznačně nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 5,0 úvazku) a nadprůměrná ve školách s 9 a více žáky na učitele.

Graf 44: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů *informatiky* – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se informatika vyučuje

Potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka (viz graf č. 45) je relativně:

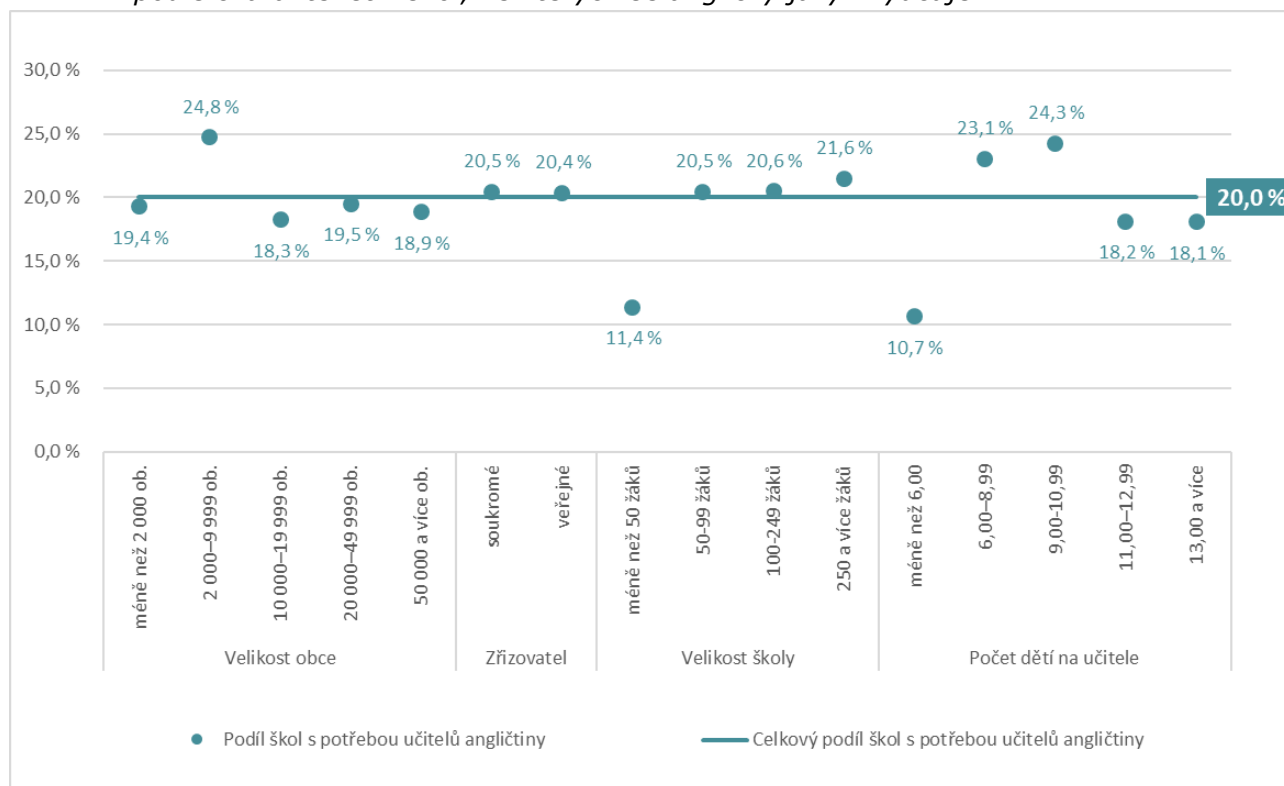
- nejvyšší ve školách v obcích s 2 až 9,9 tis. obyvateli. Ve školách v obcích ostatních velikostí je mírně podprůměrná oproti potřebě ve SŠ celkově;
- téměř stejně vysoká ve školách zřizovaných veřejnými i soukromými zřizovateli;
- výrazně nejnižší v malých školách (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 4,4 úvazku učitelů anglického jazyka). Relativně nejvyšší je ve velkých školách a ve školách ostatních velikostí je mírně nadprůměrná oproti potřebě ve SŠ celkově;
- jednoznačně nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 3,9 úvazku) a vyšší ve školách s 6 až méně než 11 žáky na učitele.

Potřeba kvalifikovaných učitelů českého jazyka a literatury (viz graf č. 46) je relativně:

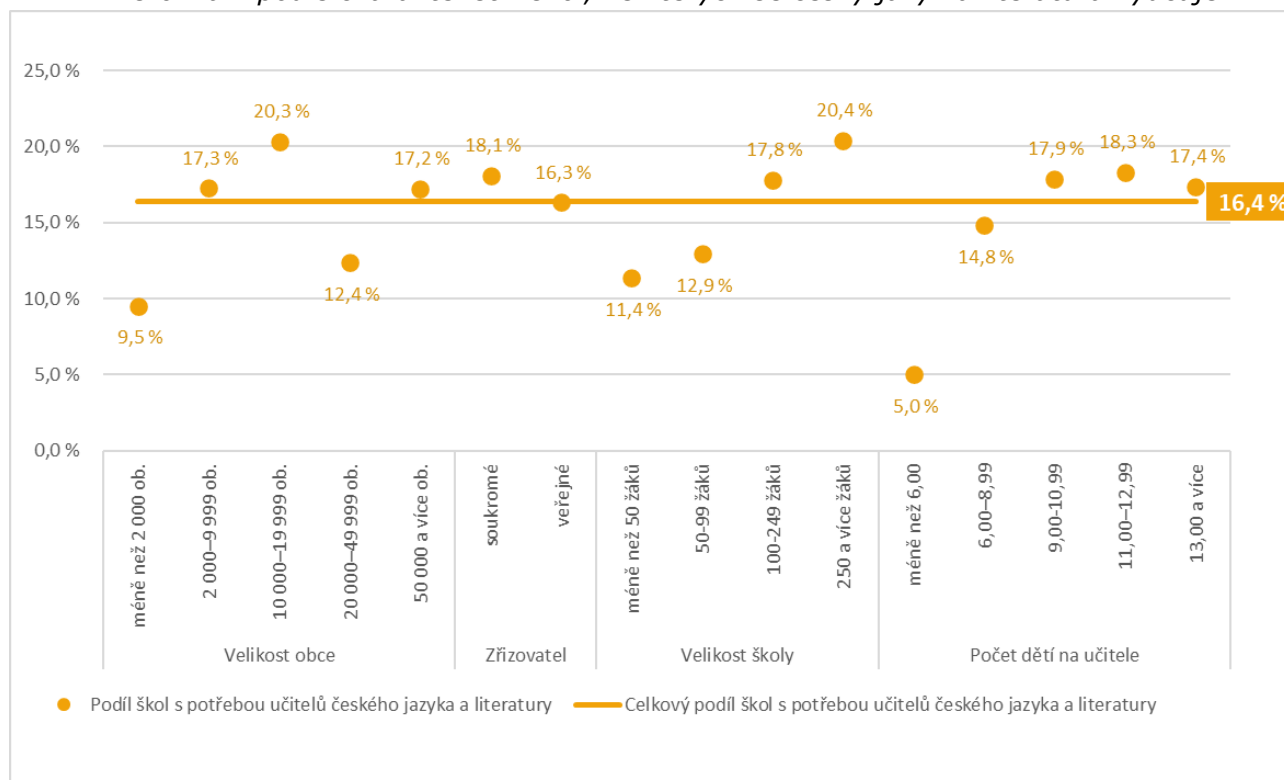
- nejvyšší ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli a nejnižší ve školách v obcích s méně než 2 tis. obyvateli (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 2,6 úvazku učitelů českého jazyka a literatury);
- vyšší ve školách zřizovaných soukromými zřizovateli než veřejnými zřizovateli;
- výrazně nejnižší v malých školách a nejvyšší ve velkých školách, s rostoucí velikostí školy se míra potřeby zvyšuje;

- jednoznačně nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele (ale v těchto školách je celkem potřeba jen 0,7 úvazku učitelů českého jazyka a literatury) a mírně nadprůměrná ve školách s 9 a více žáky na učitele.

Graf 45: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **anglického jazyka** – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se anglický jazyk vyučuje

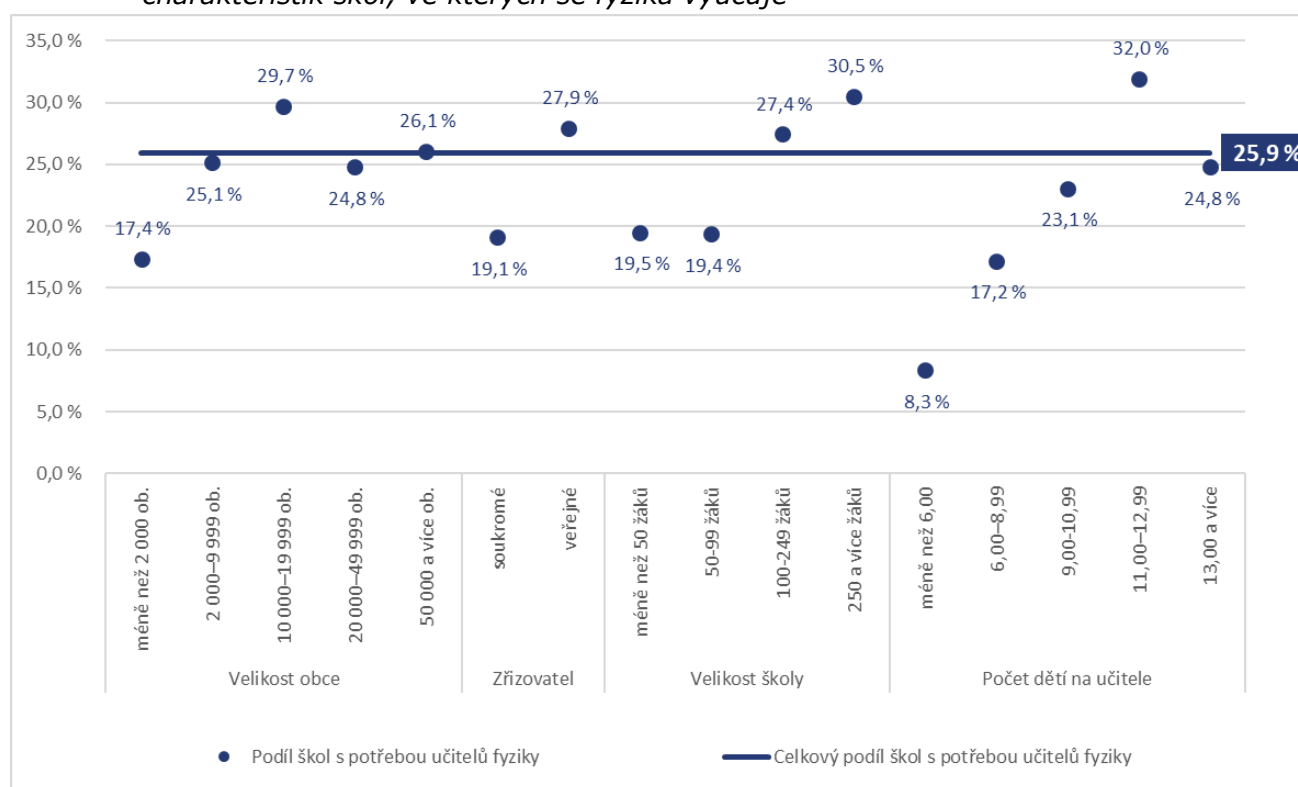
Graf 46: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **českého jazyka a literatury** – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se český jazyk a literatura vyučuje

Potřeba kvalifikovaných učitelů fyziky (viz graf č. 47) je relativně:

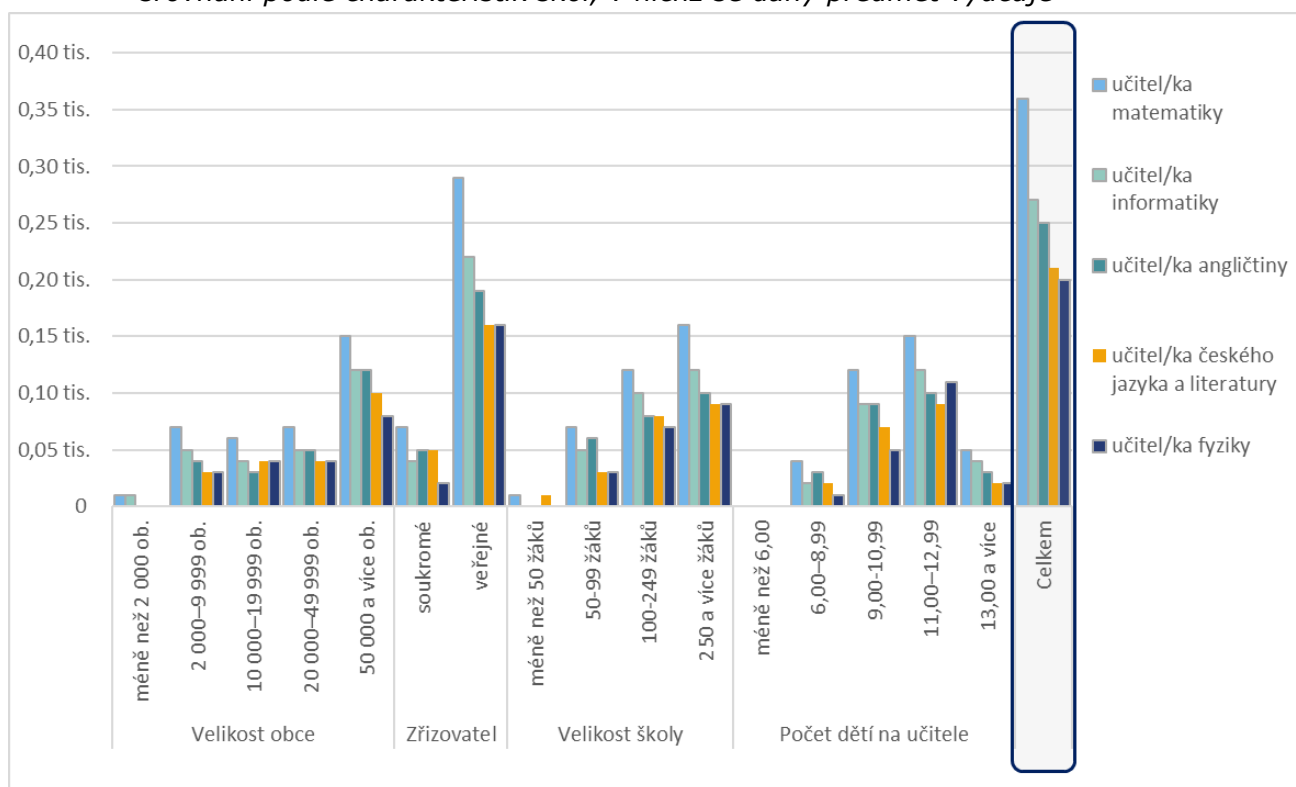
- nejvyšší ve školách v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli a nejnižší ve školách v obcích s méně než 2 tis. obyvateli (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 2,3 úvazku učitelů fyziky);
- vyšší ve školách zřizovaných veřejnými zřizovateli než ve školách zřizovaných soukromými zřizovateli;
- nižší ve středních menších a malých školách (ale zde je potřeba zajistit celkem jen 4,0 úvazku učitelů fyziky) a nejvyšší ve velkých školách;
- jednoznačně nejnižší ve školách s nejnižším počtem žáků na učitele (ale v těchto školách je celkem potřeba zajistit jen 1,2 úvazku učitelů fyziky). Se zvyšujícím se počtem žáků na učitele se tato potřeba zvyšuje. Nicméně ve školách s největším počtem žáků na učitele, tj. s 13 a více žáky, je potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů podprůměrná.

Graf 47: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky – srovnání podle charakteristik škol, ve kterých se fyzika vyučuje

Při srovnávání relativních potřeb škol, tj. podílu škol s danou charakteristikou, které vykazaly potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů, je vždy nutné mít na mysli, že v absolutních hodnotách může velikost potřeby vycházet odlišně. Např. školy v obcích o velikosti 50 tis. a více obyvatel vyjádřily zhruba relativně průměrnou potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky. V těchto obcích se ovšem nachází nejvíce SŠ, ve kterých se vyučuje fyzika (42 % ze všech takových škol). Absolutní počty potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů fyziky jsou tak v této kategorii škol nejvyšší – viz graf č. 48. A naopak relativně nejvyšší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů fyziky mají školy v obcích s 10 až 19,9 tis. obyvateli. Nachází se v nich nicméně jen cca 15 % ze všech SŠ, ve kterých se vyučuje fyzika. Absolutní počet potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů fyziky je v nich proto nižší než ve školách v největších obcích.

Graf 48: Orientační počet úvazků ve SŠ, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele – srovnání podle charakteristik škol, v nichž se daný předmět vyučuje

Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů daného předmětu

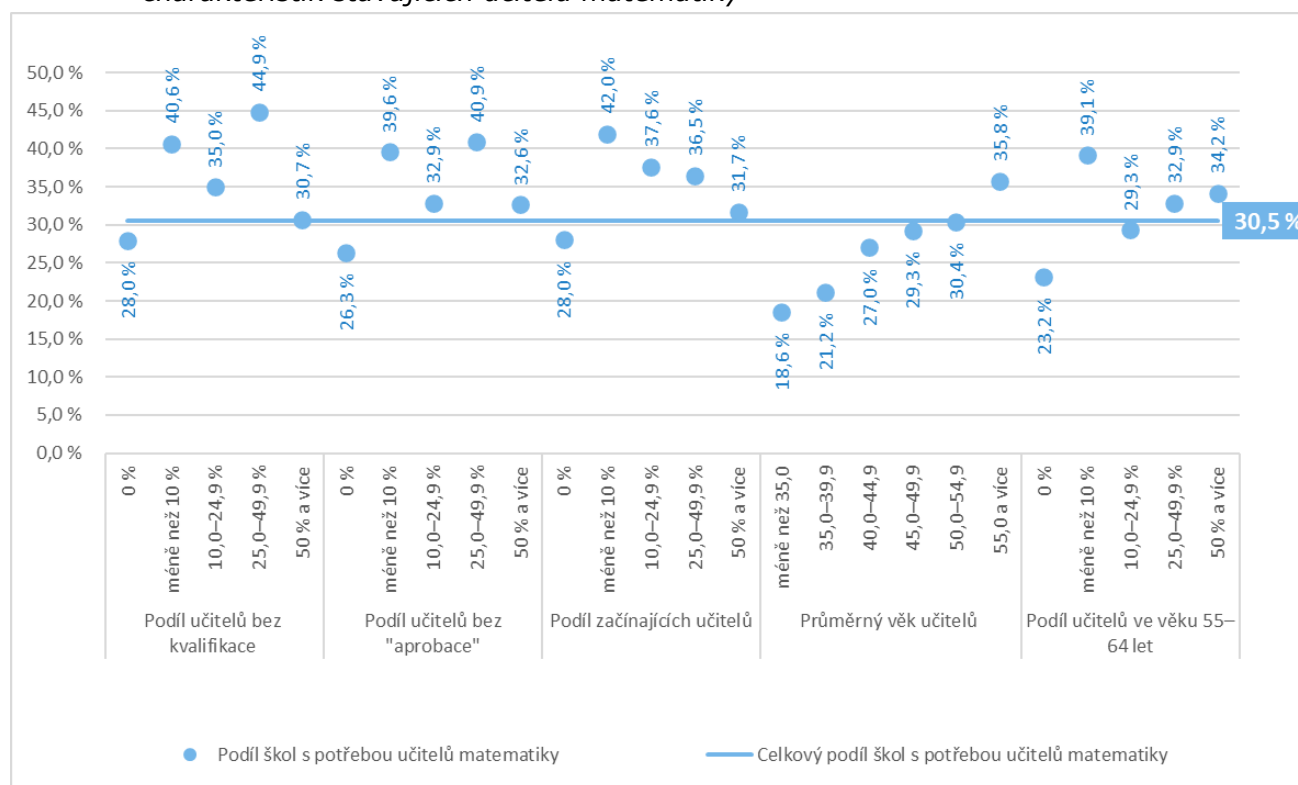
Potřeba kvalifikovaných učitelů matematiky SŠ (viz graf č. 49) je relativně:

- nejvyšší ve školách s podílem 25 až méně než 50 % učitelů matematiky bez kvalifikace³¹ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele matematiky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s podílem 25 až méně než 50 % učitelů matematiky „bez aprobační“³² a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele matematiky „bez aprobační“;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele matematiky, a nejvyšší ve školách, které vykázaly méně než 10 % začínajících učitelů matematiky. S rostoucím podílem začínajících učitelů matematiky se míra potřeby kvalifikovaných učitelů matematiky snižuje;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů matematiky 55 let a více a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů matematiky méně než 35 let. Se snižujícím se průměrným věkem učitelů matematiky se míra potřeby kvalifikovaných učitelů matematiky snižuje;
- nejvyšší ve školách, které mají méně než 10 % učitelů matematiky ve věkové kategorii 55–64 let, a dále nadprůměrná ve školách s 25 % a více učitelů matematiky v této věkové kategorii, kterou lze považovat za „předdůchodovou“. Relativně nejnižší je pak tato potřeba ve školách, které nevykázaly učitele v této „předdůchodové“ věkové kategorii.

³¹ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

³² Tj. učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb.

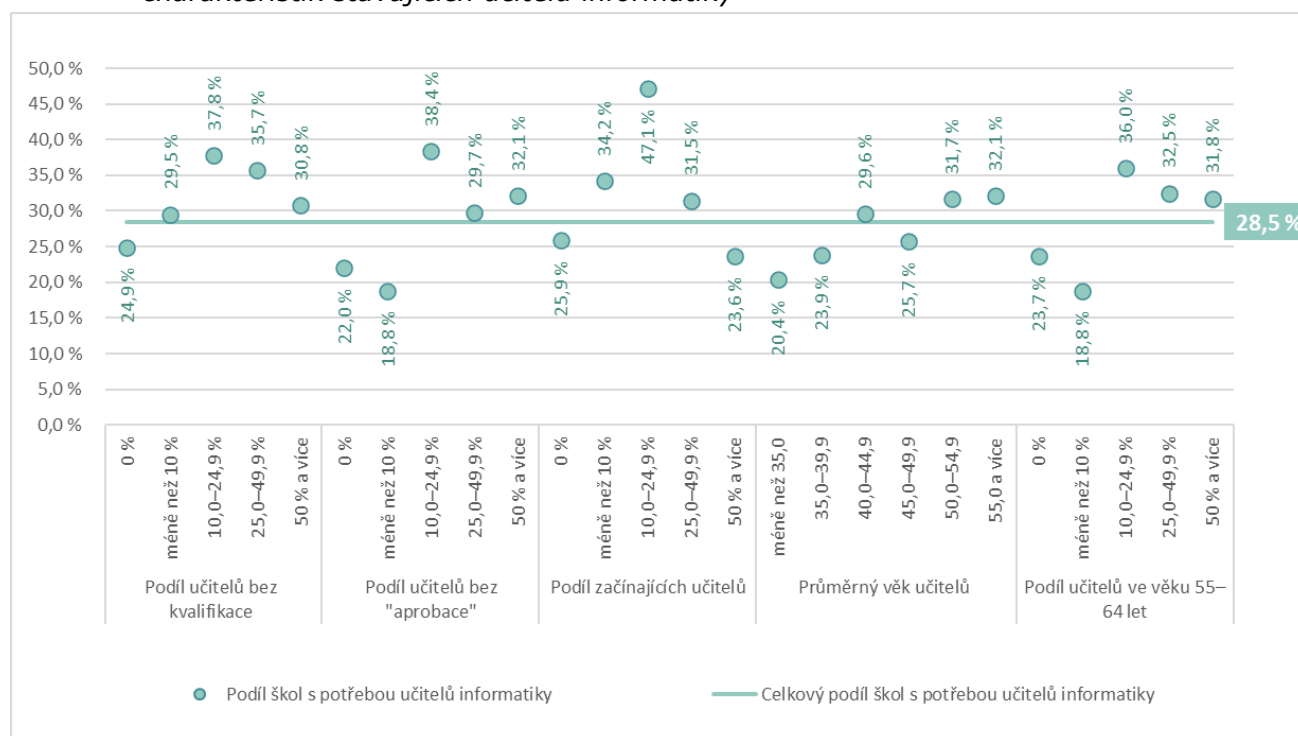
Graf 49: Podíly ŠŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **matematiky** – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů matematiky

Potřeba kvalifikovaných učitelů informatiky ŠŠ (viz graf č. 50) je relativně:

- nejvyšší ve školách s 10 až méně než 25 % učitelů informatiky bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele informatiky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s 10 až méně než 25 % učitelů informatiky „bez aprobace“ a nejnižší ve školách s méně než 10 % učitelů informatiky „bez aprobace“ a dále ve školách, které neuvádí žádné učitele informatiky „bez aprobace“;
- nejnižší ve školách, které mají 50 % a více začínajících učitelů informatiky nebo naopak nemají žádné. Nejvyšší je ve školách s 10 % až méně než 25 % začínajících učitelů informatiky;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů informatiky 55 a více let a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů informatiky méně než 35 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 10 až méně než 25 % učitelů informatiky ve věkové kategorii 55–64 let. Nejnižší je ve školách s méně než 10 % učitelů informatiky v této věkové kategorii, jíž lze považovat za „předdůchodovou“. Relativně nadprůměrnou potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů informatiky mají i školy s 25 % a více učitelů informatiky v „předdůchodové“ věkové kategorii.

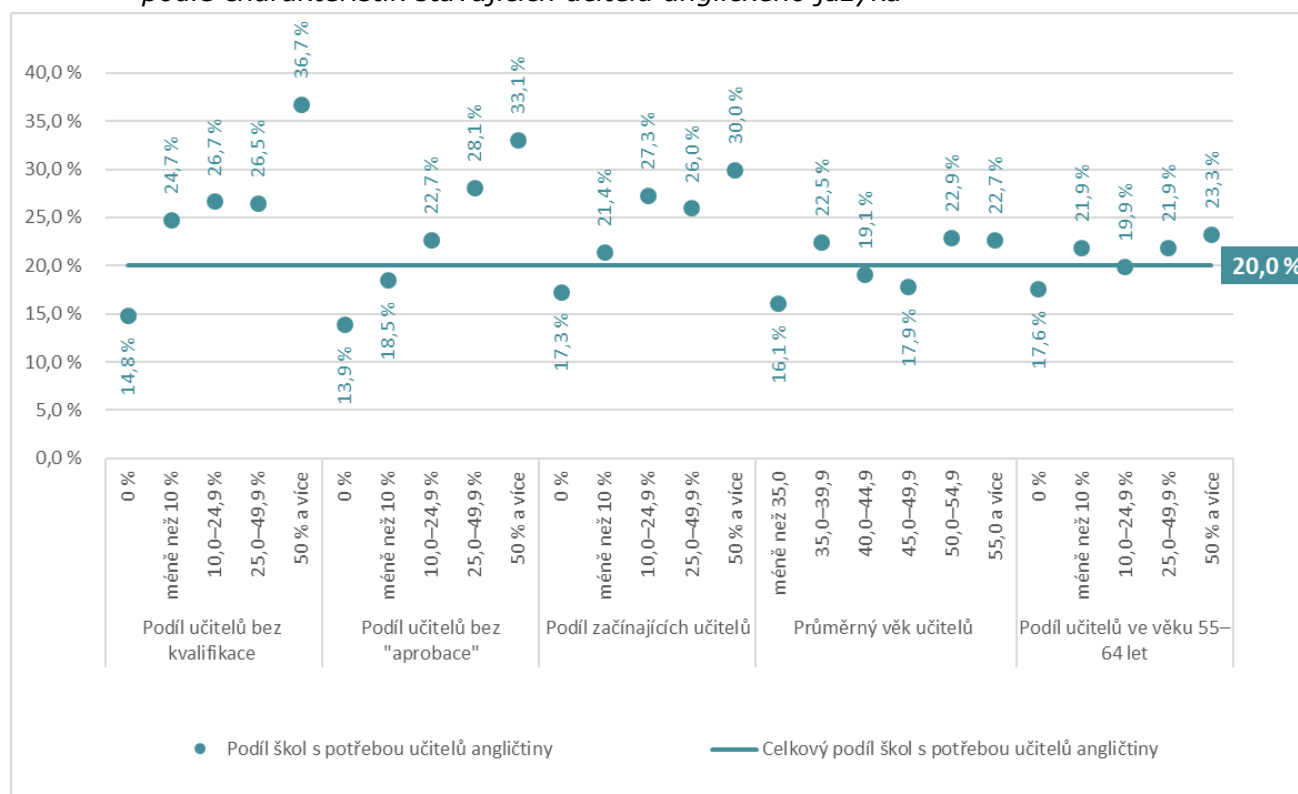
Graf 50: Podíly ŠŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **informatiky** – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů informatiky

Potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka ŠŠ (viz graf č. 51) je relativně:

- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů anglického jazyka bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele anglického jazyka bez kvalifikace. S rostoucím podílem učitelů anglického jazyka bez kvalifikace se potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejvyšší ve školách s největším podílem učitelů anglického jazyka „bez aprobace“ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele anglického jazyka „bez aprobace“. S rostoucím podílem učitelů anglického jazyka „bez aprobace“ se potřeba kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejnižší ve školách, které nemají žádné začínající učitele anglického jazyka, a nejvyšší ve školách s 50 % a více začínajících učitelů anglického jazyka. S rostoucím podílem začínajících učitelů anglického jazyka se míra potřeby kvalifikovaných učitelů anglického jazyka zvyšuje;
- nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů anglického jazyka méně než 35 let a nadprůměrná ve školách s průměrným věkem učitelů anglického jazyka 50 a více let, ale také 35 až méně než 40 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 50 % a více učitelů anglického jazyka ve věkové kategorii 55–64 let. Relativně nejnižší je ve školách, které nemají žádné učitele anglického jazyka v této věkové kategorii, již lze považovat za „předdůchodovou“.

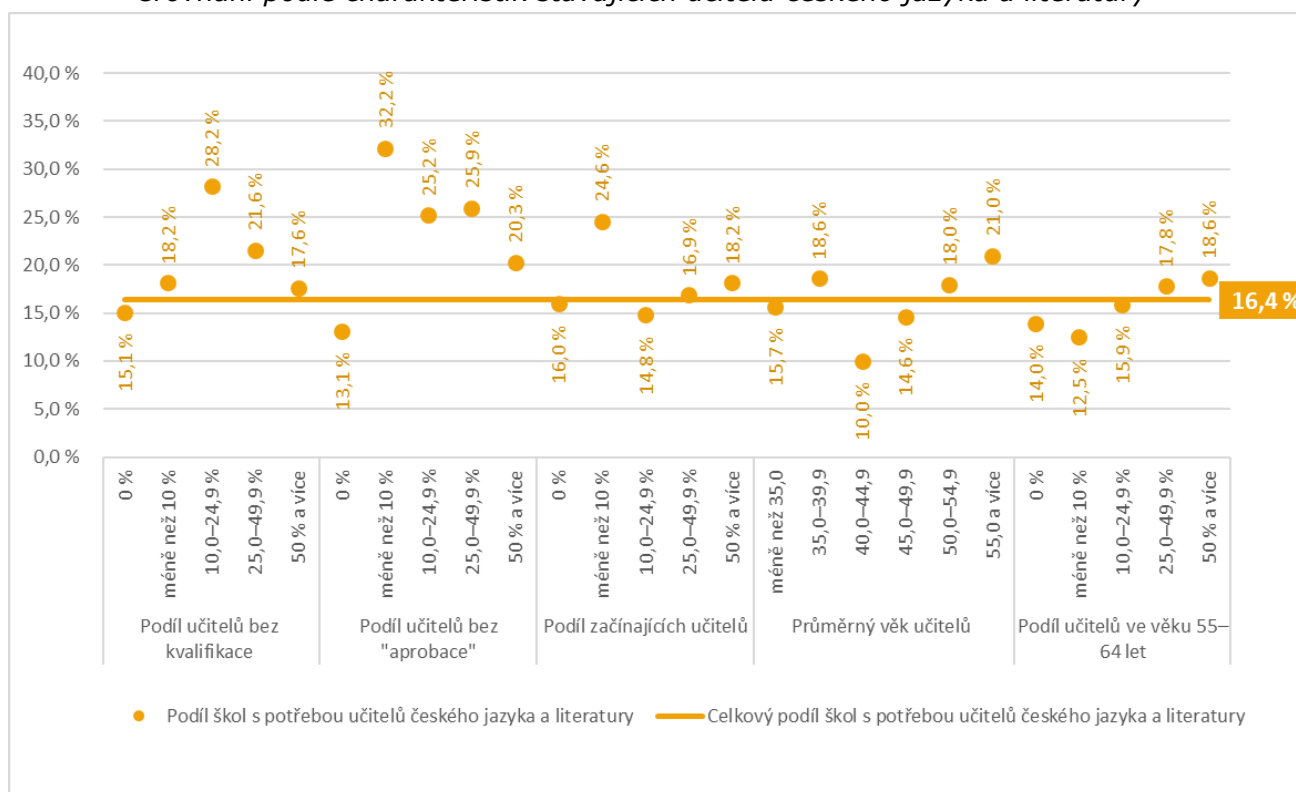
Graf 51: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **anglického jazyka** – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů anglického jazyka

Potřeba kvalifikovaných učitelů českého jazyka a literatury SŠ (viz graf č. 52) je relativně:

- nejvyšší ve školách s 10 až 25 % učitelů českého jazyka a literatury bez kvalifikace a nejnižší ve školách, které nemají žádné učitele českého jazyka a literatury bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s méně než 10 % učitelů českého jazyka a literatury „bez aprobace“ a nejnižší ve školách, které neuvádí žádné učitele českého jazyka a literatury „bez aprobace“;
- nejvyšší ve školách s méně než 10 % začínajících učitelů českého jazyka a literatury. V ostatních kategoriích podle podílu začínajících učitelů českého jazyka a literatury se potřeba příliš neliší od celkové průměrné potřeby;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů českého jazyka a literatury 55 a více let a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů českého jazyka a literatury 40 až méně než 45 let;
- nejvyšší ve školách, které mají 50 % a více učitelů českého jazyka a literatury ve věkové kategorii 55–64 let. Relativně nejnižší je ve školách s méně než 10 % učitelů českého jazyka a literatury v této věkové kategorii, již lze považovat za „předdůchodovou“ (nicméně v této kategorii škol je potřeba zajistit celkem jen 3,1 úvazku učitelů českého jazyka a literatury).

Graf 52: Podíly ŠŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů českého jazyka a literatury – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů českého jazyka a literatury

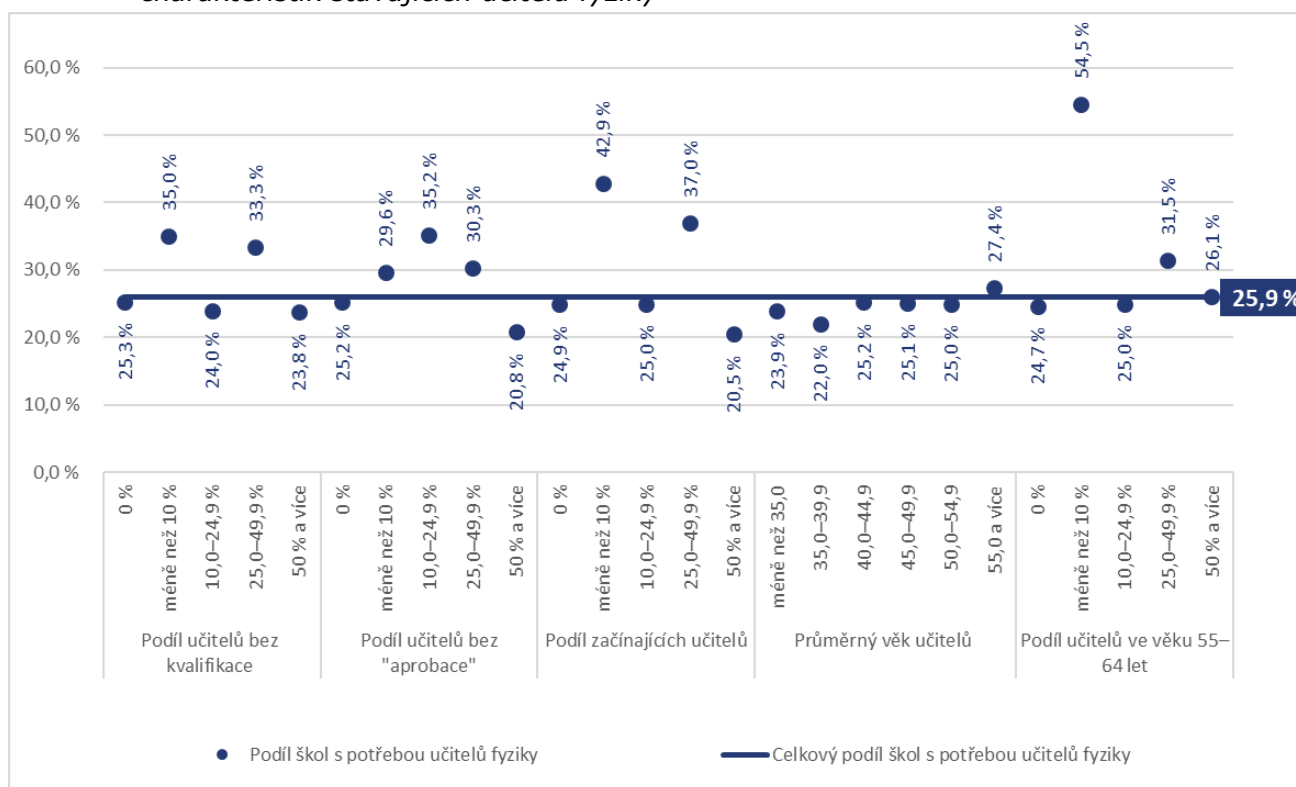

Potřeba kvalifikovaných učitelů fyziky ŠŠ (viz graf č. 53) je relativně:

- nejvyšší ve školách s méně než 10 % učitelů fyziky bez kvalifikace (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 5,5 úvazku učitelů fyziky), ale nadprůměrná je i ve školách s 25 až méně než 50 % učitelů fyziky bez kvalifikace;
- nejvyšší ve školách s 10 až méně než 25 % učitelů fyziky „bez aprobace“ a nejnižší paradoxně ve školách s 50 % a více učitelů fyziky „bez aprobace“;
- nejvyšší ve školách s méně než 10 % začínajících učitelů fyziky³³ a nejnižší ve školách s 50 % a více začínajících učitelů fyziky;
- nejvyšší ve školách s průměrným věkem učitelů fyziky 55 a více let a nejnižší ve školách s průměrným věkem učitelů fyziky 35 až méně než 40 let;
- nejvyšší ve školách, které mají méně než 10 % učitelů fyziky ve věkové kategorii 55–64 let (nicméně zde je potřeba zajistit celkem jen 6,0 úvazku učitelů fyziky). Relativně nejnižší je ve školách, které učitele fyziky v této věkové kategorii, jíž lze považovat za „předdůchodovou“, nemají.

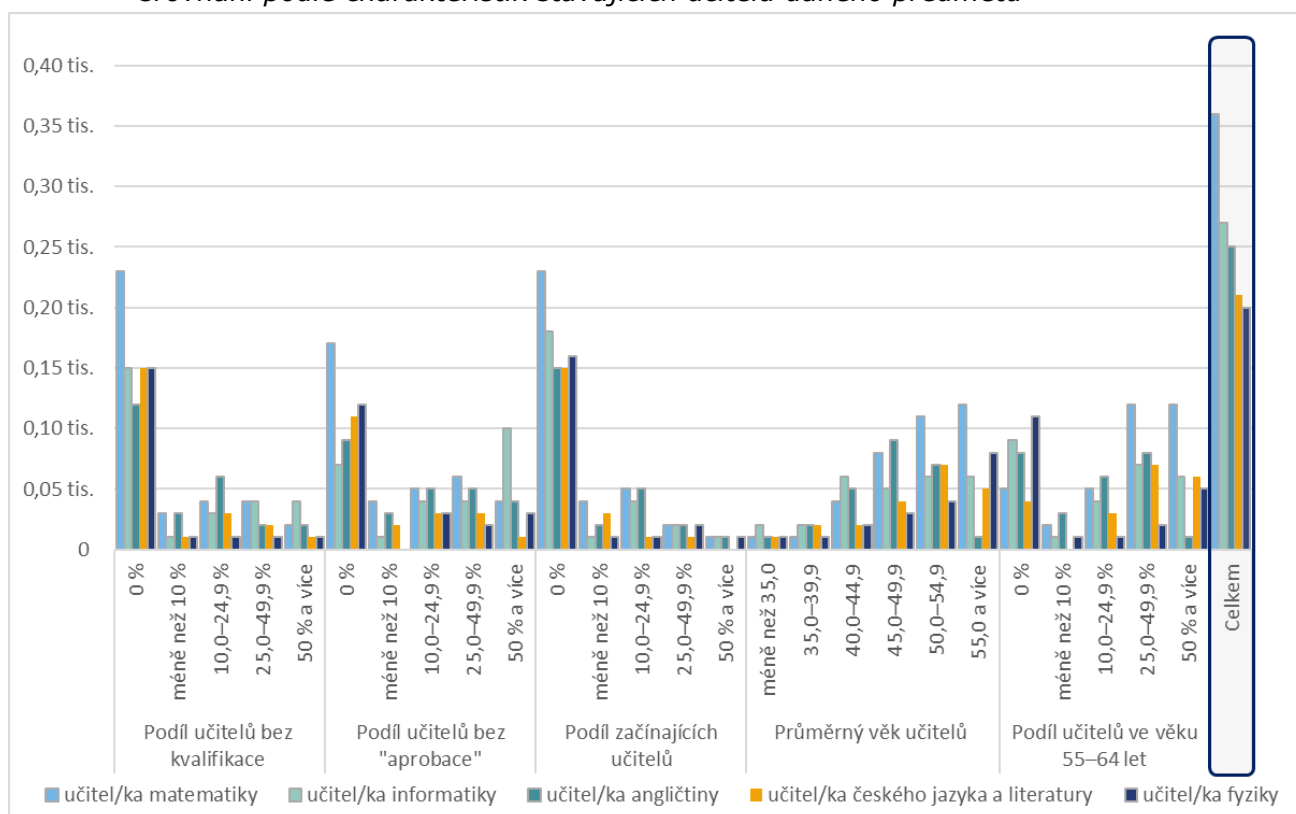
³³ Nicméně naprostá většina potřebných úvazků (80,4 %) se týká škol, které nemají žádné začínající učitele fyziky – viz graf č. 54.

Graf 53: Podíly SŠ s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů **fyziky** – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů fyziky

Jak již bylo řečeno výše, při srovnávání podílu škol s danými charakteristikami stávajících učitelů, které potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů vykazaly, je vždy nutné mít na mysli, že v absolutních počtech může velikost potřeb vycházet odlišně. Orientační počet úvazků ve SŠ, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele vybraných předmětů, proto uvádíme v následujícím grafu.

Graf 54: Orientační počet úvazků ve SŠ, pro které je potřeba zajistit kvalifikované učitele – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů daného předmětu

1.5 Střední školy – odborné předměty

Pro výuku odborných předmětů / předmětových oblastí bude potřebovat zajistit kvalifikovaného učitele 51,5 % SŠ (tj. cca 0,49 tis. z 0,96 tis. škol), které uvedly, že tyto předměty vyučují³⁴. Následující podkapitoly přinášejí srovnání této potřeby podle vybraných charakteristik škol a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně ve SŠ odborné předměty / předmětové oblasti vyučují.

1.5.1 Srovnání podle charakteristik škol

Kvalifikované učitele odborných předmětů budou **v nejvyšší míře** potřebovat zajistit školy **v obcích o velikosti 10 až 19,9 tis. obyvatel** (56,5 %). Naopak **v nejmenší míře je budou potřebovat zajistit školy v obcích s méně než 2 tis. obyvatel** (44,4 % škol) – viz graf č. 55. Vzhledem k rozmístění SŠ v rámci České republiky se nicméně nejméně SŠ nachází v obcích s méně než 2 tis. obyvateli a nejvíce SŠ je v největších městech s 50 tis. a více obyvateli. V absolutních počtech tak mají největší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů SŠ v největších městech. Jedná se celkem o 0,39 tis. škol, které budou potřebovat zajistit 0,40 tis. úvazků kvalifikovaných učitelů odborných předmětů (tj. 41,3 % všech potřebných úvazků – viz graf č. 56).

Dříve, a to **především v horizontu příštího školního roku, budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele školy v obcích o velikosti 20 až 49,9 tis. obyvatel** (56,4 % úvazků

³⁴ V celé kapitole bude srovnání probíhat jen na skupině SŠ, které odborné předměty / předmětové oblasti vyučují. Do této skupiny byly zařazeny SŠ, které buď vykázaly učitele odborných předmětů anebo potřebují kvalifikované učitele odborných předmětů zajistit.

potřebných učitelů oproti 48,2 % v oblasti výuky odborných předmětů ve SŠ celkově). Školy v těchto obcích budou naopak v nejnižší míře potřebovat zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů v delším časovém výhledu (34,9 % úvazků potřebných učitelů oproti 42,1 % celkově) – viz [graf č. 57](#). Pro školy **v obcích o velikosti 20 až 49,9 tis. obyvatel** je to však **méně problematické**. Žádný nebo jen jistý problém je pro ně zajištění 25,3 % úvazků potřebných učitelů (oproti 20,5 % úvazků celkově). Nejméně problematické je zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů pro školy v obcích do 2 tis. obyvatel (jistý problém pro 31,8 % úvazků potřebných učitelů, kritický problém pro 28,6 % úvazků). Tyto školy ovšem potřebují zajistit jen 3,1 % ze všech potřebných úvazků kvalifikovaných učitelů odborných předmětů. Naopak jako **nejvíce kritické** se jeví **zajištění kvalifikovaných učitelů** odborných předmětů školám **v obcích s 2 až 9,9 tis. obyvateli** (platí pro 54,8 % úvazků potřebných učitelů oproti 49,9 % úvazků v oblasti výuky odborných předmětů ve SŠ celkově) – viz [graf č. 58](#).

Potřebu kvalifikovaných učitelů odborných předmětů mají ve větší míře školy veřejných zřizovatelů (59,6 % škol oproti 37,4 % škol soukromých zřizovatelů škol) – viz [graf č. 55](#). Ovšem **školy soukromých zřizovatelů potřebují relativně větší podíl úvazků** potřebných učitelů zajistit již **aktuálně**, tj. již v době konání šetření v 04-05/2025 (16,3 % vs. 8,8 % úvazků ve školách veřejných zřizovatelů), **anebo pro následující školní rok**, tj. školní rok 2025/26 (59,4 % vs. 46,8 % úvazků) – viz [graf č. 57](#). Na druhou stranu **pro školy veřejných zřizovatelů je zajištění kvalifikovaných učitelů výrazně problematičtější**. Kritický problém je pro ně zajištění 52,9 % úvazků potřebných učitelů (oproti 27,8 % úvazků v případě škol soukromých zřizovatelů) – viz [graf č. 58](#).

Narůstající potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů je možné sledovat **s rostoucí velikostí škol**³⁵. **Relativně nejmenší potřebu** mají **školy malé** (26,6 % takových škol) **a relativně největší potřebu** mají **školy velké** (62,2 %) – viz [graf č. 55](#).

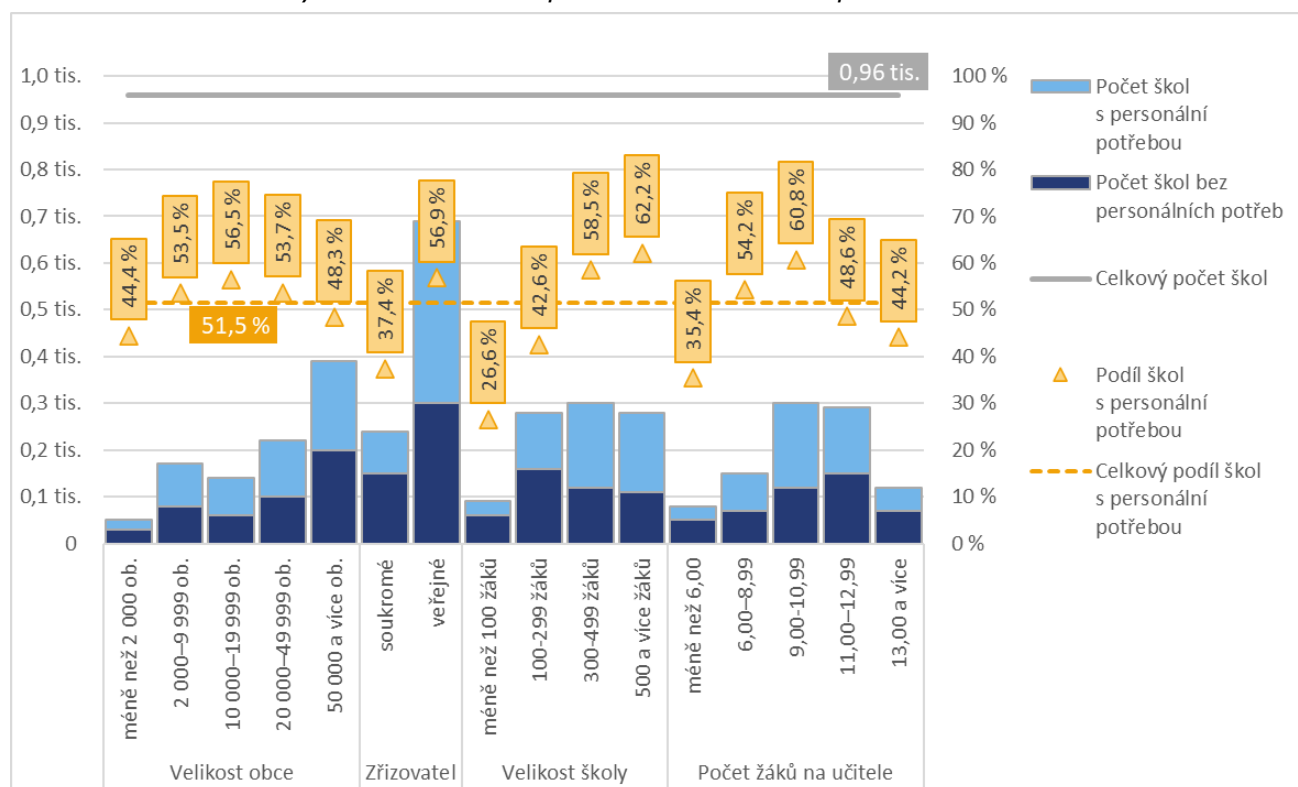
Přitom velké školy budou muset nadprůměrný podíl úvazků potřebných učitelů zajistit pro následující školní rok (50,7 % úvazků oproti 48,2 % celkově) – viz [graf č. 57](#). **Pro velké školy je také zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů ve větší míře kritický problém** (pro 56,9 % úvazků). **Kritický problém** je zajištění většiny úvazků potřebných učitelů **i pro malé školy** (pro 56,0 % úvazků). Jako **méně problematické** to vnímají **střední menší školy**. Žádný anebo jen jistý problém pro ně představuje zajištění 31,8 % úvazků potřebných učitelů a kritický problém zajištění 34,9 % úvazků potřebných učitelů (oproti celkově 20,5 % resp. 49,9 %) – viz [graf č. 58](#).

Při porovnání škol **podle počtu žáků na jednoho učitele**³⁶ vykazují **relativně nejmenší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů školy s méně než 6 žáky na učitele** (týká se jen 35,4 % takových škol). Relativně **největší potřebu** mají **školy s 9 až méně než 11 žáky na učitele** (60,8 % škol) – viz [graf č. 55](#). Aktuálnější je tato potřeba pro školy s 13 a více žáky na učitele (pro 18,2 % úvazků potřebných učitelů oproti 9,7 % úvazků celkově – viz [graf č. 57](#)). Nicméně pro tyto školy je zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů o něco méně problematické. Významný anebo kritický problém je to pro 64,9 % úvazků potřebných učitelů oproti 76,9 % ve SŠ v oblasti výuky odborných předmětů celkově – viz [graf č. 58](#).

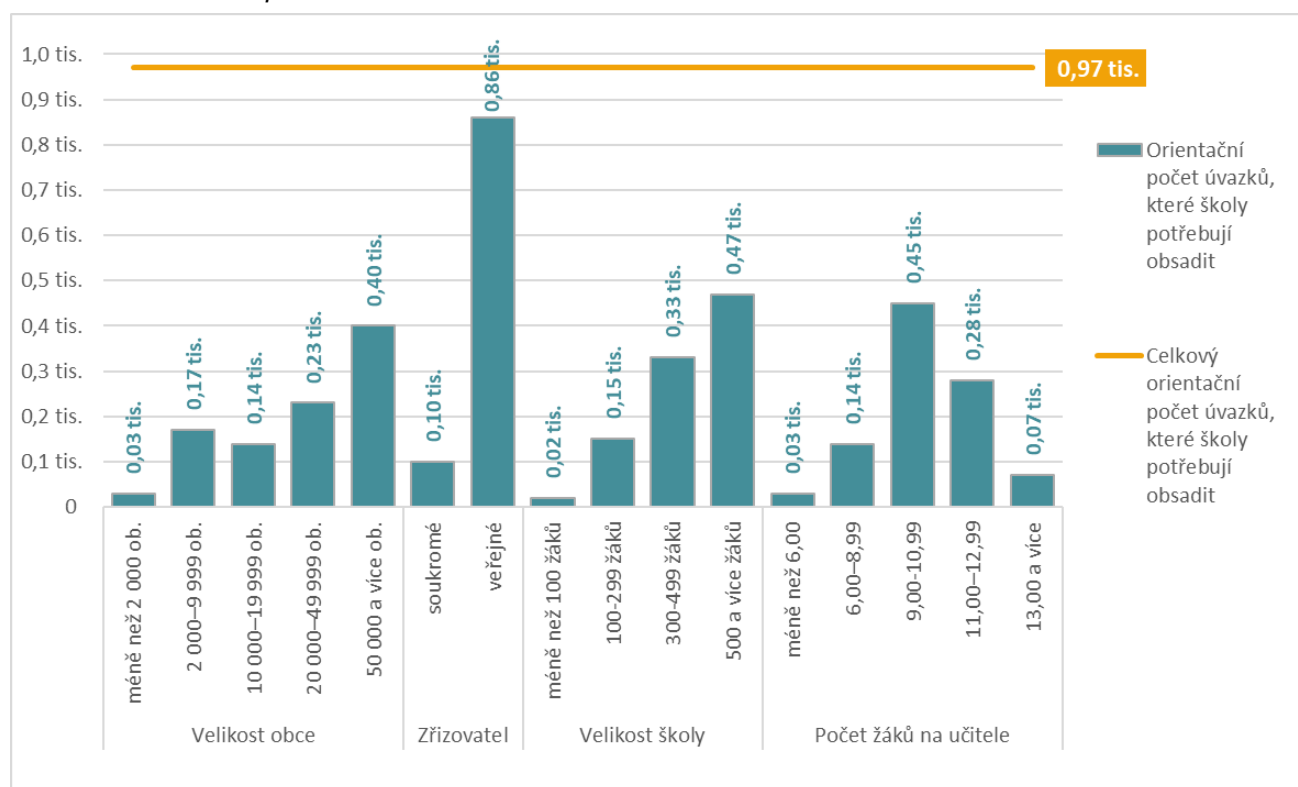
³⁵ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 100 žáky, **střední menší** se 100–299 žáky, **střední větší** se 300–499 žáky a **velké** s 500 a více žáky. Počet žáků je počítán za celou SŠ bez ohledu na obor studia.

³⁶ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 6 žáky** na jednoho učitele, 2. **s 6,00–8,99 žáky** na jednoho učitele, 3. **s 9,00–10,99 žáky** na jednoho učitele, 4. **s 11,00–12,99 žáky** na jednoho učitele, 5. **s 13,00 a více žáky** na jednoho učitele. Počet žáků na učitele je počítán za celou SŠ bez ohledu na obor studia.

Graf 55: Počty a podíly SŠ, ve kterých se vyučují odborné předměty, s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů těchto předmětů – srovnání podle charakteristik škol

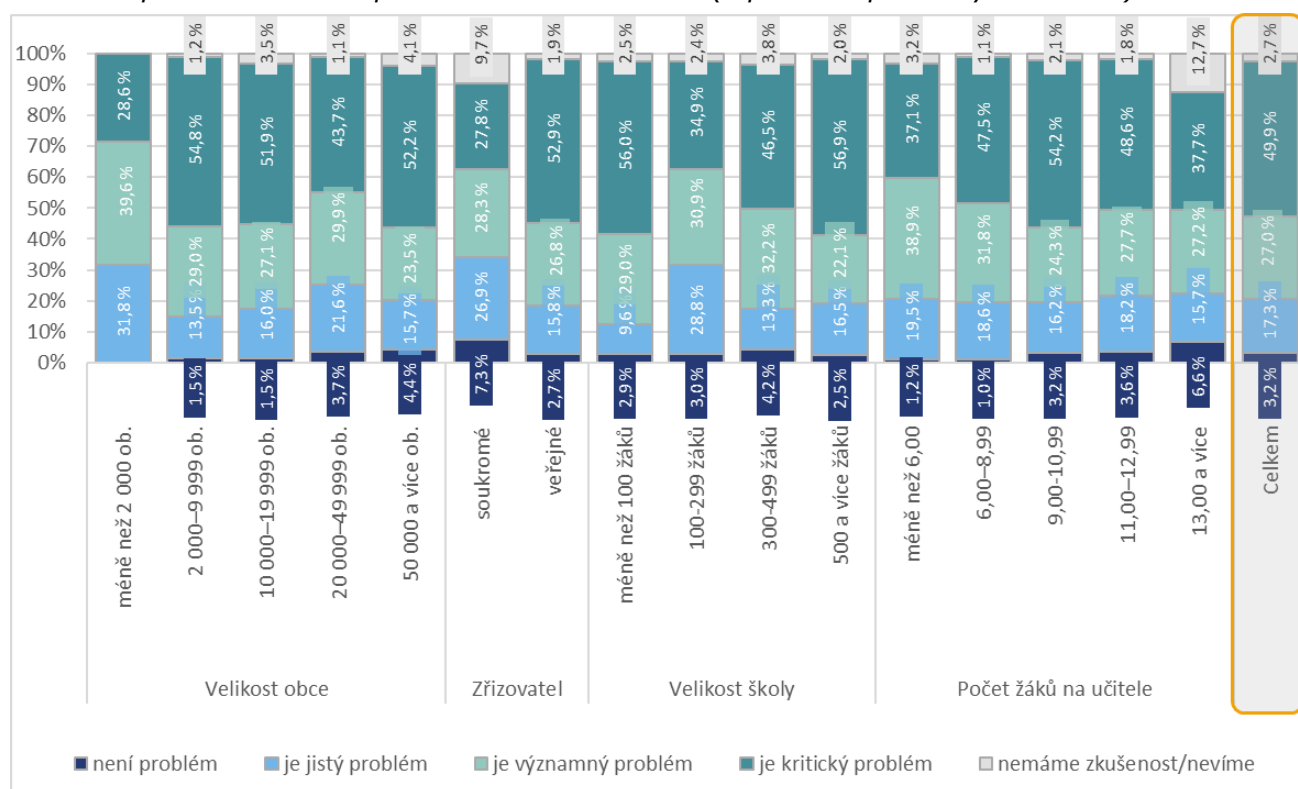
Graf 56: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů odborných předmětů – srovnání podle charakteristik škol

Graf 57: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů odborných předmětů – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

Graf 58: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik škol (v podílech potřebných úvazků)

1.5.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů odborných předmětů

Podíl stávajících učitelů odborných předmětů bez kvalifikace³⁷ má jen malý vliv na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů. Relativně nejnížší je tato potřeba v případě škol s více než 50 % učitelů bez kvalifikace (31,6 % takových škol). Druhá nejnížší je však tato potřeba ve školách, které nevykázaly učitele bez kvalifikace (33,3 % škol) – viz [graf č. 59](#).

Školy s více než 50 % učitelů bez kvalifikace budou potřebovat ve větší míře zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů pro následující školní rok, tj. školní rok 2025/26 (57,3 % úvazků potřebných učitelů oproti 48,2 % úvazků v oblasti výuky odborných předmětů ve SŠ celkově) – viz [graf č. 61](#). Relativně méně problematické je zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů pro školy, které nemají učitele bez kvalifikace. Žádný problém pro ně nepředstavuje zajištění 8,6 % úvazků potřebných učitelů (oproti 3,2 % celkově). Na druhé straně jako kritický problém tyto školy vnímají zajištění 38,7 % úvazků potřebných učitelů (oproti 49,9 % celkově) – viz [graf č. 62](#).

Obdobně jako při srovnání škol podle podílu nekvalifikovaných učitelů, má také podíl učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb., pro něž budeme zjednodušeně používat označení „bez apropace“, jen malý vliv na míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů. Relativně nejnížší je totiž tato potřeba u škol, které nevykázaly učitele „bez apropace“ (má ji 26,6 % takových škol). Druhá nejnížší je tato potřeba naopak u škol s více než 50 % učitelů „bez apropace“ (39,7 % škol, oproti 51,5 % škol v oblasti výuky odborných předmětů celkem) – viz [graf č. 59](#).

Školy s 10 až méně než 25 % učitelů „bez apropace“ budou potřebovat ve větší míře zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů pro následující školní rok (53,7 % úvazků potřebných učitelů oproti 48,2 % ve SŠ v oblasti výuky odborných předmětů celkově) – viz [graf č. 61](#).

Relativně méně problematické je zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů pro školy s nulovým zastoupením učitelů „bez apropace“. Žádný problém to v případě těchto škol není pro 17,1 % úvazků potřebných učitelů (oproti 3,2 % celkově) a na druhé straně kritický problém je pro tyto školy zajištění 34,8 % úvazků potřebných učitelů (oproti 49,9 % celkově). **Se zvyšujícím se podílem učitelů „bez apropace“ se zvyšuje i podíl úvazků potřebných učitelů, jejichž zajištění představuje kritický problém.** V nejvyšší míře to uvádí školy s 50 % a více učitelů „bez apropace“ (pro 64,2 % úvazků) – viz [graf č. 62](#).

Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů uvádí v podprůměrné míře školy, které nemají začínající učitele odborných předmětů (36,8 % takových škol). Podprůměrnou potřebu mají **současně i školy s 50 % a více začínajících učitelů** (29,4 % škol, fakticky se však jedná jen o 5 škol) – viz [graf č. 59](#). Nakolik školy potřebují zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů tedy nezávisí na podílu začínajících učitelů, kteří odborné předměty aktuálně ve SŠ vyučují.

Nicméně **se snižujícím se podílem začínajících učitelů se snižuje naléhavost, s jakou školy potřebují zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů.** Školy bez začínajících učitelů budou až výhledově potřebovat 46,9 % úvazků potřebných učitelů. Naopak školy s 50 % a více začínajících učitelů budou až výhledově potřebovat jen 4,5 % úvazků – viz [graf č. 61](#). Pro vnímání náročnosti zajištění potřebných kvalifikovaných učitelů odborných předmětů ovšem již úměra podle podílu začínajících učitelů neplatí. **Jako kritický problém to však vnímají**

³⁷ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

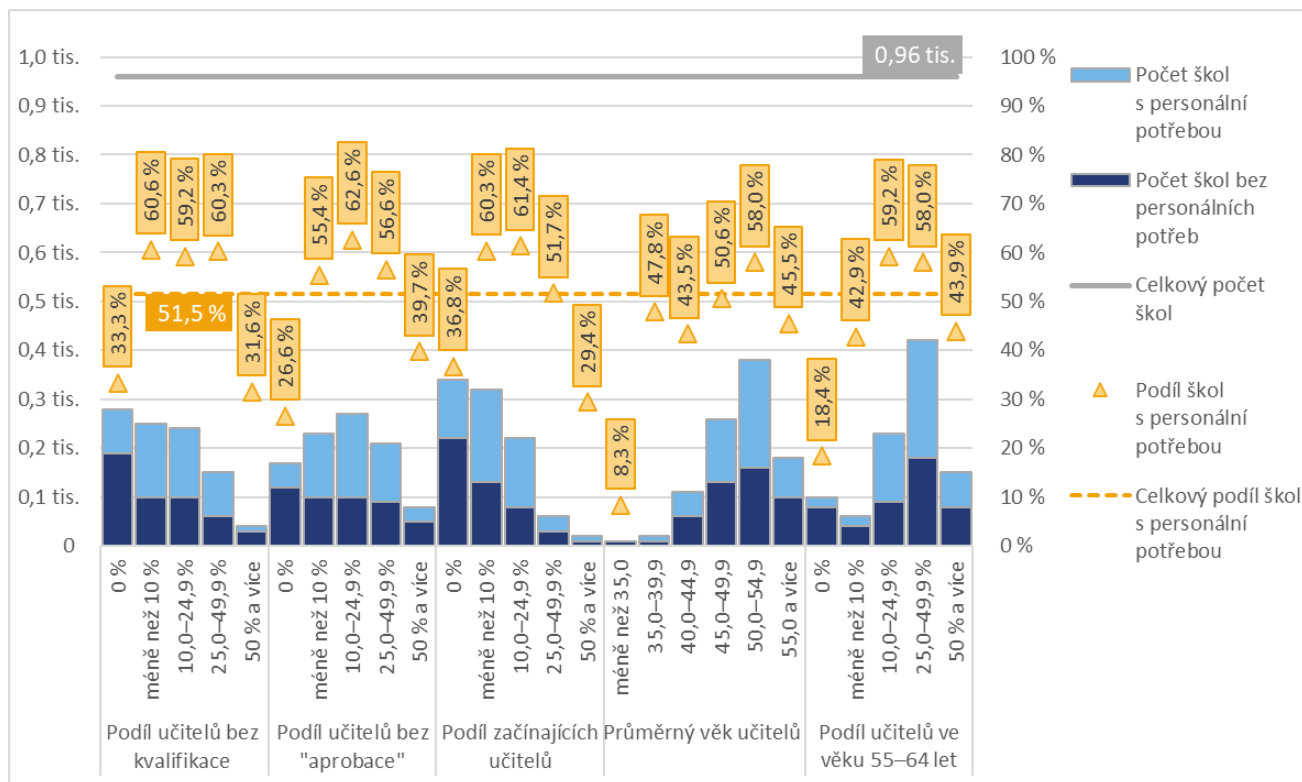
v největší míře školy s 50 % a více začínajících učitelů (pro 69,5 % úvazků potřebných učitelů, celkově to platí pro 49,9 % úvazků) – viz [graf č. 62](#).

Při srovnání škol podle průměrného věku učitelského sboru se ukazuje, že **relativně nejnižší potřebu** zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů mají **školy s průměrným věkem učitelů méně než 35 let** (8,3 % takových škol, fakticky má tuto potřebu ovšem pouze 1 škola). Naopak relativně **nejvyšší** je tato potřeba **ve školách s průměrným věkem učitelů 50 až méně než 55 let** (58,0 % škol) – viz [graf č. 59](#).

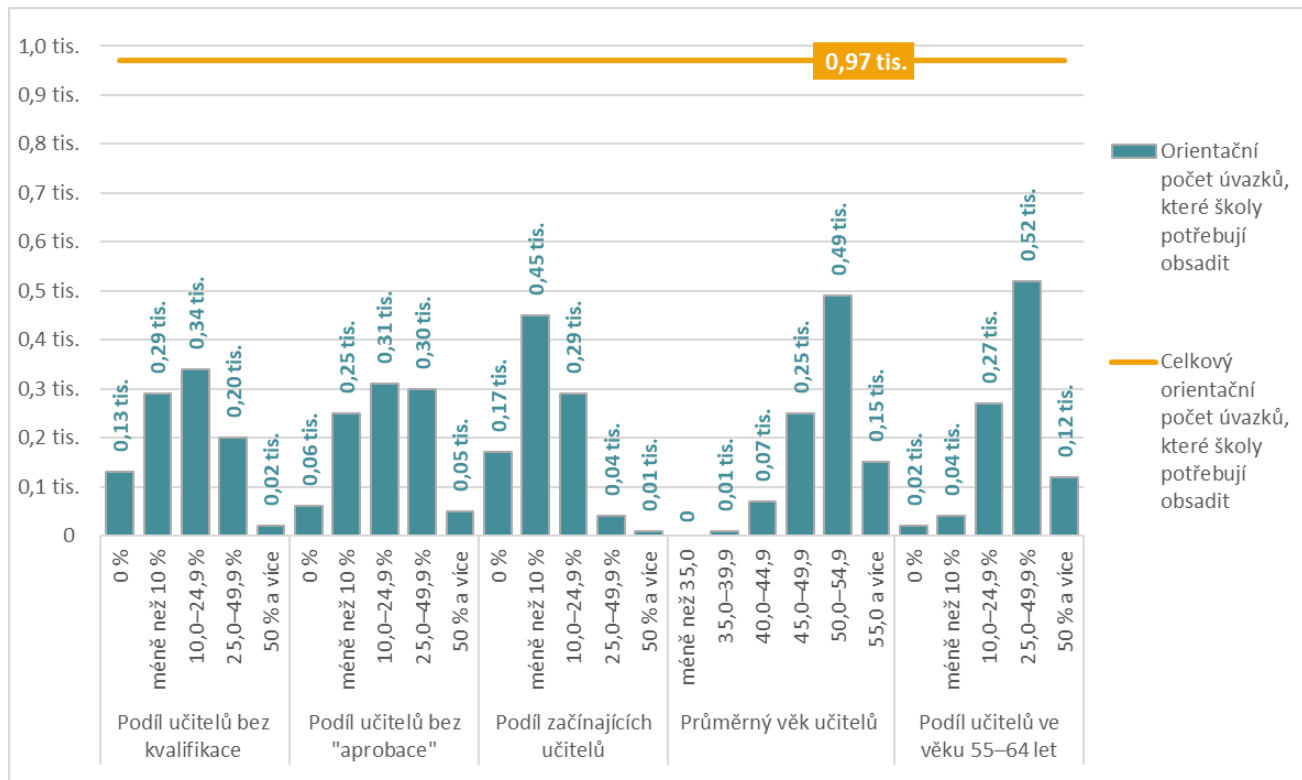
Školy s vyšším průměrným věkem učitelů budou potřebovat zajistit kvalifikované učitele odborných předmětů spíše výhledově. V případě škol s učitelským sborem průměrného věku 50 až 55 let se to týká 46,0 % úvazků potřebných učitelů. U škol s průměrným věkem učitelů 55 let a více to platí pro 44,9 % úvazků – viz [graf č. 61](#). **Nejaktuálnější je tato potřeba pro školy s průměrným věkem učitelského sboru 35 až méně než 40 let.** Tyto školy potřebují zajistit 30,4 % úvazků potřebných učitelů aktuálně, tj. v době konání šetření v 04-05/2025, a dalších 49,8 % úvazků pro následující školní rok. Navíc pro posledně jmenované školy představuje zajištění 81,0 % úvazků potřebných učitelů významný anebo kritický problém. Velký problém je to i pro školy s průměrným věkem učitelů 55 let a více (významný anebo kritický problém pro 81,4 % úvazků potřebných učitelů) – viz [graf č. 62](#).

Při srovnání škol podle podílu učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, **nelze jednoznačně říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii znamenal větší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů.** Největší míru potřeby totiž vykazují školy, které mají 10 až méně než 25 % učitelů uvedené věkové kategorie (59,2 % takových škol). Mezi školami s největším podílem učitelů v této věkové kategorii, tj. s 50 % a více, jich má tuto potřebu jen 43,9 % – viz [graf č. 59](#). Školy, které nemají učitele v této věkové kategorii, potřebují o něco větší podíl úvazků potřebných učitelů zajistit již aktuálně (16,8 % oproti 9,7 % v oblasti výuky odborných předmětů ve SŠ celkově) – viz [graf č. 61](#). Pro uvedené školy to ale znamená relativně menší problém. Žádný anebo jen jistý problém je pro ně zajištění 30,5 % úvazků potřebných učitelů (oproti 20,5 % celkově) – viz [graf č. 62](#).

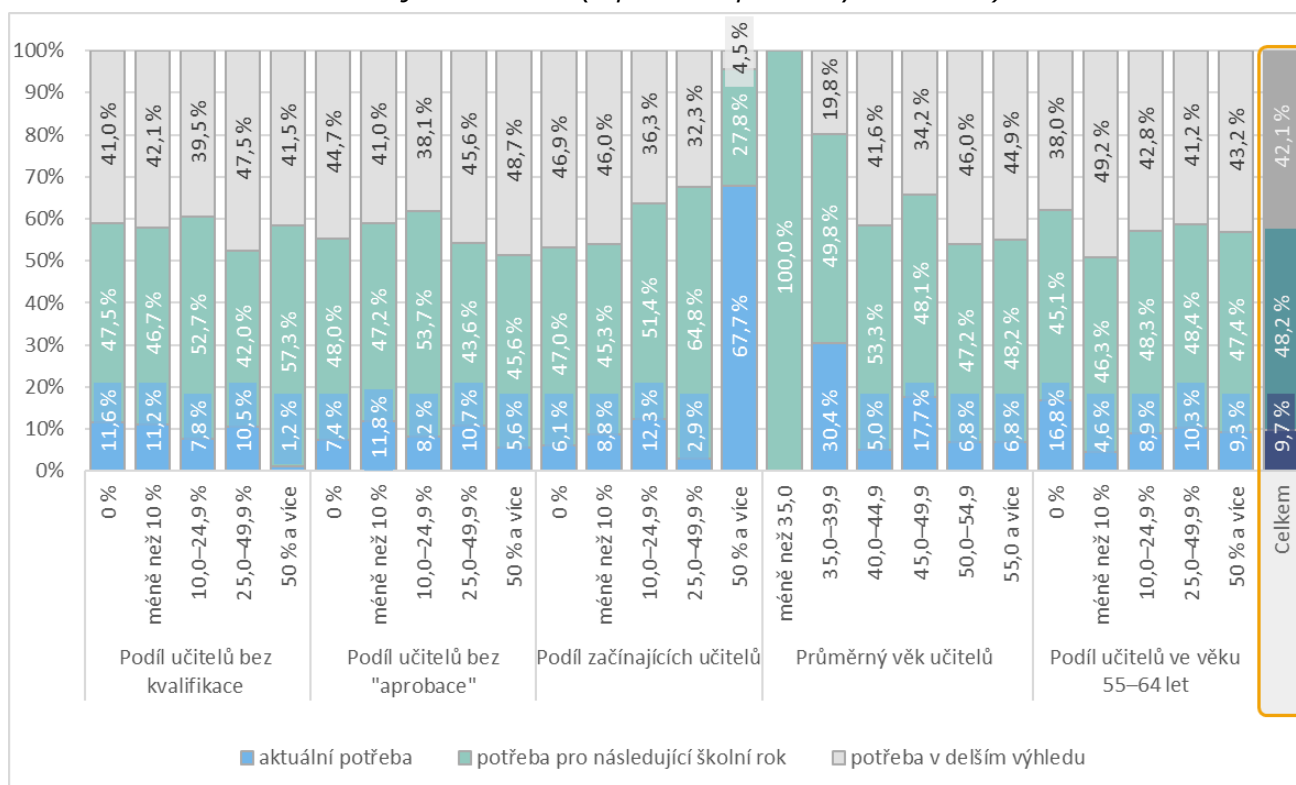
Graf 59: Počty a podíly SŠ, ve kterých se vyučují odborné předměty, s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů těchto předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

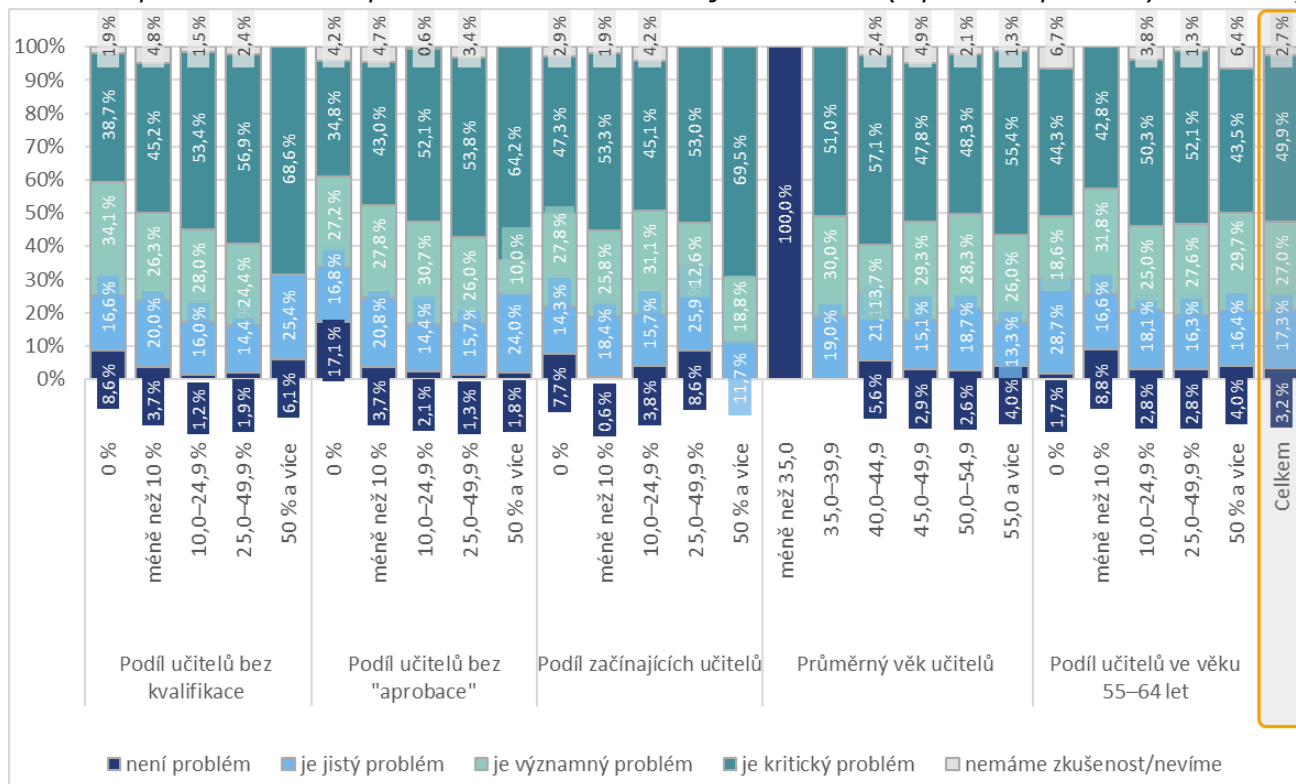
Graf 60: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů odborných předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 61: Aktuálnost potřeby kvalifikovaných učitelů odborných předmětů – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

Graf 62: Problematičnost zajištění kvalifikovaných učitelů odborných předmětů na místním trhu práce – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů (v podílech potřebných úvazků)

1.6 Střední školy – odborný výcvik

Pro realizaci odborného výcviku bude potřebovat zajistit kvalifikovaného učitele 33,0 % SŠ (tj. cca 0,18 tis.), které uvedly, že jej realizují³⁸. Následující podkapitoly přináší srovnání této potřeby podle vybraných charakteristik škol a podle charakteristik učitelů, kteří aktuálně ve SŠ odborný výcvik realizují. Nebude již porovnávána aktuálnost potřeby a obtížnost zajištění potřebných kvalifikovaných učitelů odborného výcviku na místním trhu práce, protože tato zjištění by mohla být zavádějící s ohledem na malý počet škol v rámci jednotlivých kategorií.

1.6.1 Srovnání podle charakteristik škol

Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů **v nejvyšší míře** vyjádřily **školy v obcích o velikosti 2 až 9,9 tis. obyvatel** (42,0 % škol) **a v nejmenší míře školy v obcích s 50 tis. a více obyvateli** (24,6 % škol) – viz [graf č. 63](#). Protože se však v největších obcích nachází největší počet škol, bylo v nich vykázáno i absolutně nejvíce úvazků potřebných učitelů odborného výcviku (0,17 tis., tj. 32,9 % všech potřebných úvazků – viz [graf č. 64](#)).

Potřebu kvalifikovaných učitelů mají ve větší míře školy veřejných zřizovatelů (35,9 % škol) než školy soukromých zřizovatelů (19,6 % škol).

Z hlediska velikosti škol³⁹ mají **relativně největší potřebu** zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku **školy velké** (38,0 % takových škol). Naopak **nejmenší potřebu** těchto učitelů mají **školy malé** (28,8 % takových škol). Míra potřeby se přitom zvyšuje s rostoucí velikostí školy.

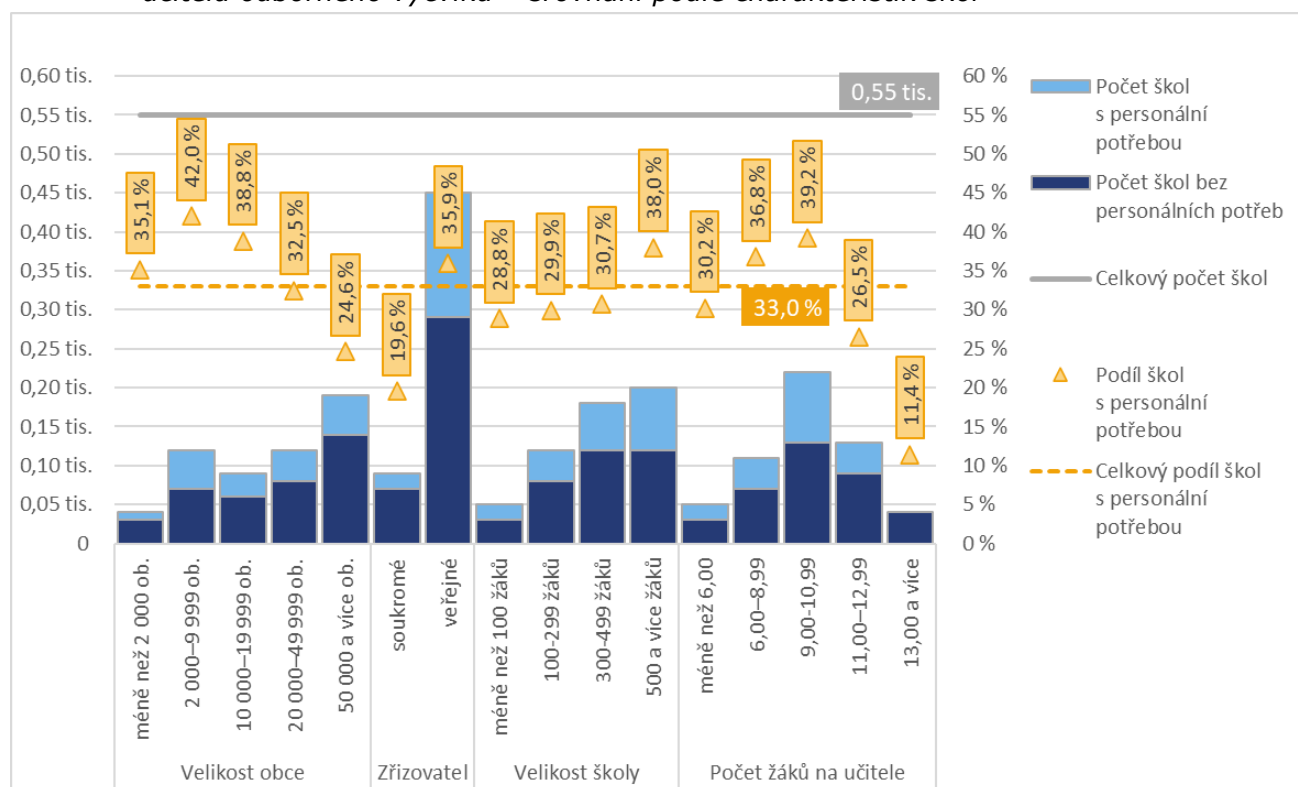
Při porovnání škol **podle počtu žáků na jednoho učitele**⁴⁰ vykazují **relativně nejvyšší potřebu** zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku **školy s 9 až méně než 11 žáky na učitele** (39,2 % škol). **Relativně nejnižší** potřebu mají **školy s 13 a více žáky na učitele** (11,4 % škol). Mezi počtem žáků na jednoho učitele a mírou potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku nelze vysledovat závislost.

³⁸ V celé kapitole bude srovnání probíhat jen na skupině SŠ, které odborný výcvik vyučují. Do této skupiny byly zařazeny SŠ, které buď vykázaly učitele odborného výcviku anebo potřebují kvalifikované učitele odborného výcviku zajistit.

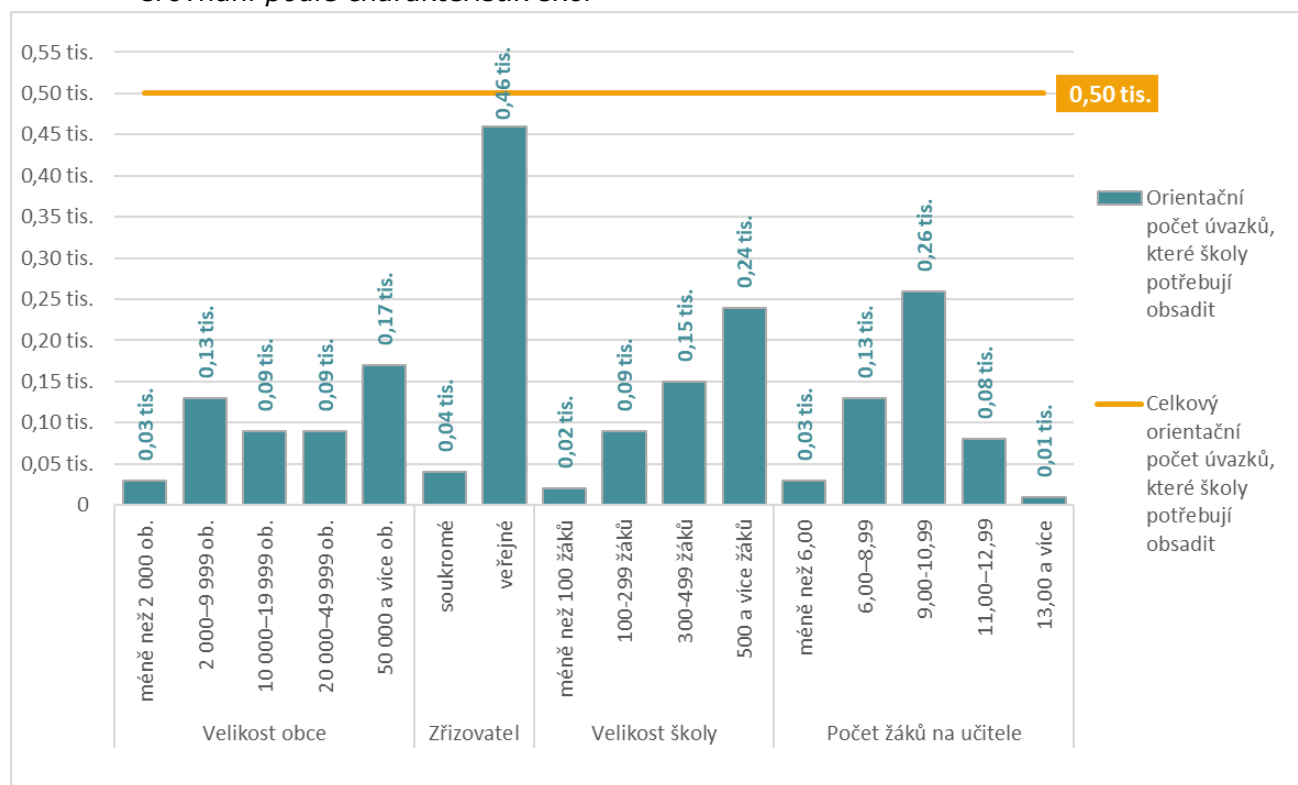
³⁹ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na **malé** s méně než 100 žáky, **střední menší** se 100–299 žáky, **střední větší** se 300–499 žáky a **velké** s 500 a více žáky. Počet žáků je počítán za celou SŠ bez ohledu na obor studia.

⁴⁰ Pro účely analýzy byli uvažováni jen žáci v denním studiu a SŠ byly rozděleny na 5 skupin: 1. **s méně než 6 žáky** na jednoho učitele, 2. **s 6,00–8,99 žáky** na jednoho učitele, 3. **s 9,00–10,99 žáky** na jednoho učitele, 4. **s 11,00–12,99 žáky** na jednoho učitele, 5. **s 13,00 a více žáky** na jednoho učitele. Počet žáků na učitele je počítán za celou SŠ bez ohledu na obor studia.

Graf 63: Počty a podíly SŠ, které vyučující odborný výcvik, s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku – srovnání podle charakteristik škol

Graf 64: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů odborného výcviku – srovnání podle charakteristik škol

1.6.2 Srovnání podle charakteristik stávajících učitelů odborného výcviku

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku se zvyšuje s podílem stávajících učitelů odborného výcviku bez kvalifikace⁴¹. Výjimkou je kategorie škol s největším podílem učitelů bez kvalifikace (tj. s 50 % a více), u nichž je tato potřeba podprůměrná (má ji jen 18,9 % takových škol oproti 33,0 % škol v oblasti odborného výcviku celkově). Relativně největší potřebu mají školy s podílem nekvalifikovaných učitelů 25 až méně než 50 % (42,3 % škol) – viz graf č. 65.

Míra potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku roste také se zvyšujícím se podílem učitelů bez kvalifikace pro výkon konkrétní přímé pedagogické činnosti dle § 7 zákona č. 563/2004 Sb., pro které budeme zjednodušeně používat označení „bez apropace“. Ze škol, které nevykázaly učitele „bez apropace“, uvádí potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku 23,1 %. Naopak mezi školami s 25 až méně než 50 % neaprobovaných učitelů potřebuje zajistit tyto učitele dokonce 44,1 %. Výjimkou je kategorie škol s 50 % a více učitelů „bez apropace“, která uvedla relativně nejnížší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku (má ji jen 20,8 % škol).

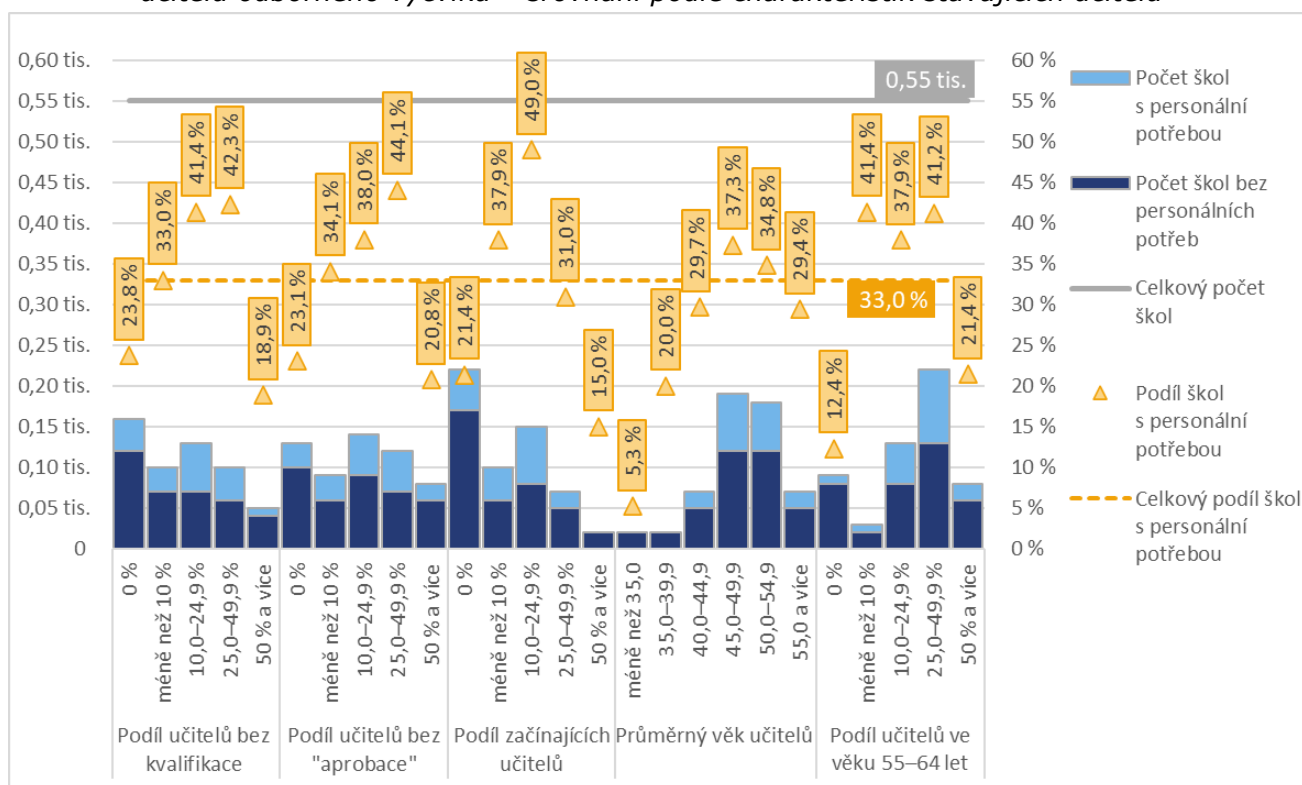
Potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku uvádí v podprůměrné míře školy, které nemají začínající učitele odborného výcviku (21,4 % takových škol). Podprůměrnou míru potřeby ale vykázaly současně i školy s 50 % a více začínajících učitelů (15,0 % škol, celkově ale potřebují zajistit jen kvalifikované učitele pro cca 4 úvazky – viz graf č. 66). Naopak nejvyšší míra potřeby těchto učitelů je ve školách s 10 až méně než 25 % začínajících učitelů (49,0 % škol).

Při srovnání škol podle průměrného věku učitelského sboru mají relativně nejnížší potřebu zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku školy s průměrným věkem učitelů méně než 35 let (5,3 % takových škol, fakticky se ovšem jedná pouze o 1 školu). Naopak relativně nejvyšší je tato potřeba ve školách s průměrným věkem učitelů 45 až méně než 50 let (37,3 % takových škol).

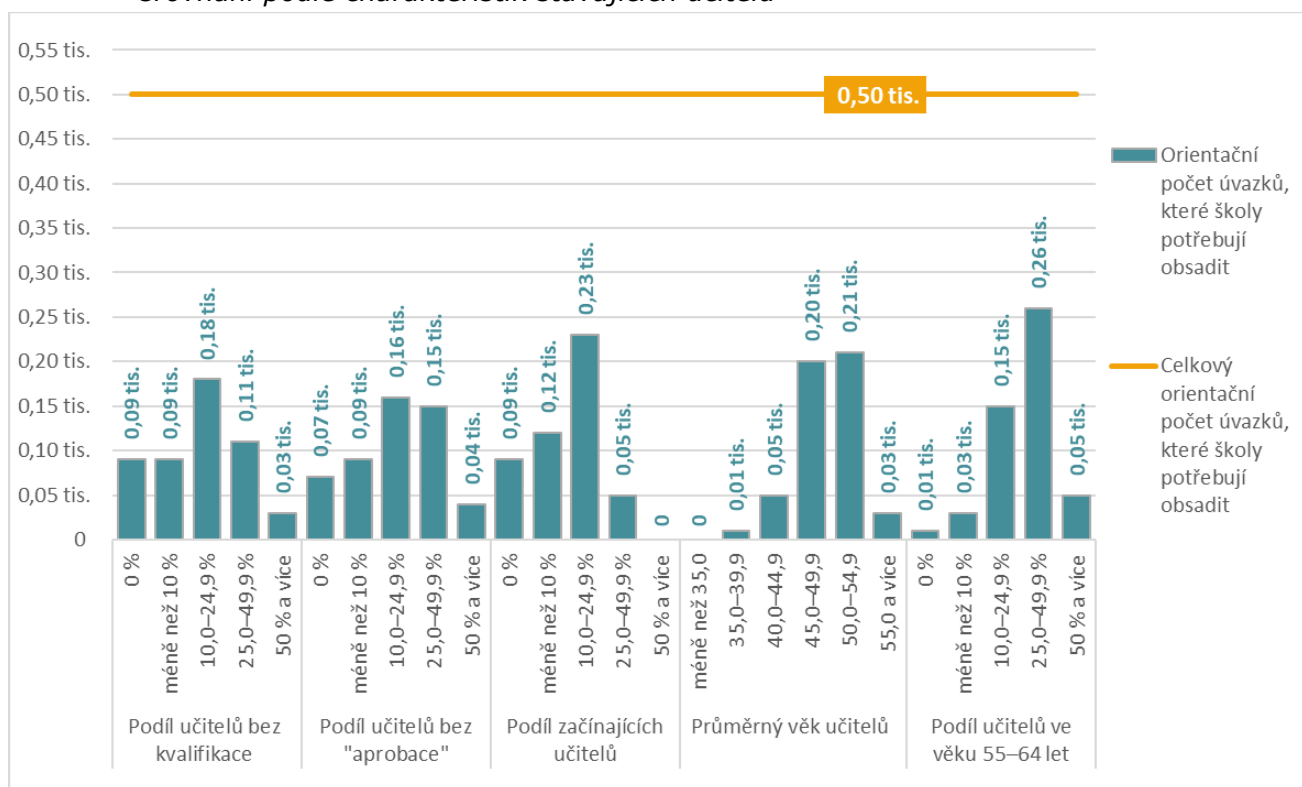
Při pohledu na podíl učitelů ve věkové kategorii 55–64 let, kterou můžeme považovat za „předdůchodovou“, nelze jednoznačně říci, že by větší podíl učitelů v této věkové kategorii znamenal větší míru potřeby zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku. Školy, které mají 25 až méně než 50 % učitelů této věkové kategorie, sice vykazují druhou největší míru potřeby (41,2 % takových škol). Ovšem úplně nejvyšší míru potřeby deklarovaly školy s méně než 10 % učitelů uvedené věkové kategorie (41,4 % škol). Jen 21,4 % škol s největším podílem učitelů v „předdůchodovém věku“, tj. s 50 % a více takových učitelů, potřebuje zajistit kvalifikované učitele odborného výcviku.

⁴¹ „Bez kvalifikace“ znamená, že nesplňují požadavek odborné kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost, kterou vykonávají (pro žádnou část vykonávané činnosti) podle zákona č. 563/2004 Sb., anebo jim byl předpoklad kvalifikace pouze uznán ředitelem školy na dobu nejdéle 3 let dle § 9a zákona č. 563/2004 Sb.

Graf 65: Počty a podíly SŠ, které vyučující odborný výcvik, s potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů odborného výcviku – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

Graf 66: Orientační počet úvazků potřebných kvalifikovaných učitelů odborného výcviku – srovnání podle charakteristik stávajících učitelů

2 Počet studentů a absolventů učitelských oborů pro výuku předmětů 2. stupně ZŠ a SŠ s nejvyšší potřebou zajištění kvalifikovaných učitelů

Následující kapitola přináší srovnání počtu studentů a absolventů učitelských oborů⁴² předmětů / předmětových oblastí, pro jejichž výuku na 2. stupně ZŠ a ve SŠ je potřeba zajistit nejvíce kvalifikovaných učitelů. Data o potřebných učitelích pocházejí z Mimořádného šetření ke stavu zajištění výuky učiteli v MŠ, ZŠ, SŠ a VOŠ realizovaném v dubnu až květnu roku 2025. Nejvíce kvalifikovaných učitelů potřebovaly školy zajistit pro výuku matematiky, informatiky, anglického jazyka, českého jazyka a literatury a fyziky.

Největší rozdíl mezi počtem absolventů, resp. studentů a školami deklarovanou poptávkou po kvalifikovaných učitelích evidujeme v případě fyziky. Počet absolventů učitelského oboru fyzika se v letech 2019 až 2024 pohyboval jen mezi 32 až 45. Počet studentů tohoto učitelského oboru se od roku 2019 stále snižoval. V roce 2024 ho studovalo pouze 53 studentů. ZŠ a SŠ ovšem potřebují zajistit kvalifikované učitele pro celkem 663,8 úvazku. To znamená v přepočtu dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů fyziky⁴³ zajištění 1 463 fyzických osob pro výuku fyziky na 2. stupni ZŠ a 487 fyzických osob pro výuku fyziky ve SŠ. Téměř polovinu (48,1 %) potřebných úvazků učitelů nicméně budou školy potřebovat až v delším výhledu, tj. v horizontu maximálně 5 let – viz [graf č. 67](#).

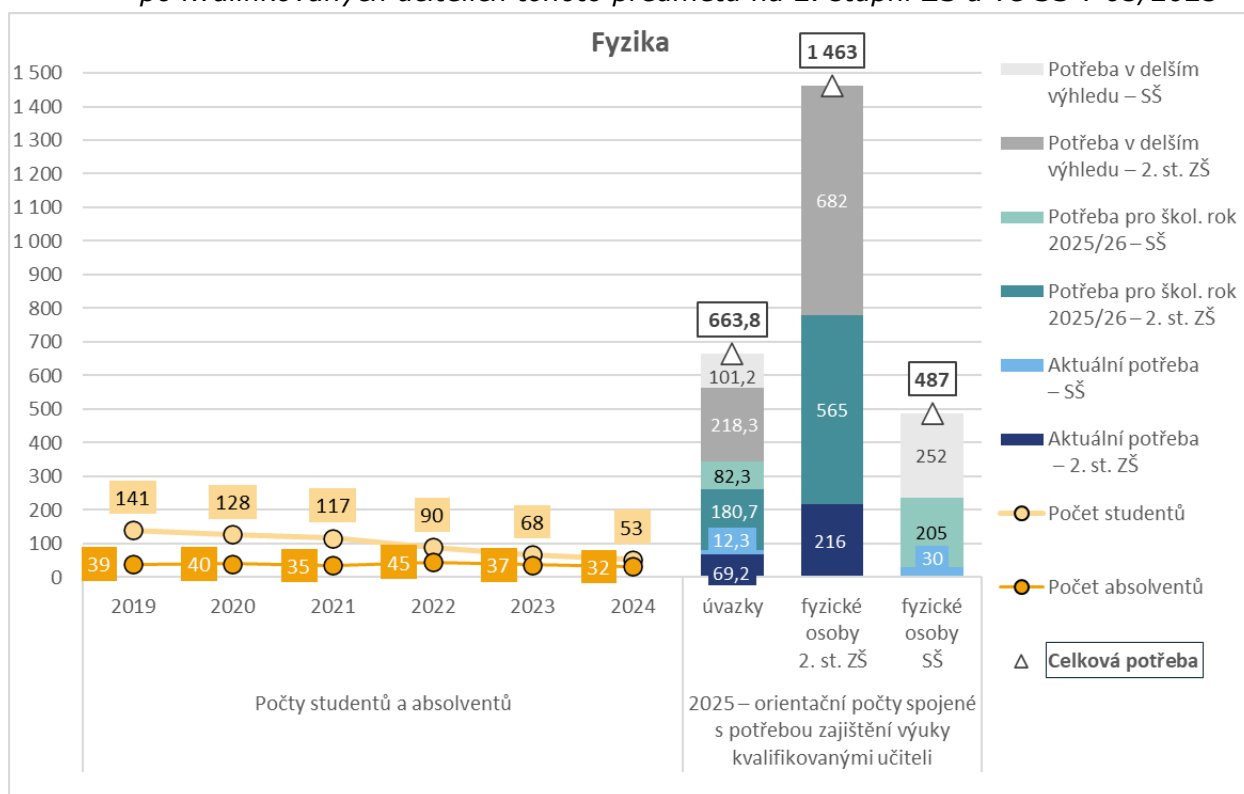
Poměrně velký rozdíl mezi počtem absolventů, resp. studentů a školami deklarovanou potřebou kvalifikovaných učitelů existuje i u předmětu informatika. Počet absolventů učitelského oboru informatika se v letech 2019 až 2024 pohyboval jen mezi 63 až 45. Stejně jako v případě fyziky se i počet studentů tohoto učitelského oboru od roku 2019 stále snižoval. V roce 2024 ho studovalo pouze 150 studentů. ZŠ a SŠ ovšem potřebují zajistit kvalifikované učitele pro celkem 680,4 úvazku. To představuje v přepočtu dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů informatiky⁴⁴ zajištění 1 413 fyzických osob pro výuku informatiky na 2. stupni ZŠ a 581 fyzických osob pro výuku informatiky ve SŠ. Poměrně velký podíl potřebných úvazků učitelů (41,6 %) ovšem budou školy potřebovat také až v delším časovém výhledu – viz [graf č. 68](#).

⁴² Počty studentů a absolventů podle vysoké školy, fakulty, studijního programu a studijního oboru byly získány ze SIMS (Sdruženého informačního systému matrik studentů) dle stavu k 31. 12. 2024. Jde o počet studentů a počet absolventů v daném kalendářním roce. Výběr byl proveden na základě názvu studijního programu nebo studijního oboru (primárně hledány příznaky – učitelství, vzdělávání, pedagogika). Studijní programy na pedagogických fakultách byly zahrnuty všechny. Tento výběr byl zvolen z důvodu neexistence informace o tom, které studijní programy vedou k získání profesní kvalifikace. Byly zařazeny studijní programy magisterského, navazujícího magisterského stupně ve všech formách studia, protože u učitelů/učitelek pro ZŠ a SŠ je minimální kvalifikační získané magisterské vzdělání. Tento výběr byl opět zvolen z důvodu chybějících informací o profesní kvalifikaci. *Z důvodu metody výběru zařazení studijních programů je nutné k datům přistupovat jako k neúplným a čistě orientačně. Nelze s jistotou data chápat jako úplná.*

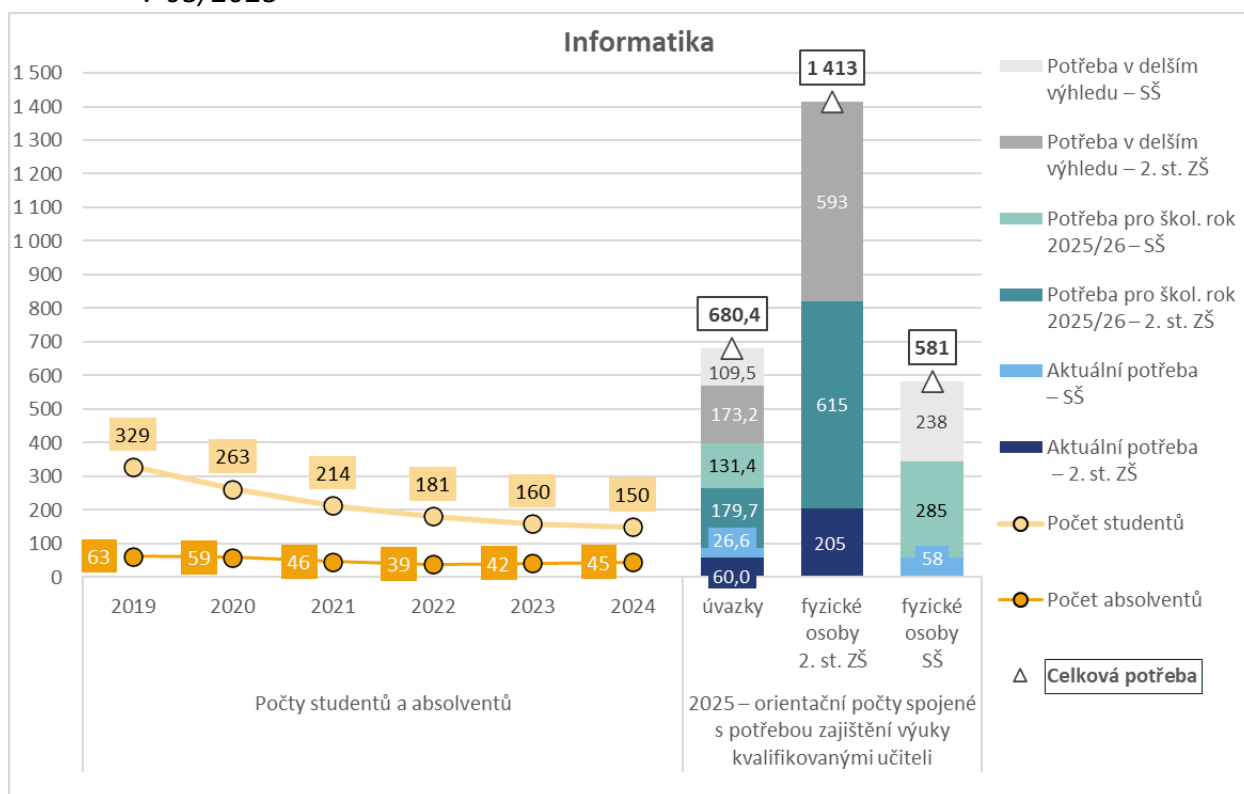
⁴³ Průměrná výše úvazku stávajících učitelů fyziky je 0,32 na 2. stupni ZŠ a 0,40 ve SŠ.

⁴⁴ Průměrná výše úvazku stávajících učitelů informatiky je 0,29 na 2. stupni ZŠ a 0,46 ve SŠ.

Graf 67: Počty studentů a absolventů učitelského oboru **fyzika** v letech 2019 až 2024 a poptávka po kvalifikovaných učitelích tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ a ve SŠ v 05/2025

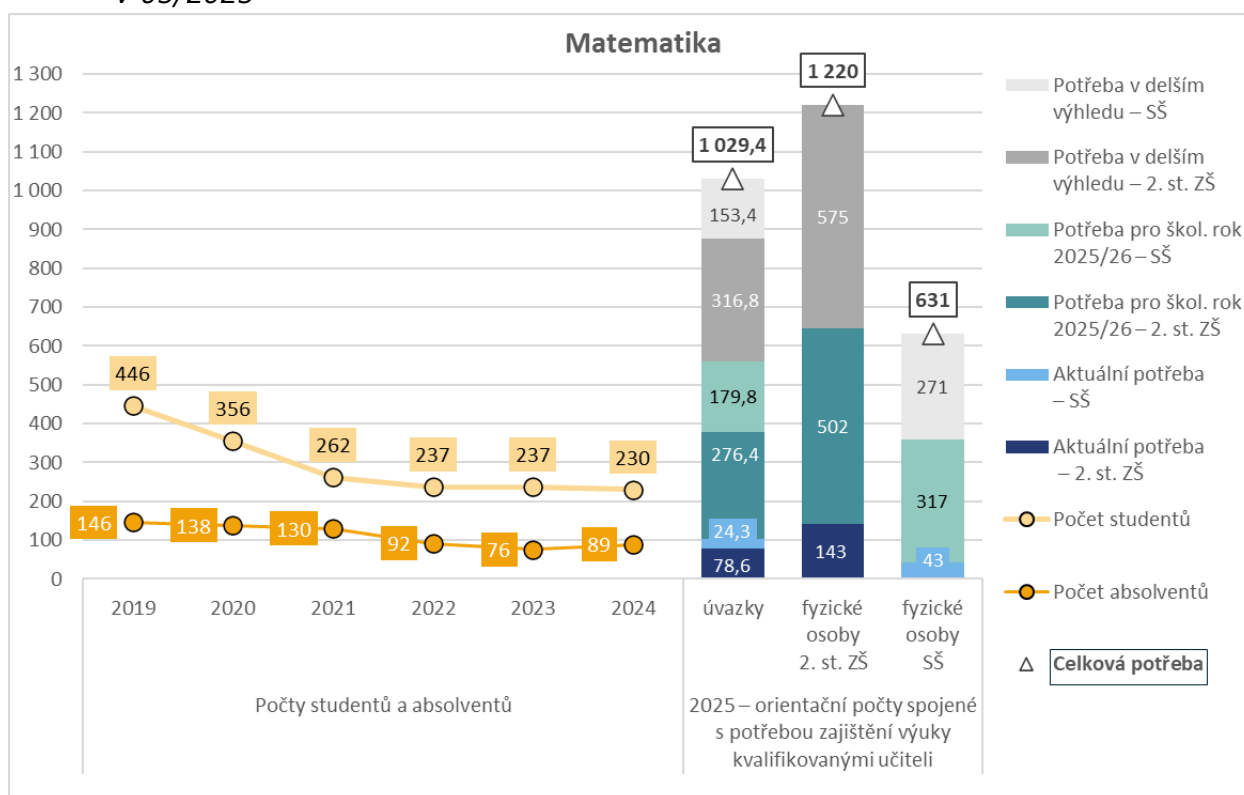

Graf 68: Počty studentů a absolventů učitelského oboru **informatika** v letech 2019 až 2024 a poptávka po kvalifikovaných učitelích tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ a ve SŠ v 05/2025

Jako nedostatečně velké se jeví počty studentů a absolventů rovněž pro zajištění potřebného počtu kvalifikovaných učitelů pro výuku matematiky. Počet absolventů učitelského oboru matematika se v letech 2019 až 2024 pohyboval mezi 146 až 76. Také počet studentů tohoto učitelského oboru se od roku 2019 stále snižoval. V roce 2024 ho studovalo 230 studentů. ZŠ a SŠ ovšem potřebují zajistit kvalifikované učitele pro celkem 1 029,4 úvazku. V přepočtu dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů matematiky⁴⁵ se jedná o 1 220 fyzických osob pro výuku matematiky na 2. stupni ZŠ a 631 fyzických osob pro výuku matematiky ve SŠ. I v případě matematiky pak poměrně velký podíl potřebných úvazků učitelů (45,7 %) budou školy potřebovat až v delším časovém výhledu – viz graf č. 69.

Graf 69: Počty studentů a absolventů učitelského oboru **matematika** v letech 2019 až 2024 a poptávka po kvalifikovaných učitelích tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ a ve SŠ v 05/2025

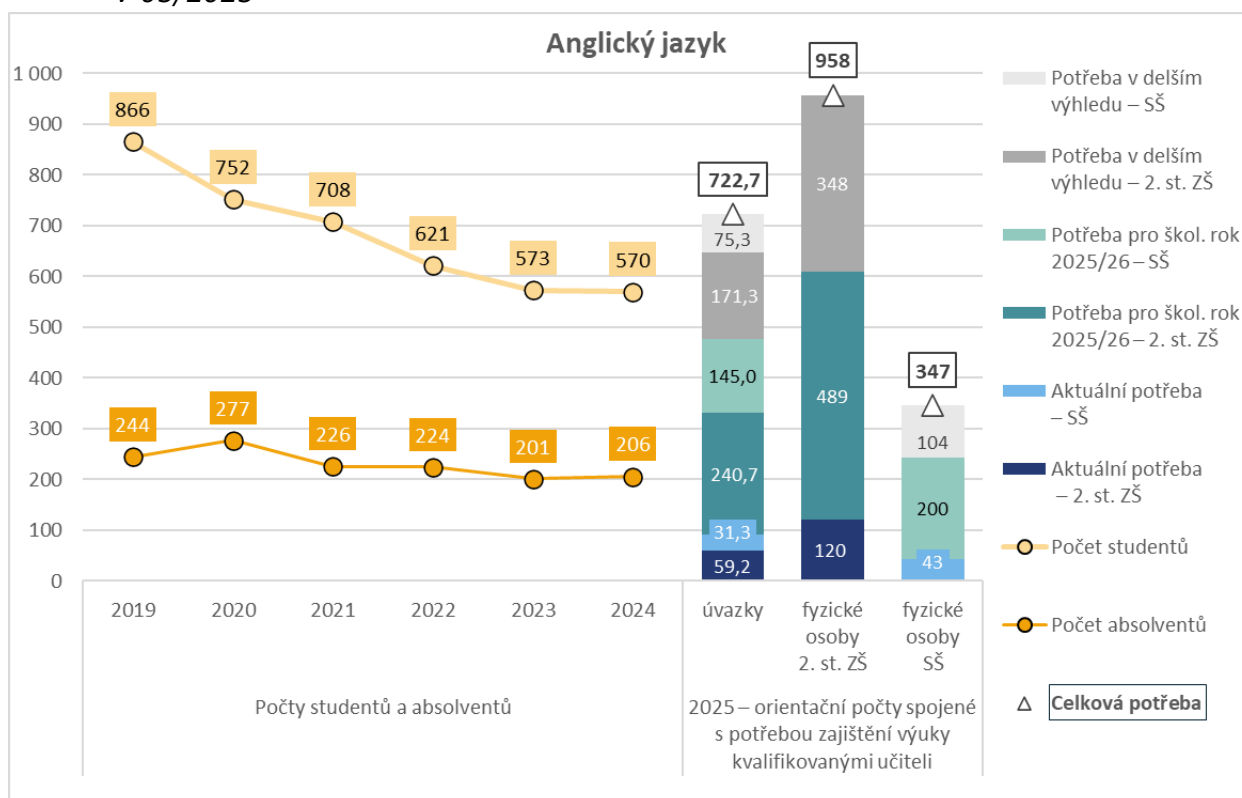

Nepříliš uspokojivá je i situace v případě anglického jazyka – viz graf č. 70. Počet absolventů učitelského oboru anglický jazyk se v letech 2019 až 2024 pohyboval mezi 277 až 201. Počet studentů tohoto učitelského oboru se od roku 2019 stále snižoval. V roce 2024 ho studovalo 570 studentů. ZŠ a SŠ ovšem potřebují zajistit kvalifikované učitele pro celkem 722,7 úvazku. V přepočtu dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů anglického jazyka⁴⁶ se jedná o 958 fyzických osob pro výuku anglického jazyka na 2. stupni ZŠ a 347 fyzických osob pro výuku anglického jazyka ve SŠ. Nadpoloviční většinu potřebných úvazků učitelů přitom školy potřebují zajistit již pro školní rok 2025/26 (53,4 %). Dalších 12,5 % potřebných úvazků pak školy vyžadovaly zajistit už aktuálně v době konání šetření, tj. v 04-05/2025.

⁴⁵ Průměrná výše úvazku stávajících učitelů matematiky je 0,55 na 2. stupni ZŠ a 0,57 ve SŠ.

⁴⁶ Průměrná výše úvazku stávajících učitelů anglického jazyka je 0,49 na 2. stupni ZŠ a 0,73 ve SŠ.

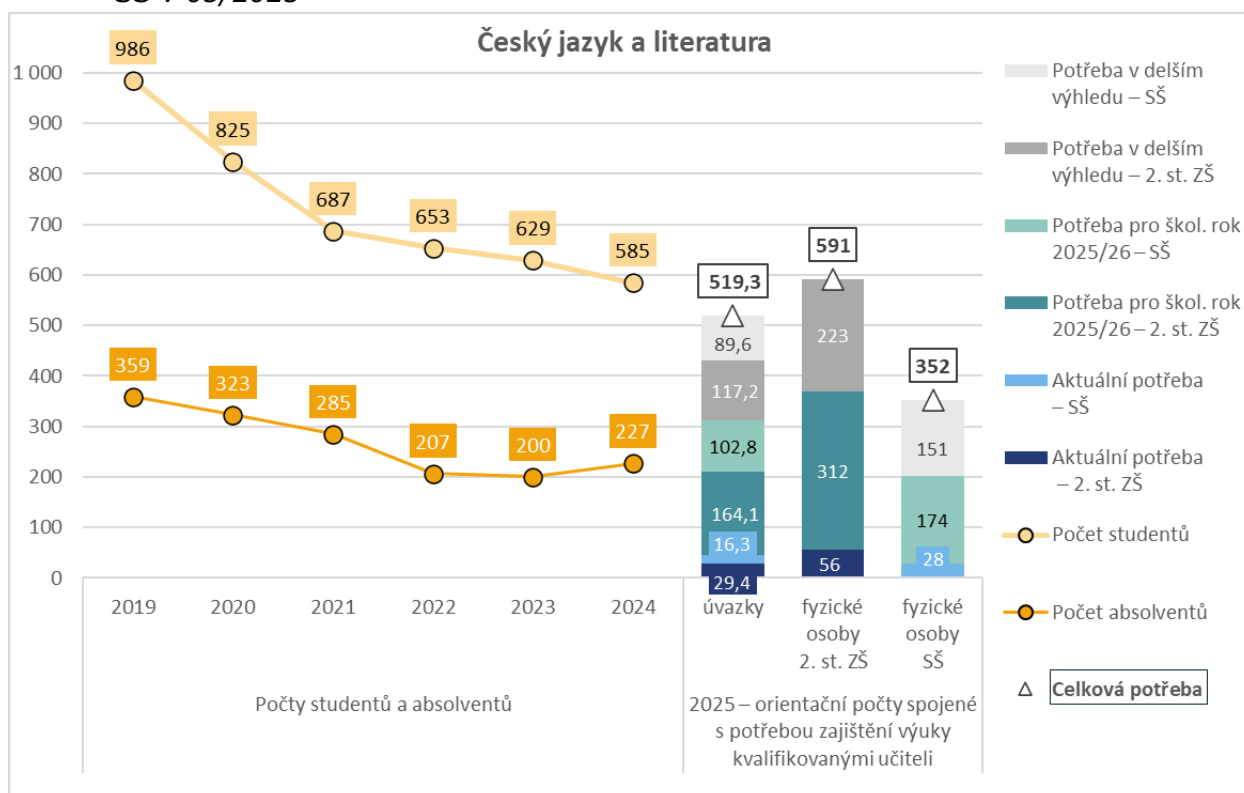
Graf 70: Počty studentů a absolventů učitelského oboru **anglický jazyk** v letech 2019 až 2024 a poptávka po kvalifikovaných učitelích tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ a ve SŠ v 05/2025

Ze srovnávaných předmětů, u kterých byla zjištěna nejvyšší potřeba zajištění kvalifikovaných učitelů, je relativně nejlepší situace u českého jazyka a literatury. Přesto ji nelze považovat za ideální. Počet absolventů učitelského oboru český jazyk a literatura se v letech 2019 až 2024 pohyboval mezi 359 až 200. Počet studentů tohoto učitelského oboru se od roku 2019 snižoval. V roce 2024 ho studovalo 585 studentů. ZŠ a SŠ ovšem potřebují zajistit kvalifikované učitele pro celkem 519,3 úvazku. V přepočtu dle průměrné výše úvazku stávajících učitelů českého jazyka a literatury ⁴⁷ se jedná o 591 fyzických osob pro výuku českého jazyka a literatury na 2. stupni ZŠ a 352 fyzických osob pro výuku českého jazyka a literatury ve SŠ. Obdobně jako v případě anglického jazyka potřebují školy zajistit už pro školní rok 2025/26 zhruba polovinu potřebných úvazků učitelů (51,4 %) – viz graf č. 71.

⁴⁷ Průměrná výše úvazku stávajících učitelů českého jazyka a literatury je 0,53 na 2. stupni ZŠ a 0,59 ve SŠ.

Graf 71: Počty studentů a absolventů učitelského oboru **český jazyk a literatura** v letech 2019 až 2024 a poptávka po kvalifikovaných učitelích tohoto předmětu na 2. stupni ZŠ a ve SŠ v 05/2025

Kolektiv autorů projektu Datově-analytická podpora pro hodnocení a řízení vzdělávací soustavy
ČR, 2026

Materiál je pod licencí Creative Commons CC BY SA 4.0

Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

**Zpracovali zaměstnanci
oddělení národních analýz
v odboru školské statistiky a analýz
v sekci informatiky, statistiky a analýz
na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy.**

Dokument vznikl v rámci projektu s názvem:

Datově-analytická podpora pro hodnocení a řízení vzdělávací soustavy ČR
Registrační číslo projektu: CZ.02.02.XX/00/22_005/0002901

V případě dotazů nás kontaktujte:

ips.data@msmt.gov.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

edu.cz